

Vlaanderen
is sterk in cijfers

RAPPORT STATISTIEK
VLAANDEREN, 2022/7

STATISTIEKONTWIKKELING

GEÏNTEGREERDE DATABESTANDEN OVER FISCALE INKOMENS: METHODOLOGISCHE TOELICHTING EN INHOUDELIJKE VERKENNING

WALTER VAN DONGEN

STATISTIEK
VLAANDEREN

INHOUD

SAMENVATTING	3		
INLEIDING	4	4	NETTO BELASTBAAR INKOMEN VAN DE BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER
1 GEGEVENS EN METHODE	8		48
1.1 Beschrijving van de IPCAL-, DEMOBEL- EN ONDERWIJS-bestanden	10	4.1	Netto belastbaar inkomen: omvang en samenstelling
1.2 Verwerking van de bronbestanden tot geïntegreerde databestanden over fiscale inkomens	11	4.2	Bevolking van 18 jaar en ouder volgens het netto belastbaar inkomen per maand
1.3 Meerwaarde van de koppeling van de IPCAL-, DEMOBEL- EN ONDERWIJS-bestanden	13	4.3	Netto belastbaar inkomen per maand naar geslacht
2 BEROEPSSITUATIE VAN DE TOTALE BEVOLKING	16	4.4	Netto belastbaar inkomen per maand naar leeftijd
2.1 Beroepssituatie van de totale bevolking	18	4.5	Netto belastbaar inkomen per maand naar onderwijsniveau
2.2 Werkende bevolking naar beroepsstatuut	20	4.6	Netto belastbaar inkomen per maand naar aantal kinderen fiscaal ten laste
2.3 Beroepssituatie van de bevolking naar geslacht	21	4.7	Netto belastbaar inkomen per maand naar beroepsgroep
2.4 Beroepssituatie van de bevolking naar leeftijd	22	4.8	Netto belastbaar inkomen per maand naar zware handicap
2.5 Beroepssituatie van de bevolking naar van 25 jaar en ouder naar onderwijsniveau	24	4.9	Netto belastbaar inkomen per maand naar provincie
2.6 Beroepssituatie van de bevolking naar aantal kinderen fiscaal ten laste	25	4.10	Netto belastbaar inkomen per maand naar gemeente
2.7 Beroepssituatie van de bevolking naar zware handicap	27	4.11	Netto belastbaar inkomen per maand naar gewest
2.8 Beroepssituatie van de bevolking naar provincie	28		
2.9 Aandeel van de werkende bevolking in de totale bevolking naar gemeente	30	5	BETAALDE BELASTINGEN VAN DE BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER
2.10 Beroepssituatie van de bevolking naar gewest	31		66
3 INKOMENSSITUATIE VAN DE TOTALE BEVOLKING	34	5.1	Betaalde belastingen van de bevolking van 18 jaar en ouder naar geslacht
3.1 Inkomenssituatie van de totale bevolking	36	5.2	Bevolking van 18 jaar en ouder naar het aandeel van de betaalde belastingen
3.2 Inkomenssituatie van de bevolking naar geslacht	37	5.3	Betaalde belastingen van de bevolking van 18 jaar en ouder naar leeftijd
3.3 Inkomenssituatie van de bevolking naar leeftijd	38	5.4	Betaalde belastingen van de bevolking van 18 jaar en ouder naar onderwijsniveau
3.4 Inkomenssituatie van de bevolking van 25 jaar en ouder naar onderwijsniveau	40	5.5	Betaalde belastingen van de bevolking van 18 jaar en ouder naar aantal kinderen fiscaal ten laste
3.5 Inkomenssituatie van de bevolking naar aantal kinderen fiscaal ten laste	41	5.6	Betaalde belastingen van de bevolking van 18 jaar en ouder naar beroepsgroep
3.6 Inkomenssituatie van de bevolking naar zware handicap	42	5.7	Betaalde belastingen van de bevolking van 18 jaar en ouder naar zware handicap
3.7 Inkomenssituatie van de bevolking naar provincie	43		
3.8 Aandeel van de bevolking met een inkomen in de totale bevolking naar gemeente	45		
3.9 Inkomenssituatie van de bevolking naar gewest	46		

GEÏNTEGREERDE DATABESTANDEN OVER FISCALE INKOMENS: METHODOLOGISCHE TOELICHTING EN INHOUDELIJKE VERKENNING

WALTER VAN DONGEN

SAMENVATTING

5.8	Betaalde belastingen van de bevolking van 18 jaar en ouder naar netto belastbaar inkomen per maand	76
5.9	Betaalde belastingen van de bevolking van 18 jaar en ouder naar provincie	77
5.10.	Betaalde belastingen van de bevolking van 18 jaar en ouder naar gemeente	78
5.11	Betaalde belastingen van de bevolking van 18 jaar en ouder naar gewest	79
6	BESCHIKBAAR HUISHOUDINKOMEN NA BELASTINGEN VAN DE TOTALE BEVOLKING	80
6.1	Beschikbaar huishoudinkomen van de totale bevolking	82
6.2	Totale bevolking volgens het beschikbaar huishoudinkomen	83
6.3	Beschikbaar huishoudinkomen van de totale bevolking naar leeftijd	84
6.4	Beschikbaar huishoudinkomen van de totale bevolking naar onderwijsniveau	85
6.5	Beschikbaar huishoudinkomen van de totale bevolking naar aantal kinderen fiscaal ten laste	86
6.6	Beschikbaar huishoudinkomen van de totale bevolking naar beroepsgroep	87
6.7	Beschikbaar huishoudinkomen van de totale bevolking naar zware handicap	88
6.8	Beschikbaar huishoudinkomen van de totale bevolking naar netto belastbaar inkomen per maand	89
6.9.	Beschikbaar huishoudinkomen van de totale bevolking naar provincie	90
6.10	Beschikbaar huishoudinkomen van de totale bevolking naar gemeente	91
6.11	Beschikbaar huishoudinkomen van de totale bevolking naar gewest	92
	BESLUIT	93
	BIJLAGE: DEFINITIE VAN BEGRIPPEN	96

Voorliggend rapport geeft methodologische en inhoudelijke toelichting bij de inhoud en mogelijkheden van geïntegreerde databestanden over fiscale inkomens in België die door Statistiek Vlaanderen werden aangemaakt. Die bestanden zijn gebaseerd op de IPCAL-bestanden die door het Belgische statistiekbureau Statbel werden geleverd. Ze bevatten fiscale gegevens van de inwoners van België die een aangifte voor de personenbelastingen hebben ingediend. De IPCAL-gegevens werden gekoppeld aan bevolkingsgegevens van de wettelijke bevolking van België, afkomstig uit de DEMOBEL-bestanden. Dat maakt een veel ruimere analyse van de fiscale gegevens mogelijk dan alleen met de IPCAL-gegevens het geval is.

De koppeling van de IPCAL- en DEMOBEL-bestanden zorgt ervoor dat de volledige wettelijke Belgische bevolking geanalyseerd kan worden en dus niet alleen zij die een aangifte doen bij de personenbelastingen. Naast de koppeling met de demografische gegevens wordt ook een koppeling gemaakt met de onderwijsgegevens van de Belgische bevolking, hierna ONDERWIJS-bestanden genoemd. Ook die bestanden werden geleverd

door Statbel. Door die koppeling kunnen ook de onderwijsgegevens worden opgenomen in de analyses.

Uitgaande van de mogelijkheden en beperkingen van de IPCAL-, DEMOBEL- en ONDERWIJS-bestanden, wordt de meerwaarde en het proces toegelicht van de koppeling en verwerking ervan tot geïntegreerde databestanden over de fiscale inkomens die bruikbaar zijn voor statistische analyse.

Daarna volgt voor het Vlaamse Gewest een inhoudelijke verkenning van enkele centrale aspecten in de databestanden: de beroepssituatie en inkomenssituatie van de totale bevolking, het netto belastbaar inkomen en de betaalde personenbelastingen van de bevolking van 18 jaar en ouder en het beschikbaar huishoudinkomen van de totale bevolking. Voor elk aspect wordt nagegaan in welke mate er verschillen optreden naar geslacht, leeftijd, onderwijsniveau, aantal kinderen ten laste, handicap, provincie en gemeente. Ter afsluiting wordt telkens een vergelijking gemaakt met de situatie in de andere gewesten en België in zijn geheel.

INLEIDING

Voorliggend rapport biedt methodologische en inhoudelijke informatie over de geïntegreerde databestanden over de fiscale inkomens in België die door Statistiek Vlaanderen werden aangemaakt.

Het uitgangspunt voor de creatie van de geïntegreerde databestanden zijn de fiscale gegevens van de IPCAL-bestanden die door het Belgische statistiekbureau Statbel werden geleverd. Ze bevatten fiscale gegevens van de inwoners van België die een aangifte voor de personenbelastingen hebben ingediend. IPCAL staat voor 'Impôt des Personnes Physiques Calculé' (Berekende belasting van fysieke personen). Voor de afkorting bestaat er geen officieel Nederlandstalig equivalent.

Hoewel de IPCAL-gegevens op zichzelf al zeer relevante en interessante informatie bevatten, zorgt de koppeling met de demografische gegevens van de wettelijke Belgische bevolking voor een verrijking ervan. De demografische gegevens zijn afkomstig van de DEMOBEL-bestanden (De demografische gegevens van België), eveneens geleverd door Statbel. Naast de koppeling met de demografische gegevens wordt ook een koppeling gemaakt met de onderwijsgegevens van de Belgische bevolking, van 15 jaar en ouder, hierna ONDERWIJS-bestanden genoemd. Ook die gegevens komen van Statbel. Door de koppeling kan ook het onderwijsniveau van de bevolking worden opgenomen in de analyses.

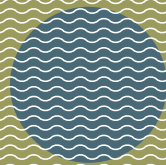
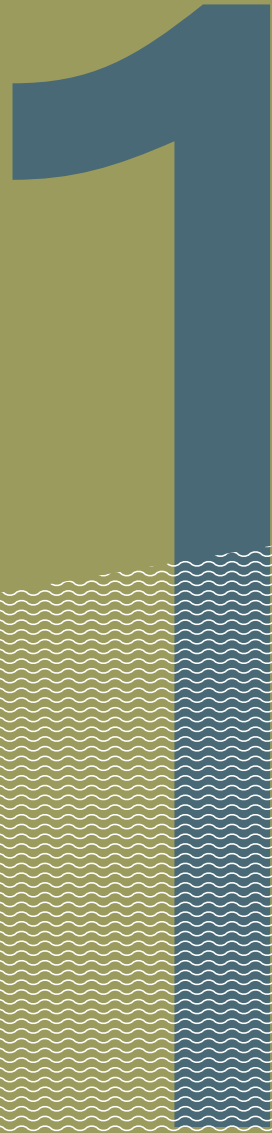
De belangrijkste motivatie voor de koppeling van de IPCAL-, DEMOBEL en ONDERWIJS-bestanden is dat de IPCAL-bestanden uitsluitend een analyse mogelijk maken van de personen met een fiscale aangifte, op het niveau van individuen en aangiften. Door de koppeling van de IPCAL-bestanden en de DEMOBEL-bestanden komen niet alleen personen die een aangifte doen bij de personenbelastingen in aanmerking voor analyse, maar ook alle personen van de wettelijke bevolking die geen aangifte doen. Met andere woorden: de integratie van de IPCAL- en DEMOBEL-bestanden maakt een analyse van de hele fiscale bevolking van België mogelijk. Daardoor is een ruimere inhoudelijke analyse van de fiscale gegevens mogelijk, op het niveau van individuen, van huishoudens en van fiscale aangiften, voor de hele bevolking en voor alle relevante subgroepen. De koppeling maakt het bovendien mogelijk om de fiscale gegevens te analyseren naar diverse kenmerken zoals geslacht, leeftijd, onderwijsniveau, aantal kinderen ten laste, aantal personen in het huishouden, huishoudtype, zware handicap, provincie, gemeente en gewest.

Hoofdstuk 1 behandelt de methodologische aspecten van de gebruikte bronbestanden en de koppeling tot geïntegreerde databestanden. Eerst komen de mogelijkheden en beperkingen van de gegevens van de bronbestanden aan bod: de IPCAL-bestanden, de DEMOBEL-bestanden en de ONDERWIJS-bestanden.

Vervolgens wordt uitgelegd hoe de bronbestanden worden verwerkt tot geïntegreerde databestanden die bruikbaar zijn voor statistische analyse van de fiscale inkomens. Tenslotte behandelen we de meerwaarde van de koppeling van die bronbestanden tot geïntegreerde databestanden.

De volgende 5 hoofdstukken bieden een eerste inhoudelijke verkenning van een aantal centrale aspecten van de databestanden voor het Vlaamse Gewest. In hoofdstuk 2 komt de beroepssituatie van de totale bevolking aan bod en in hoofdstuk 3 de inkomenssituatie. Hoofdstuk 4 bespreekt het netto belastbaar inkomen (voor belasting) van de bevolking van 18 jaar en ouder. In hoofdstuk 5 volgt een analyse van de betaalde personenbelastingen van de bevolking van 18 jaar of ouder. Hoofdstuk 6 geeft ten slotte een beeld van het beschikbaar huishoudinkomen na belasting van de totale bevolking.

Het rapport sluit af met een weergave van de meerwaarde en de mogelijkheden van de geïntegreerde bestanden voor de productie en analyse van statistieken over de fiscale inkomens in België. Vervolgens worden voor het Vlaamse Gewest de hoofdlijnen van de inhoudelijke verkenning van de centrale fiscale grootheden in de periode 2005-2016 weergegeven.

GEGEVENS EN METHODE

Hoofdstuk 1 behandelt de methodologische aspecten van de gebruikte bronbestanden en de gekoppelde databestanden. Eerst worden de mogelijkheden en beperkingen besproken van de gegevens van de IPCAL-bestanden, de DEMOBEL-bestanden en de ONDERWIJS-bestanden. Daarna volgt meer toelichting bij de verwerking van de primaire bestanden per jaar tot geïntegreerde databestanden van de periode 2005-2019 die bruikbaar zijn voor statistische analyse van de fiscale inkomens. Het laatste onderdeel behandelt de meerwaarde van de koppeling en verwerking van de IPCAL-, DEMOBEL- en ONDERWIJS-bestanden tot geïntegreerde databestanden.

1.1 BESCHRIJVING VAN DE IPCAL-, DEMOBEL- EN ONDERWIJS-BESTANDEN

1.1.1 IPCAL-BESTANDEN

De IPCAL-basisbestanden omvatten microgegevens over de fiscale inkomens, de betaalde belastingen en de beschikbare inkomens van alle inwoners van België die een fiscale aangifte indienen. Die gegevens zijn beschikbaar vanaf het inkomensjaar 2005. De basisbestanden zijn afkomstig van de FOD Financiën en worden in eerste instantie verwerkt door Statbel.

Statbel verwerkt per inkomensjaar de basisbestanden van de FOD Financiën tot bestanden per inkomensjaar die bruikbare gegevens bevatten op het niveau van individuen en van aangiften (1 persoon of 2 personen per aangifte).

Uitgaande van de IPCAL-bestanden van Statbel werden de gegevens geselecteerd die nodig zijn voor verdere verwerking door Statistiek Vlaanderen. Die selectie vond plaats in het 4de kwartaal van 2019. Statbel leverde de bestanden met de geselecteerde IPCAL-variabelen in 2020 aan Statistiek Vlaanderen.

In de aangeleverde bestanden wordt een onderscheid gemaakt tussen het inkomensjaar (waarin de inkomens zijn verworven) en het aanslagjaar (waarin de fiscale aangifte wordt gedaan, 1 jaar na het inkomensjaar) (zie bijlage). Die bestanden bieden gegevens van alle personen die in de loop van het inkomensjaar fiscale inkomens hebben ontvangen, dat wil zeggen inkomens die onderhevig zijn aan personenbelasting.

Voor alle personen is er een gepseudonimiseerde persoonsidentificatie die ook in de demografische bestanden en de onderwijsbestanden zijn opgenomen (zie sub 1.2 en 1.3). De gepseudonimiseerde persoonsidentificatie maakt de koppeling van de IPCAL-bestanden, de DEMOBEL-bestanden en de ONDERWIJS-bestanden mogelijk.

Voorts zijn er variabelen met persoonskenmerken zoals geslacht, geboortedatum, leeftijd, NIS-code van de gemeente van de verblijfplaats en aantal kinderen ten laste op 1 januari van het aanslagjaar. Ten slotte zijn er de variabelen over de diverse soorten fiscale inkomens in het inkomensjaar.

De IPCAL-bestanden hebben een aantal beperkingen. Ze bevatten alleen gegevens van personen die een fiscale aangifte hebben gedaan. Informatie over personen zonder fiscale aangifte zijn bijgevolg niet opgenomen in de bestanden. Voorts kan het totale huishoudinkomen niet worden berekend voor huishoudens met meer dan 1 belastingaangifte. Bijvoorbeeld, voor een huishouden bestaande uit een koppel met een gezamenlijke belastingaangifte en inwonende meerderjarige personen (kind, ouder, ...) met een afzonderlijke aangifte kan het totaal huishoudinkomen niet worden

berekend. De analyse is dus beperkt tot de inkomens van de personen met een aangegeven fiscaal inkomen, op individueel niveau en op niveau van de aangifte.

1.1.2 DEMOBEL-BESTANDEN

Voor de inkomensjaren vanaf 2005 zijn de DEMOBEL-bestanden beschikbaar bij Statistiek Vlaanderen. Ze bevatten demografische en andere microgegevens van personen en huishoudens, aangevuld met gegevens uit de volkstellingen (census) tot en met 1991. Meer informatie: https://statbel.fgov.be/sites/default/files/files/documents/bevolking/Demobel_NL.pdf.

Om alle relevante personen voor de fiscale analyses op te nemen, wordt op basis van de DEMOBEL-bestanden voor elk jaar een demografisch bestand gemaakt met alle inwoners die tussen 1 januari van het inkomensjaar en 1 januari van het aanslagjaar minstens 1 dag als inwoner zijn geregistreerd in het bevolkingsregister. Daarbij wordt dus rekening gehouden met de migraties, geboorten en overlijdens gedurende het inkomensjaar.

De DEMOBEL-bestanden bevatten voor alle personen dezelfde gepseudonimiseerde persoonsidentificatie als in de IPCAL-bestanden, zodat koppeling van de demografische bestanden en de IPCAL-bestanden mogelijk is. Enkele demografische gegevens zijn relevant voor de koppeling met de IPCAL-bestanden: huishoudidentificatie, geslacht, geboortjaar/leeftijd en de NIS-code van de gemeente van de verblijfplaats.

1.1.3 ONDERWIJS-BESTANDEN

Voor de inkomensjaren vanaf 2011 tot en met 2016 beschikt Statistiek Vlaanderen over de ONDERWIJS-bestanden. Ze worden door Statbel geleverd en zijn samengesteld op basis van gegevens van diverse administratieve databanken. Ze bevatten gegevens voor de Belgische bevolking. Er wordt ook nog gebruik gemaakt van de 'Socio-Economische Enquête 2001' (volkstelling 2001). Voor oudere inwoners is die enquête de basis die dan aangevuld wordt aan de hand van andere databanken. De bestanden zijn niet definitief en worden met terugwerkende kracht verbeterd wanneer nieuwe gegevens beschikbaar zijn. Meer informatie: <https://statbel.fgov.be/nl/themas/datalab/datalab-census-onderwijs#documents>.

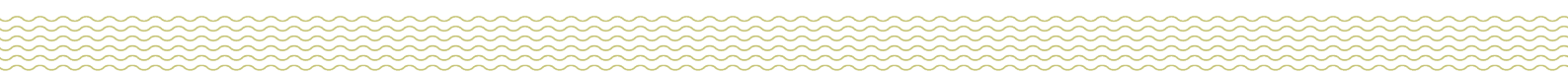
De ONDERWIJS-bestanden bevatten voor alle personen dezelfde gepseudonimiseerde persoonsidentificatie als in de IPCAL-bestanden en de DEMOBEL-bestanden, zodat koppeling met deze bestanden mogelijk is. Voorts bevatten ze informatie over het hoogste onderwijsniveau of opleidingsniveau van de bevolking van 15 jaar en ouder, die relevant is voor

de koppeling met de IPCAL-bestanden. Het hoogste onderwijsniveau wordt weergegeven aan de hand van 2 variabelen.

- Hoogste opleidingsniveau ingedeeld in 8 niveaus volgens de internationaal erkende ISCED-indeling van 2011 (zie bijlage).
- Hoogste opleidingsniveau in 3 groepen op basis van de variabele met 8-niveaus (zie bijlage).
 - o Laaggeschoold: personen zonder diploma of hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.
 - o Middengeschoold: personen met hoogstens een diploma hoger secundair onderwijs of met een diploma post-secundair niet-hoger onderwijs.
 - o Hooggeschoold: personen met een diploma hoger of universitair onderwijs.

We wijzen erop dat voor ongeveer 9% van de inwoners van 15 jaar en ouder het onderwijsniveau niet bekend is. Dat percentage ligt hoger bij de 65-plussers.

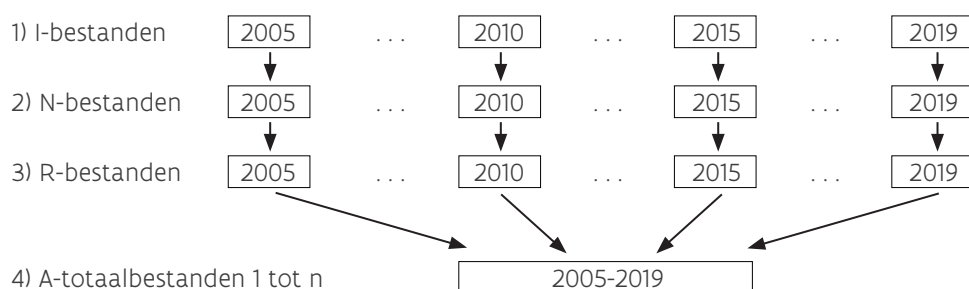
In de verkennende inhoudelijke hoofdstukken wordt de analyse met onderscheid naar onderwijsniveau beperkt tot de leeftijdsgroep van 25 jaar en ouder. Zo maximaliseren we de kans dat de personen hun hoogste diploma al hebben behaald.

1.2 VERWERKING VAN DE BRONBESTANDEN TOT GEÏNTEGREERDE DATABESTANDEN OVER FISCALE INKOMENS

De creatie van de geïntegreerde databestanden over de fiscale inkomens gebeurt in 4 stappen, uitgaande van de initiële IPCAL-, DEMOBEL- en ONDERWIJS-bestanden.. In elke stap worden op basis van de geleverde gegevens of variabelen nieuwe variabelen gecreëerd, met een duidelijke weergaven van de naam, de omschrijving, het formaat en de codering van de waarden.

Figuur 1.1. Creatie van de geïntegreerde databestanden over fiscale inkomens

In een eerste stap worden alle IPCAL-bestanden en DEMOBEL-bestanden aan de hand van de persoonsidentificatiecode per jaar samengevoegd om te komen tot de I-bestanden (I van Input).

De geselecteerde variabelen afkomstig van de I-bestanden worden in de tweede stap omgezet tot nieuwe doel- en controlevariabelen. De inkomensvariabelen worden in nominale termen of lopende prijzen uitgedrukt. De nieuwe variabelen worden opgenomen in de N-bestanden (N van Nominaal).

Uitgaande van de variabelen van de N-bestanden worden in de derde stap de R-bestanden (R van Reëel) gecreëerd. De belangrijkste transformatie betreft de berekening van de inkomensvariabelen in reële termen op basis van de consumptieprijsindex van het laatste inkomensjaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn. De creatie wordt per jaar uitgevoerd voor de totale fiscale bevolking. De verwerking leidt tot de R-bestanden met alle relevante socio-demografische kenmerken en inkomensvariabelen in reële termen.

Voor de analyses van fiscale gegevens van de totale fiscale bevolking worden in de vierde stap doelgericht analysebestanden (A-bestanden) per jaar gemaakt met een beperkt aantal doel- en controlevariabelen. In deze stap worden ook de 2 variabelen over het onderwijsniveau opgenomen, op basis van de persoonsidentificatiecode. Zo kunnen ze in de analyse van

de fiscale inkomens worden gebruikt als controlevariabele. Eerst wordt op basis de R-bestanden de geselecteerde variabelen per jaar bewaard als nieuwe A-bestanden. Vervolgens worden de A-bestanden samengevoegd tot een A-totaalbestand voor alle jaren samen. Op die manier zijn diverse A-totaalbestanden mogelijk, telkens met een andere selectie doelvariabelen.

Bij de inkomenscijfers opgenomen in dit rapport gaat het telkens om reële inkomens. Dat wil zeggen dat bij de berekening van de inkomens rekening is gehouden met de inflatie. Dat gebeurt doot het nominale inkomen voor elk jaar om te zetten in reële termen, na indexering op basis van de consumptieprijsindex van het laatste inkomensjaar van de geïntegreerde bestanden (in dit rapport 2019).

De jaartallen in de tekst en de figuren slaan telkens op het inkomensjaar, dat wil zeggen het jaar waarin het inkomen is verworven.

1.3 MEERWAARDE VAN DE KOPPELING VAN DE IPCAL-, DEMOBEL- EN ONDERWIJS-BESTANDEN

Door de koppeling van de IPCAL-bestanden met de DEMOBEL-bestanden is de hele fiscale bevolking opgenomen in de geïntegreerde databestanden: de personen met een aangegeven fiscaal inkomen (IPCAL) worden aangevuld met personen zonder een aangegeven fiscaal inkomen. Daardoor kunnen ook minderjarigen en volwassen personen zonder een fiscaal inkomen worden opgenomen in de analyses. Dat is onder meer relevant voor het berekenen van het persoonlijk inkomen en het huishoudinkomen

De geïntegreerde bestanden bevatten dus de totale fiscale bevolking, dat wil zeggen alle personen die in de periode van 1 januari van het inkomensjaar tot 1 januari van het aanslagjaar minstens 1 dag als inwoner van België zijn geregistreerd en die relevant zijn voor de bepaling en analyse van de fiscale inkomens van personen en huishoudens. De totale fiscale bevolking is voor analyses van fiscale inkomens vollediger dan de wettelijke bevolking (residentiële bevolking op 1 januari van het kalenderjaar ingeschreven in het Rijksregister van de natuurlijke personen). Maar de totale fiscale bevolking is ook niet helemaal volledig, aangezien een zeer beperkte groep mensen wel een fiscale aangifte indiende, maar nooit werd geregistreerd als inwoner van België.

Door de koppeling is de inhoudelijke analyse mogelijk van alle fiscale inkomens vóór belasting, de betaalde belastingen en de beschikbare inkomens na belasting, zowel op het niveau van het individu, het huishouden als de fiscale aangifte. Er zijn analyses mogelijk voor de hele bevolking en voor alle mogelijke subgroepen, met opsplitsing naar de beschikbare socio-demografische kenmerken.

De koppeling met de ONDERWIJS-bestanden heeft geen effect op de samenstelling van de fiscale bevolking, maar ze biedt wel de mogelijkheid om in de analyse van de fiscale gegevens rekening te houden met het onderwijsniveau van de fiscale bevolking

De variabelen over de beroepssituatie en de inkomens in de geïntegreerde databestanden over de fiscale inkomens kunnen worden vergeleken met soortgelijke variabelen van andere databestanden, zoals de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK) en de European Survey on Living Conditions (EU-SILC). We wijzen er op dat de gehanteerde definities van de begrippen of grootheden kunnen verschillen en bijgevolg uiteenlopende resultaten kunnen opleveren in de statistische analyses.

De volgende 5 hoofdstukken bieden een inhoudelijke verkenning van een aantal centrale aspecten van de databestanden over de fiscale inkomens in het Vlaamse Gewest. In hoofdstuk 2 komt de beroepssituatie van de totale Vlaamse bevolking aan bod en in hoofdstuk 3 de inkomenssituatie. Hoofdstuk 4 bespreekt het netto belastbaar inkomen (voor belasting) van de

Vlaamse bevolking van 18 jaar en ouder. In hoofdstuk 5 volgt een analyse van de betaalde personenbelastingen van alle 18-plussers. Hoofdstuk 6 geeft ten slotte een beeld van het beschikbaar huishoudinkomen (na belasting) van de totale bevolking.

De inhoudelijke verkenning laat aan de hand van eenvoudige grafieken zien wat de geïntegreerde databestanden te bieden hebben voor statistische analyse van de fiscale inkomens. Daarbij wordt telkens het onderscheid gemaakt naar geslacht, leeftijd, onderwijsniveau, aantal kinderen ten laste, zware handicap, provincie en gemeente. Voor elk aspect wordt een vergelijking gemaakt met de situatie in de andere gewesten en België in zijn geheel.

De inkomens en belastingen worden uitgedrukt in reële prijzen van 2019 en zijn dus gecorrigeerd voor de inflatie. De definities van de gebruikte begrippen worden weergegeven in de bijlage.

Volledigheidshalve wijzen we hier ook expliciet op enkele belangrijke beperkingen van de geïntegreerde databestanden over de fiscale inkomens. In de eerste plaats betreft het gegevens van de wettelijke bevolking en niet van de feitelijke bevolking. Bovendien bevatten de bestanden alleen gegevens over de inkomens die aangegeven zijn bij de personenbelasting en niet over andere mogelijke inkomsten die niet zijn aangegeven. Ten slotte zijn de onderwijsgegevens niet bekend voor ongeveer 9% van de inwoners van 15 jaar en ouder en zijn de gegevens slechts beschikbaar voor de periode 2011-2016.

BEROEPSSITUATIE VAN DE TOTALE BEVOLKING

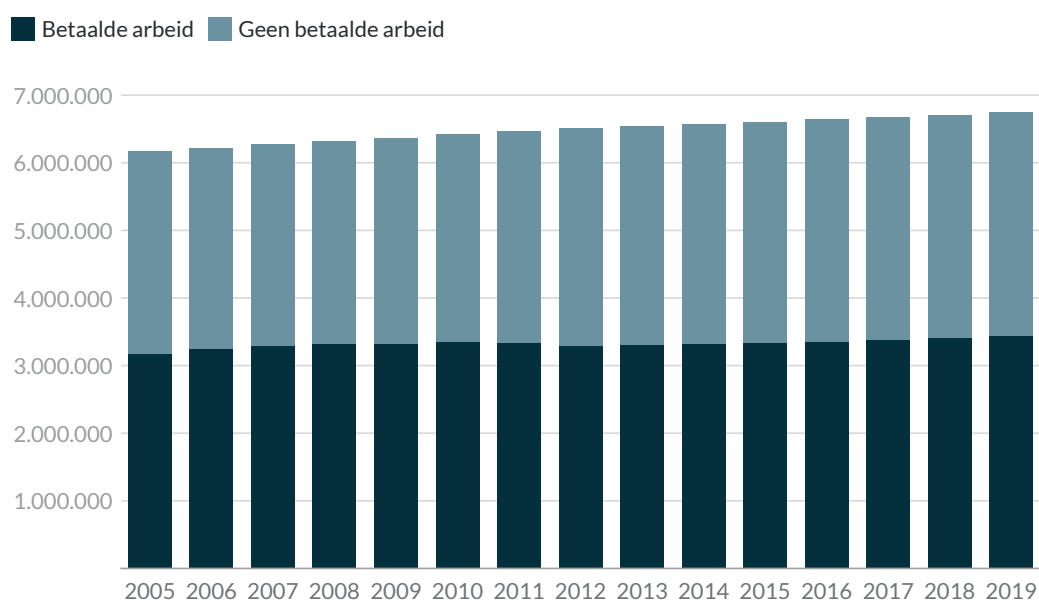
In dit hoofdstuk komt de beroepssituatie van de totale bevolking tijdens de inkomensjaren 2005 tot en met 2019 aan bod. De beroepssituatie geeft voor elke persoon weer of die in de loop van het inkomensjaar betaalde arbeid heeft verricht of niet. Een persoon met betaalde arbeid (werkende persoon) heeft in het inkomensjaar een belastbaar inkomen uit betaalde arbeid verdiend (en aangegeven). Een niet-werkende persoon heeft in het inkomensjaar geen beroepsinkomen verdiend en dus niet gewerkt.

2.1 BEROEPSSITUATIE VAN DE TOTALE BEVOLKING

In 2019 telde de totale fiscale bevolking (zie bijlage) in het Vlaamse Gewest ruim 6,7 miljoen personen, tegenover bijna 6,2 miljoen personen in 2005. Ruim 3,4 miljoen personen (51%) verrichtten betaalde arbeid in 2019 en iets meer dan 3,3 miljoen personen (49%) hadden geen betaalde arbeid. De totale fiscale bevolking steeg tussen 2005 en 2019 met 9%, de werkende bevolking met 8% en de niet-werkende bevolking met 10%.

Het aandeel van de werkende bevolking in de totale bevolking lag op 51% in 2019 en bleef tussen 2005 en 2019 relatief constant.

Figuur 2.1.a. Beroepssituatie van de totale bevolking
Vlaams Gewest, 2005-2019, in aantal personen

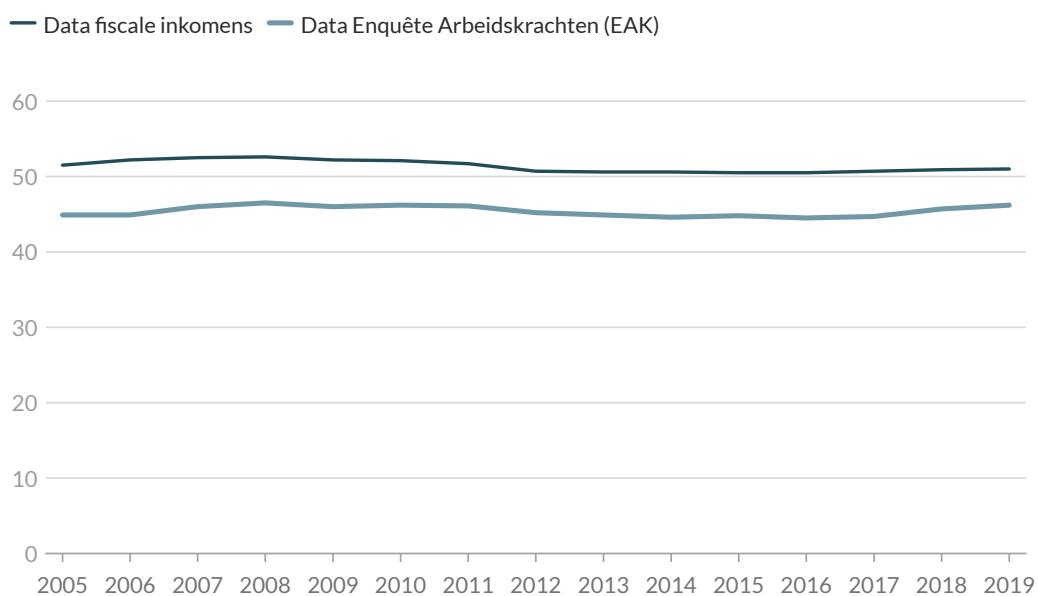
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

We wijzen hier op het verschil tussen het aandeel werkenden in de totale bevolking op basis van de geïntegreerde databestanden over de fiscale inkomens en op basis van de data van de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK), die vaak wordt gebruikt voor arbeidsmarktstatistieken. In de EAK beantwoorden de respondenten diverse vragen over hun arbeidsmarktsituatie, uitgaande van de definitie van 'werkende persoon' van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) (zie bijlage).

Figuur 2.1.b toont de betekenis van de gehanteerde definitie van 'werkende persoon' in de statistische maatstaven voor de empirische resultaten ervan.

Het aandeel van de werkende bevolking in de totale bevolking lag volgens de fiscale data in 2019 op 46,2%, tegenover 44,9% in 2005 (+1,3%). Het aandeel volgens de EAK-data lag in de periode 2005-2019 5 tot 6 procentpunten (pp) lager dan volgens de fiscale inkomensdata. Dat verschil is bij vrouwen in de hele periode groter dan bij mannen.

Figuur 2.1.b. Aandeel van de werkende bevolking in de totale bevolking
Vlaams Gewest, 2005-2019, in %, data fiscale inkomens en EAK-data

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

Alle grafieken in dit rapport gaan uit van de ruime definitie van de werkende bevolking die wordt gehanteerd voor de geïntegreerde databestanden over de fiscale inkomens, namelijk alle personen die in het inkomensjaar een beroepsinkomen hadden dat gemiddeld per maand minstens hoger lag dan nul euro. Die ruime definitie kan ter discussie worden gesteld: men zou er kunnen van uitgaan dat het concept 'werkend' (betaalde arbeid verrichten) veronderstelt dat men in het inkomensjaar minstens een bepaald beroepsinkomen per maand heeft verdiend en dus minstens een bepaald aantal uren betaalde arbeid heeft verricht.

2.2 WERKENDE BEVOLKING NAAR BEROEPSSTATUUT

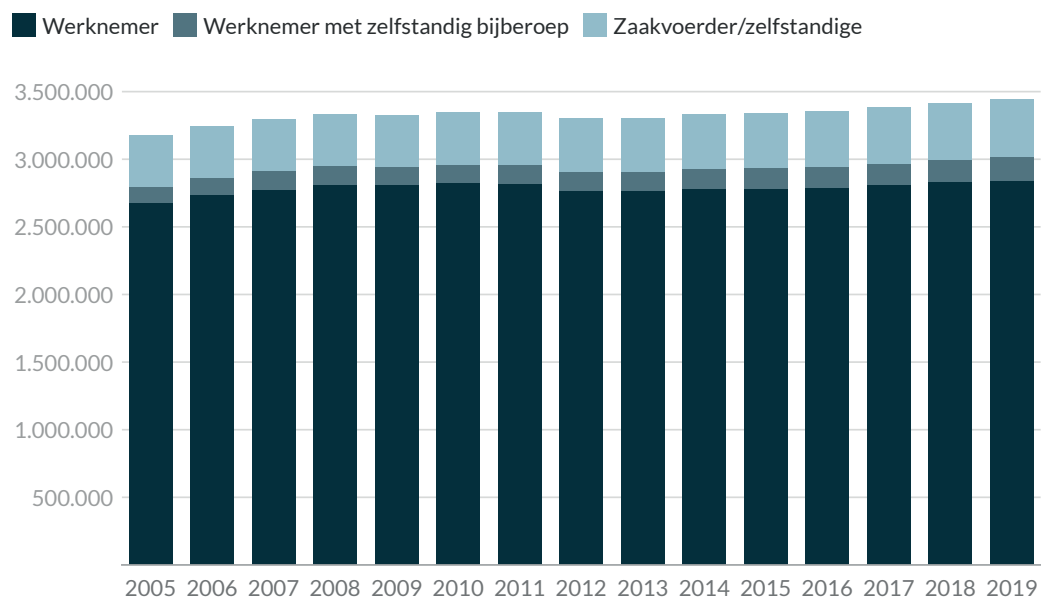
In deze paragraaf wordt voor de werkende personen een onderscheid gemaakt tussen volledig werknemers, werknemers met een zelfstandig bijberoep en volledig zelfstandigen of zaakvoerders.

In 2019 telde de werkende bevolking in het Vlaamse Gewest (samen ruim 3,44 miljoen personen) bijna 2,85 miljoen volledig werknemers, ruim 171.000 werknemers met een zelfstandig bijberoep en iets meer dan 425.000 volledige zelfstandigen of zaakvoerders.

Het aantal werknemers (zonder en met zelfstandig bijberoep) steeg tussen 2005 en 2019 met 7%. Het aantal werknemers zonder bijberoep steeg tussen 2005 en 2019 met 6%. Na de toename tussen 2005 en 2010 daalde hun aantal in de periode 2011-2013, gevolgd door een continue stijging tot 2019. Het aantal werknemers met bijberoep steeg continu in de periode 2005-2019, in totaal met 41%. Het aantal exclusief zaakvoerders of zelfstandigen nam in de periode 2005-2019 toe met 12%. De toename was continu vanaf 2008.

In 2019 was 87,7% van de werkende bevolking actief als werknemer (met en zonder bijberoep), tegenover 88,1% in 2005. Het aandeel van exclusief werknemers daalde van 84,3% in 2005 tot 82,7% in 2019. Het aandeel werknemers met een zelfstandig bijberoep lag in 2019 op 5,0%, tegenover 3,8% in 2005. Het aandeel zelfstandigen steeg van 11,9% in 2005 tot 12,4% in 2019.

Figuur 2.2. Werkende bevolking naar beroepsstatuut
Vlaams Gewest, 2005-2019, in aantal personen

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

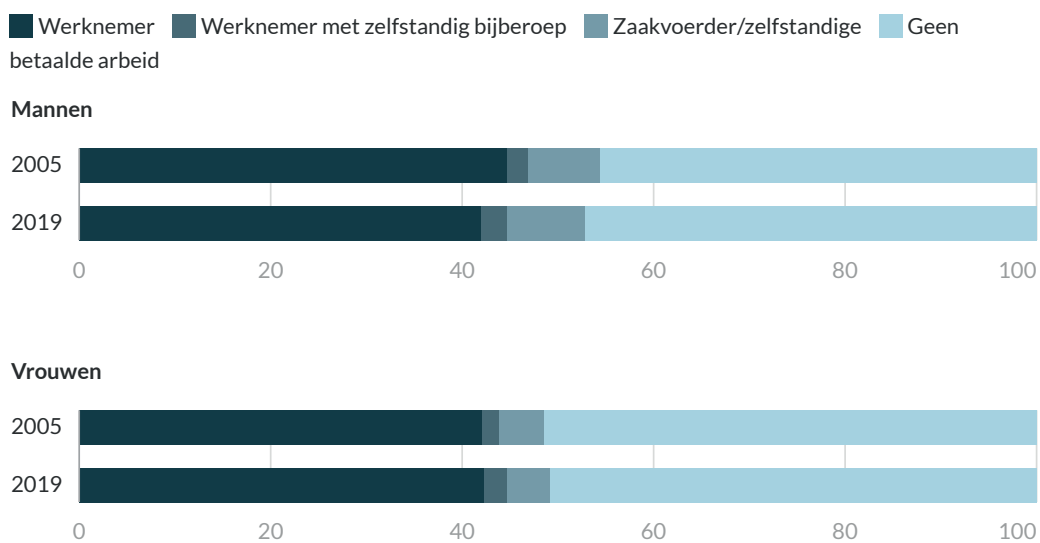
2.3 BEROEPSSITUATIE VAN DE BEVOLKING NAAR GESLACHT

Het aandeel werkende mannen in de totale bevolking daalde van 54,4% in 2005 tot 52,8% in 2019. Bij vrouwen steeg het aandeel werkenden van 48,6% in 2005 tot 49,2% in 2019.

Bij mannen steeg het aandeel van de zelfstandigen in beperkte mate en het aandeel werknemers met een zelfstandig bijberoep vrij sterk, ten koste van het aandeel werknemers. Bij vrouwen nam zowel het aandeel werknemers als het aandeel werknemers met een zelfstandig bijberoep toe, terwijl het aandeel zelfstandigen licht daalde.

Figuur 2.3. Beroepssituatie van de bevolking naar geslacht

Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in %

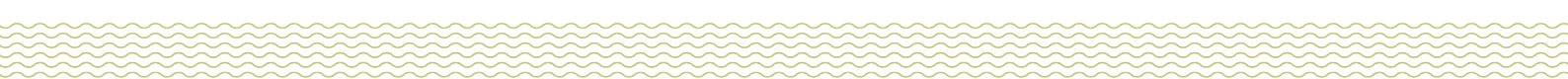

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

2.4 BEROEPSSITUATIE VAN DE BEVOLKING NAAR LEEFTIJD

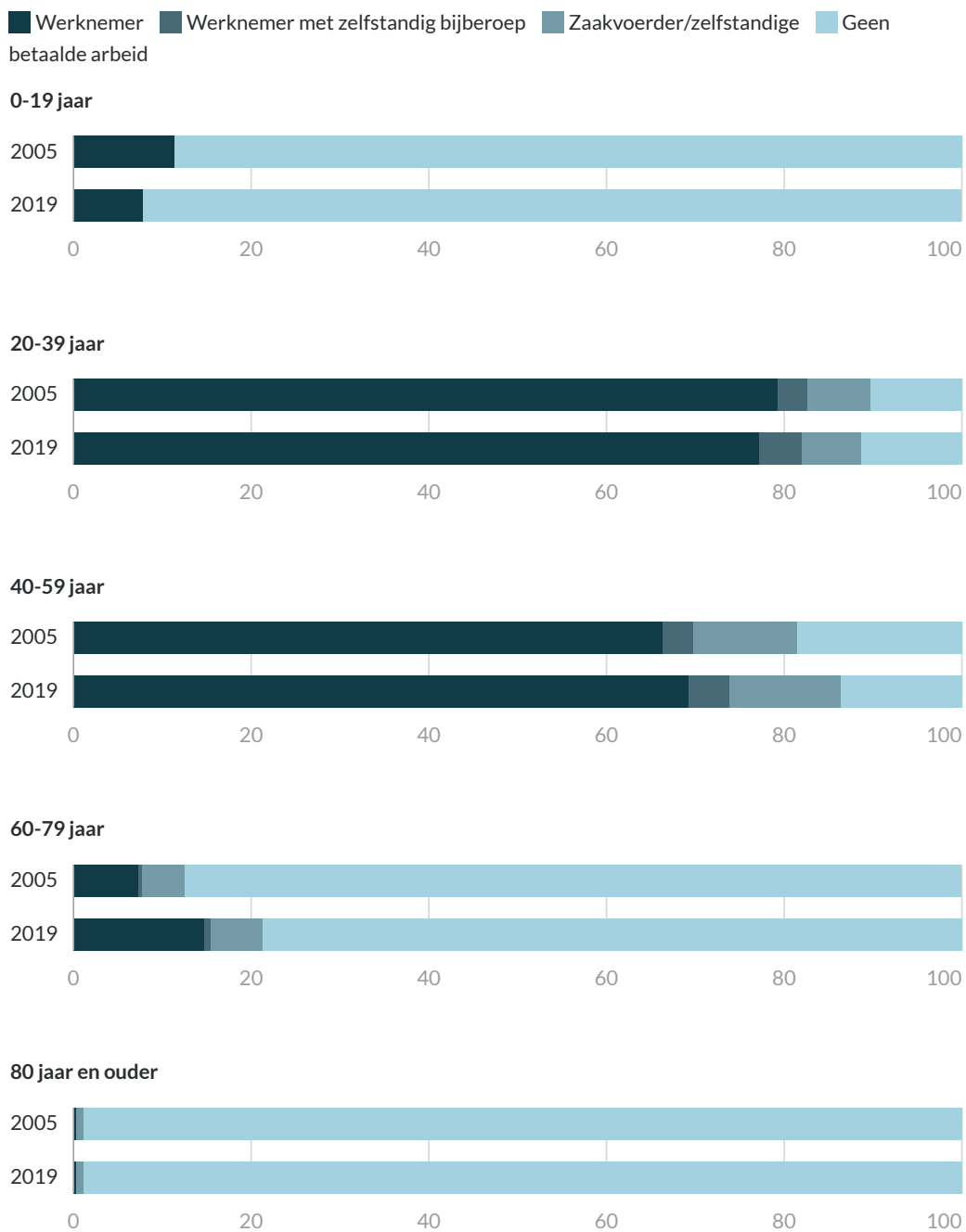
Het aandeel inwoners met betaalde arbeid lag in 2019 in het Vlaamse Gewest met 88,7% het hoogst bij de 20- tot 39-jarigen. Daarna volgen de 40- tot 59-jarigen met 86,4% werkenden. Bij de overige leeftijdsgroepen lag het aandeel werkenden veel lager: 7,8% bij de 0- tot 19-jarigen, 21,3% bij 60- tot 79-jarigen en slechts 1,1% bij de 80-plussers.

Tussen 2005 en 2019 daalde het aandeel werkenden bij 0- tot 19-jarigen (-3,6 pp), uitsluitend werknemers. Bij de 20- tot 39-jarigen daalde het aandeel met 1,0 pp, vooral bij werknemers. Bij de 40- tot 59-jarigen steeg het aandeel werkenden met 4,9 pp, hoofdzakelijk dat van werknemers. Het aandeel werkenden steeg met 8,8 pp bij de 60- tot 79-jarigen, vooral voor werknemers. Bij de 80-plussers bleef het aandeel werkenden constant.

Figuur 2.4. Beroepssituatie van de bevolking naar leeftijd

Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in %

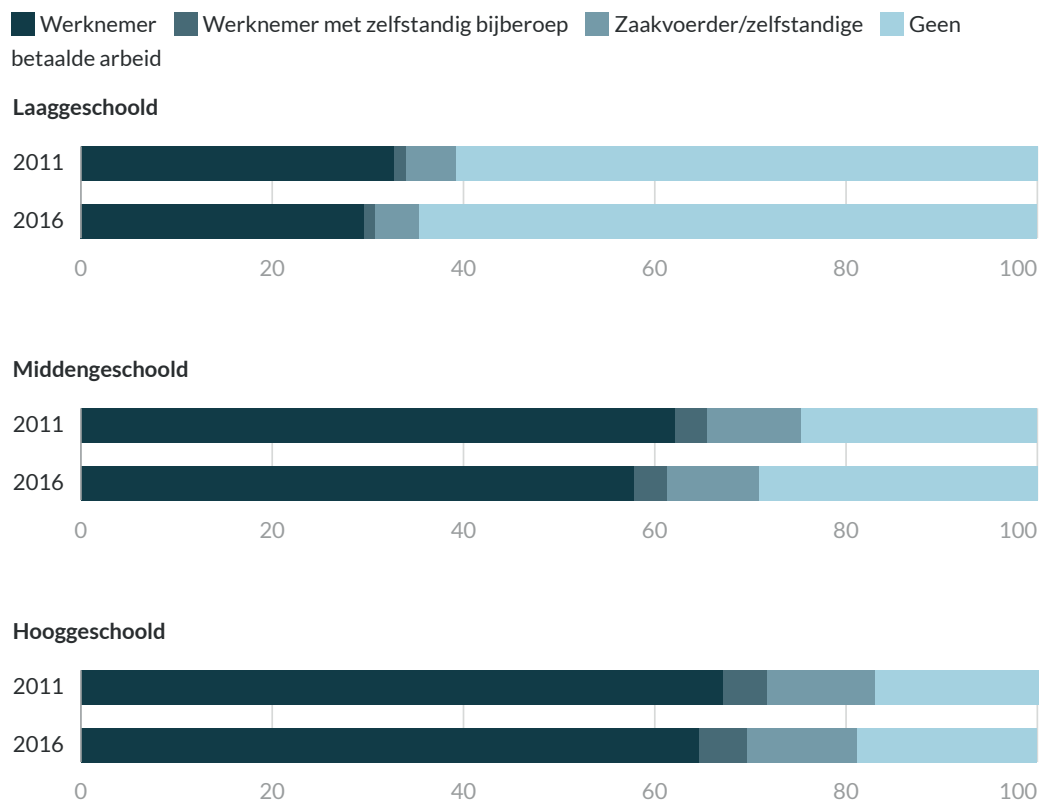
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

2.5 BEROEPSSITUATIE VAN DE BEVOLKING VAN 25 JAAR EN OUDER NAAR ONDERWIJSNIVEAU

Zoals eerder vermeld, worden voor het onderscheid naar onderwijsniveau alleen de personen van 25 jaar en ouder meegenomen. Zo is de kans zeer groot dat ze hun hoogste diploma al hebben behaald. De analyse is mogelijk voor de inkomensjaren 2011 tot en met 2016.

Het aandeel werkenden van 25 jaar en ouder lag bij de laaggeschoolden veel lager dan bij de midden- en hogeschoolden. Bij laaggeschoolden daalde het aandeel werkenden van 39% in 2011 tot 35% in 2016, bij middengeschoolden van 75% tot 71% en bij hogeschoolden van 83% tot 81%. Bovendien ligt bij laaggeschoolden het aandeel werknemers, werknemers met een bijberoep en zaakvoerders/zelfstandigen veel lager.

Figuur 2.5. Beroepssituatie van de bevolking van 25 jaar en ouder naar onderwijsniveau Vlaams Gewest, 2011 en 2016, in %

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

2.6 BEROEPSSITUATIE VAN DE BEVOLKING NAAR AANTAL KINDEREN FISCAAL TEN LASTE

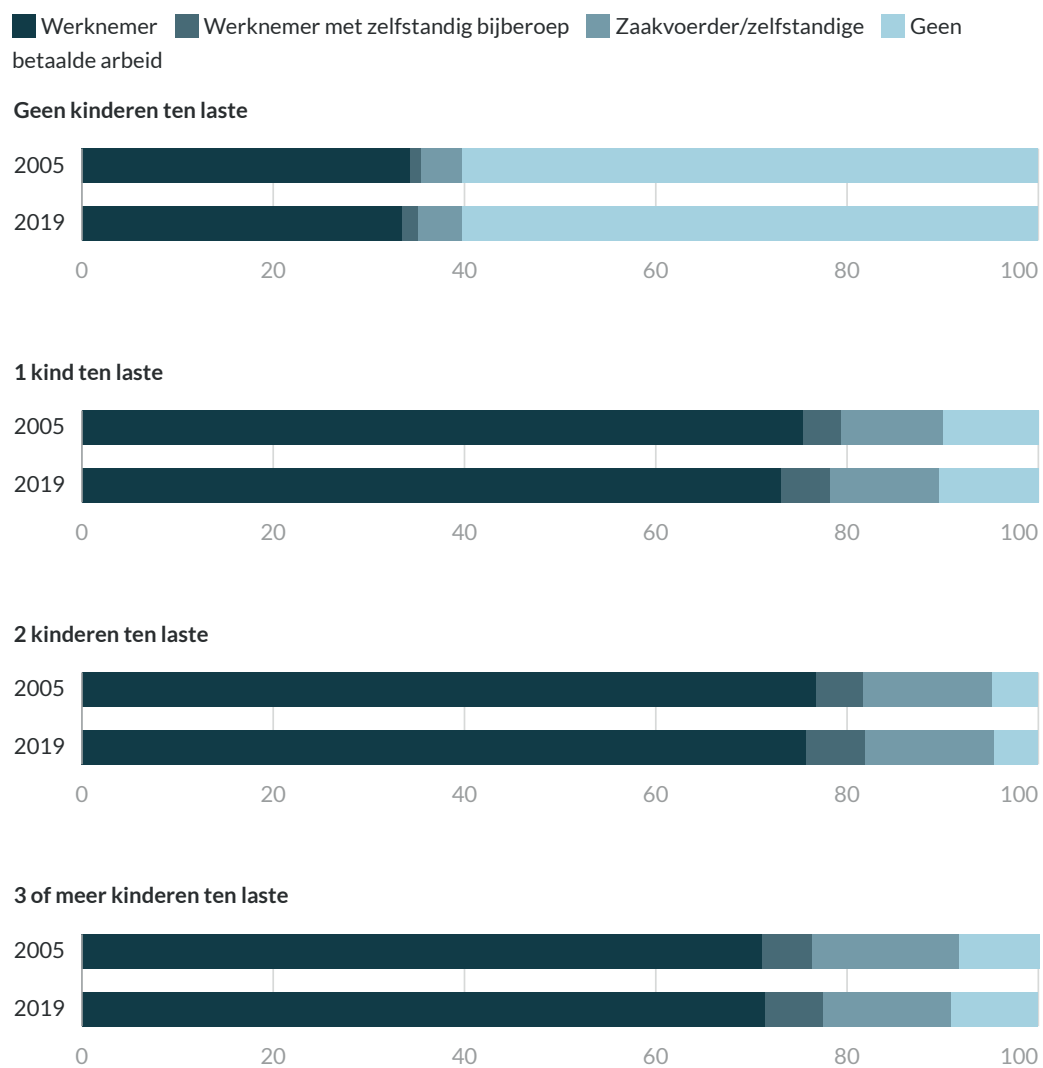
Het aandeel werkenden van personen zonder kinderen fiscaal ten laste lag in 2019 gemiddeld op 39,8%. Bij personen met 1 kind ten laste bedroeg het 89,6%, bij personen met 2 kinderen ten laste 95,4% en bij personen met 3 of meer kinderen ten laste 90,9%.

Het zeer lage percentage voor personen zonder kinderen fiscaal ten laste is vooral te wijten aan het feit dat deze groep in veel hogere mate bestaat uit personen jonger dan 20 jaar en ouder dan 65 jaar.

Tussen 2005 en 2019 daalde het aandeel werkenden bij personen met 1 kind ten laste met 0,4 pp en bij personen met 3 of meer kinderen ten laste met 0,8 pp. Bij de andere groepen was het aandeel nagenoeg gelijk in 2005 en 2019.

De verhouding tussen de 3 beroepscategorieën veranderde voor de 4 groepen weinig tussen 2005 en 2019. Bij alle categorieën steeg het aandeel werknemers met een zelfstandig bijberoep. Bij personen met 3 of meer kinderen ten laste was dat ten koste van het aandeel zelfstandigen, bij de andere groepen ten koste van het aandeel werknemers.

Figuur 2.6. Beroepssituatie van de bevolking naar aantal kinderen fiscaal ten laste
 Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in %

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

2.7 BEROEPSSITUATIE VAN DE BEVOLKING NAAR ZWARE HANDICAP

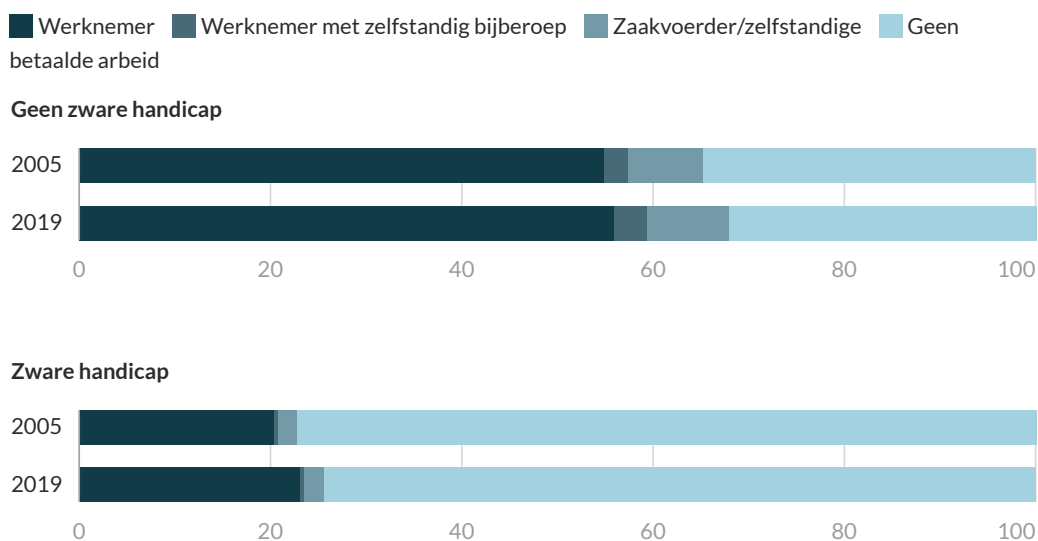
In 2019 lag het aandeel werkenden bij personen met een zware handicap op 25,6%. De definitie en voorwaarden van een zware handicap in de personenbelasting worden weergegeven in de bijlage van dit rapport.

Bij personen zonder zware handicap ging het om 67,9%. Tussen 2005 en 2019 steeg het aandeel werkenden bij beide groepen met bijna 3%.

Tussen 2005 en 2019 steeg bij beide groepen het aandeel werknemers (met bijberoep) licht. Het aandeel zaakvoerders steeg licht bij personen zonder zware handicap en bleef gelijk bij groep met zware handicap.

De verschillen naar zware handicap zijn belangrijk omdat het bij de berekening van de personenbelastingen een factor is voor een aanzienlijke belastingvermindering.

Figuur 2.7. Beroepssituatie van de bevolking naar zware handicap
Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in %

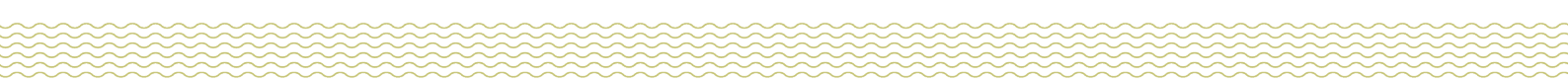
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

2.8 BEROEPSSITUATIE VAN DE BEVOLKING NAAR PROVINCIE

In 2019 lag het gemiddeld aandeel werkenden in de provincie Antwerpen op 49,1%, in Oost-Vlaanderen op 48,0%, in West-Vlaanderen op 49,3%, in Vlaams-Brabant op 49,7% en in Limburg op 49,2%.

Het aandeel werkenden bleef in de provincie Antwerpen in de periode 2005-2019 gelijk. In de andere provincies daalde dat aandeel: in Oost-Vlaanderen met 0,3 pp, in West-Vlaanderen met 0,7 pp, in Vlaams-Brabant met 0,8 pp en in Limburg met 1,3 pp.

De verhouding tussen de 3 beroepscategorieën veranderde in de 5 provincies weinig tussen 2005 en 2019. Wel daalde overal het aandeel werknemers licht en steeg het aandeel werknemers met een zelfstandig bijberoep licht.

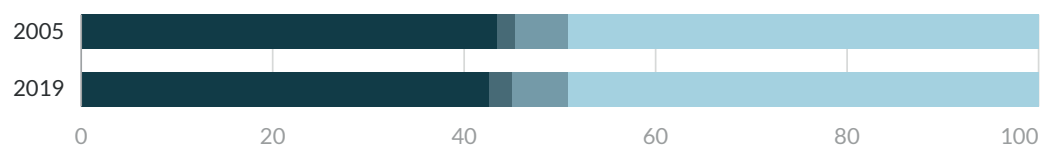

Figuur 2.8. Beroepssituatie van de bevolking naar provincie

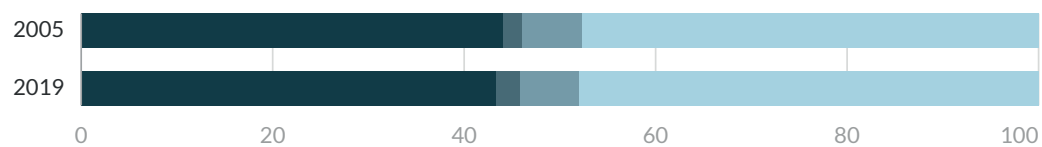
Vlaams Gewest, 2005 en 2018, in %

Werknemer
 Werknemer met zelfstandig bijberoep
 Zaakvoerder/zelfstandige
 Geen betaalde arbeid

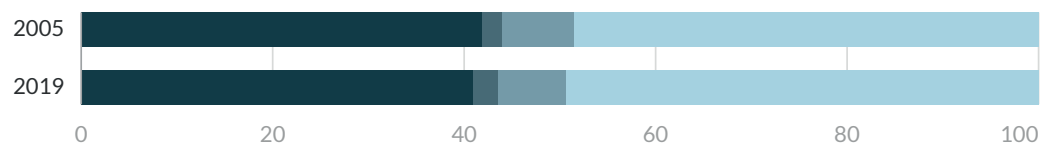
Antwerpen

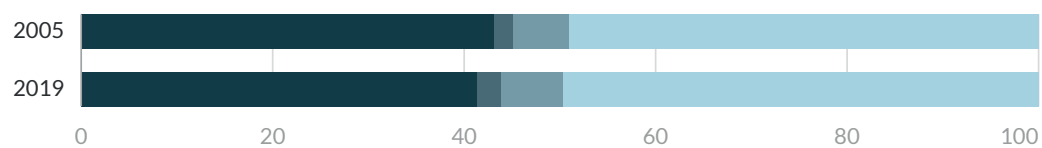
Oost-Vlaanderen

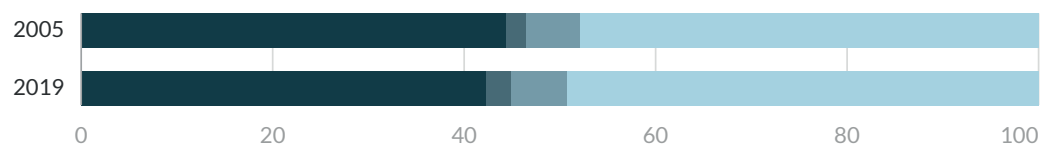
West-Vlaanderen

Vlaams-Brabant

Limburg

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

2.9 AANDEEL VAN DE WERKENDE BEVOLKING IN DE TOTALE BEVOLKING NAAR GEMEENTE

In het inkomensjaar 2019 waren er grote verschillen tussen de Vlaamse gemeenten in het aandeel van de werkende bevolking in de totale bevolking.

Het aandeel van de werkende bevolking lag in 7 gemeenten hoger dan 55%. Zulte had met 56,1% het hoogste aandeel.

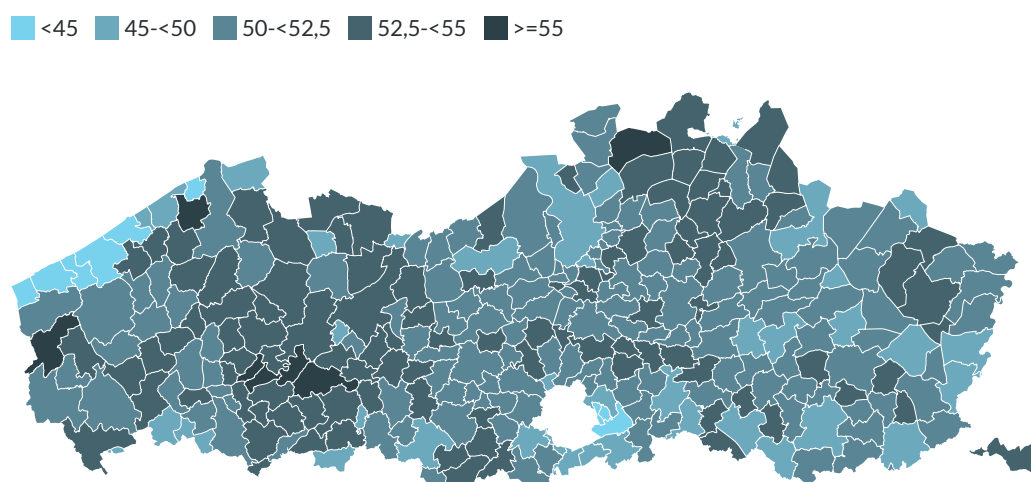
In 54 gemeenten lag het aandeel werkenden tussen 52,5% en 55%, waaronder centrumstad Gent (52,9%).

Voorts bedroeg het aandeel werkenden 50% tot 52,5% in 139 gemeenten, waaronder centrumsteden Roeselare (52,3%), Hasselt, Mechelen en Brugge (telkens 51,4%), Aalst (50,7%), Kortrijk (50,4%) en Turnhout (50,1%).

In 40 gemeenten lag het aandeel werkenden tussen 45% en 50%, waaronder centrumsteden Leuven (49,8%), Sint-Niklaas (49,2%), Antwerpen (48,6%) en Genk (48,2%).

Ten slotte waren er 9 gemeenten met een score lager dan 45%, waaronder centrumstad Oostende (44,9%). Kraainem had met 39,4% het laagste aandeel werkenden, voorafgegaan door Koksijde (40,6%) en Wezembeek-Oppem (41,9%).

Figuur 2.9. Aandeel van de werkende bevolking in de totale bevolking per gemeente Vlaams Gewest, 2019, in %

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

2.10 BEROEPSSITUATIE VAN DE BEVOLKING NAAR GEWEST

In 2019 lag het aandeel werkenden in het Vlaamse Gewest op 51,0%. Dat is hoger dan in het Waalse Gewest (45,8%) en veel hoger dan in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (42,2%). In België bedroeg het gemiddeld aandeel werkenden in 2019 48,5%.

Het aandeel werkenden in het Vlaams Gewest daalde in de periode 2005-2019 met 0,5 pp. In het Waalse Gewest steeg dat aandeel met 1,0 pp, in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met 3,3 pp en in België als geheel met 0,4 pp.

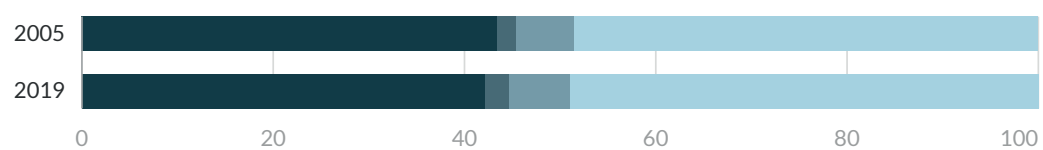
De verhouding tussen de drie beroepscategorieën veranderde voor de 3 gewesten weinig tussen 2005 en 2019. In het Vlaamse Gewest steeg het aandeel werknemers met een zelfstandig bijberoep licht, ten koste van het aandeel werknemers. In het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest steeg het aandeel van de 3 beroepscategorieën, ten koste van het aandeel personen zonder betaalde arbeid.

Figuur 2.10. Beroepssituatie van de bevolking naar gewest

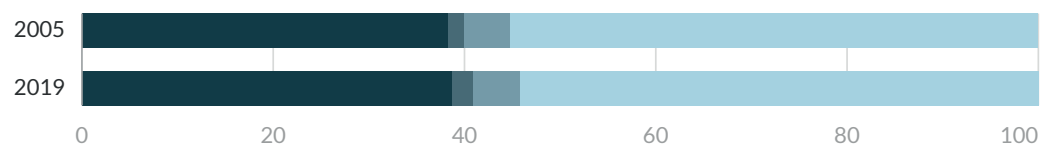
Gewesten in België, 2005 en 2019, in %

■ Werknemer ■ Werknemer met zelfstandig bijberoep ■ Zaakvoerder/zelfstandige ■ Geen betaalde arbeid

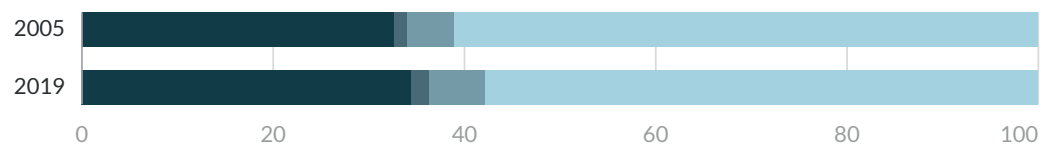
Vlaams Gewest

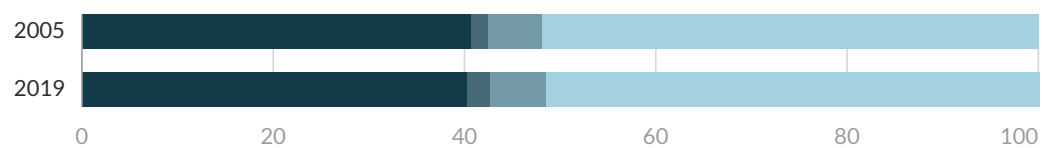
Waals Gewest

Brussels Gewest

België

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

INKOMENSSITUATIE VAN DE TOTALE BEVOLKING

Dit hoofdstuk behandelt de fiscale inkomenssituatie van de totale bevolking tijdens de inkomensjaren 2005-2019. De inkomenssituatie geeft voor elke persoon weer of die een netto belastbaar inkomen heeft. Voor personen met een fiscaal inkomen wordt een bijkomend onderscheid gemaakt tussen personen met alleen een beroepsinkomen, personen met een beroepsinkomen en ander inkomen en personen met alleen een ander inkomen. De categorie 'ander inkomen' omvat de werkloosheidsuitkering, het overheidspensioen en de categorie overige inkomens (uitkering voor arbeidsongeschiktheid, uitkering voor ziekte en invaliditeit, vergoeding verbonden aan studie/opleiding en inkomen uit vermogen; zie bijlage). De fiscale inkomenssituatie valt dus niet volledig samen met de beroepssituatie aangezien veel niet werkende personen een eigen fiscaal inkomen hebben.

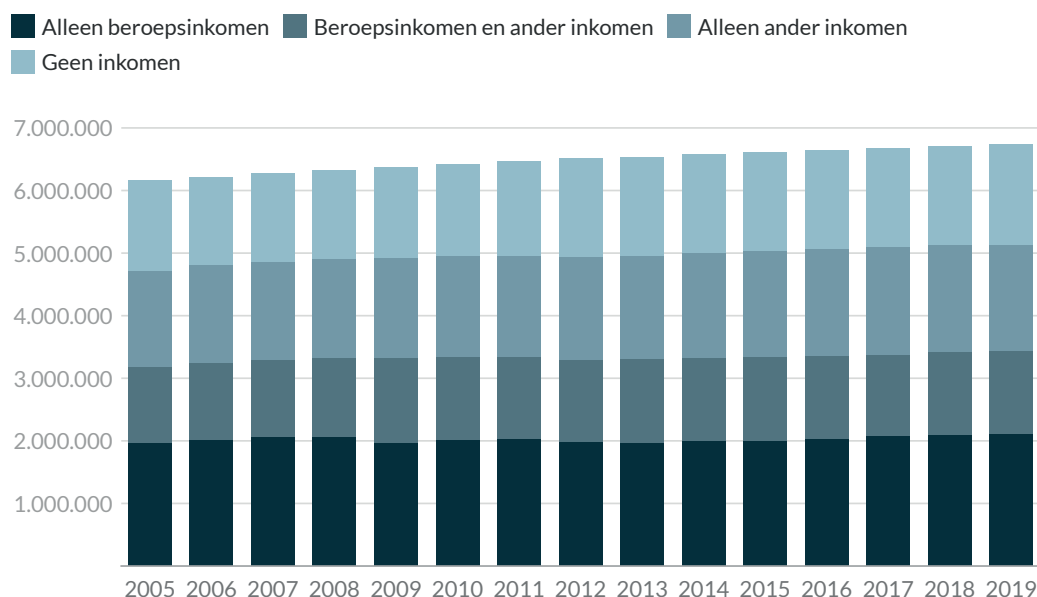
3.1 INKOMENSSITUATIE VAN DE TOTALE BEVOLKING

De totale fiscale bevolking in het Vlaamse Gewest telde in 2019 bijna 6,75 miljoen personen, tegenover bijna 6,2 miljoen personen in 2005. Ruim 5,1 miljoen inwoners hadden in 2019 een eigen fiscaal inkomen. Daarvan hadden ongeveer 2,1 miljoen personen alleen een beroepsinkomen, 1,3 miljoen personen een beroepsinkomen en een ander inkomen en 1,7 miljoen personen alleen een ander inkomen. Iets meer dan 1,6 miljoen inwoners hadden geen eigen inkomen in 2019.

De bevolking met een fiscaal inkomen steeg tussen 2005 en 2019 met 8,8% en de bevolking zonder fiscaal inkomen met 10,6%. Het aantal personen met alleen een beroepsinkomen steeg met 7,0%, het aantal personen met een beroepsinkomen en een ander inkomen met 10,1% en het aantal personen met alleen een ander inkomen eveneens met 10,1%.

In 2019 had 76,2% van de bevolking een eigen fiscaal inkomen, tegenover 76,5% in 2005. In de periode 2005-2019 schommelde dat aandeel tussen 75,8% en 77,6%. Het aandeel personen met een beroepsinkomen (al dan niet in combinatie met een ander inkomen) lag in 2019 op 51%, tegenover 51,5% in 2005. Het aandeel personen met alleen een beroepsinkomen bedroeg in 2019 31,4%, het aantal personen met een beroepsinkomen en een ander inkomen 19,6%, het aandeel personen met alleen een ander inkomen 25,2% en het aandeel personen zonder fiscaal inkomen 23,8%. In de beschouwde periode bleef het relatief aandeel van de 4 inkomenscategorieën vrij constant, met een maximale schommeling van 1,5%.

Figuur 3.1. Inkomenssituatie van de totale bevolking
Vlaams Gewest, 2005-2019, in aantal personen

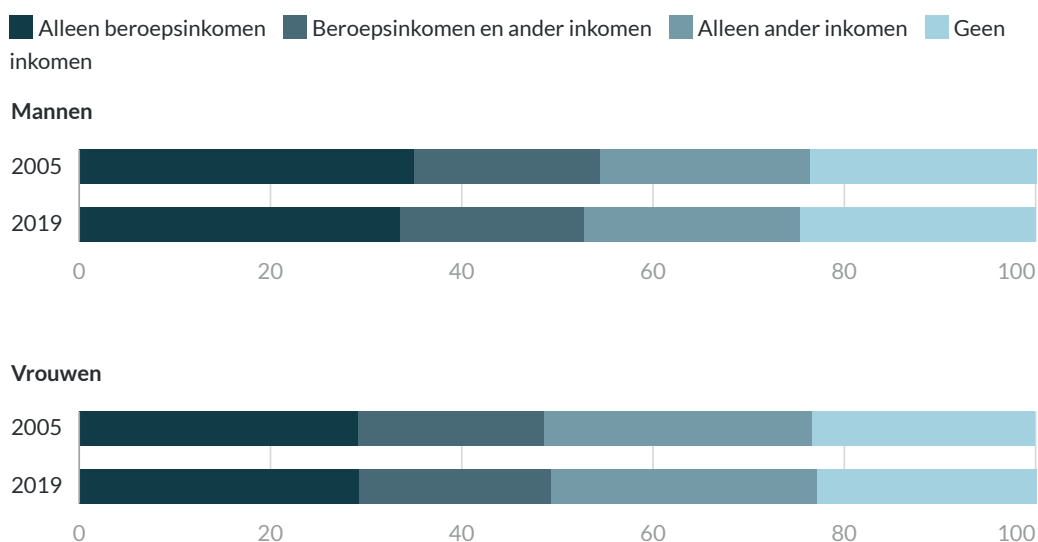
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

3.2 INKOMENSSITUATIE VAN DE BEVOLKING NAAR GESLACHT

Het aandeel mannen met een eigen fiscaal inkomen daalde van 76,4% in 2005 tot 75,4% in 2019. Bij vrouwen steeg het aandeel met een fiscaal inkomen van 76,6% in 2005 tot 77,1% in 2019.

Het aandeel met een beroepsinkomen (al dan niet in combinatie met een ander inkomen) in de totale fiscale bevolking lag in 2019 bij mannen (52,8%) iets hoger dan bij vrouwen (49,2%). Bij mannen daalde dat aandeel tussen 2005 en 2019 met bijna 2 pp, bij vrouwen steeg het met bijna 1 pp. Het aandeel met alleen een ander inkomen steeg licht bij mannen, terwijl het bij vrouwen licht daalde.

Figuur 3.2. Inkomenssituatie van de bevolking naar geslacht
Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in %

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

3.3 INKOMENSSITUATIE VAN DE BEVOLKING NAAR LEEFTIJD

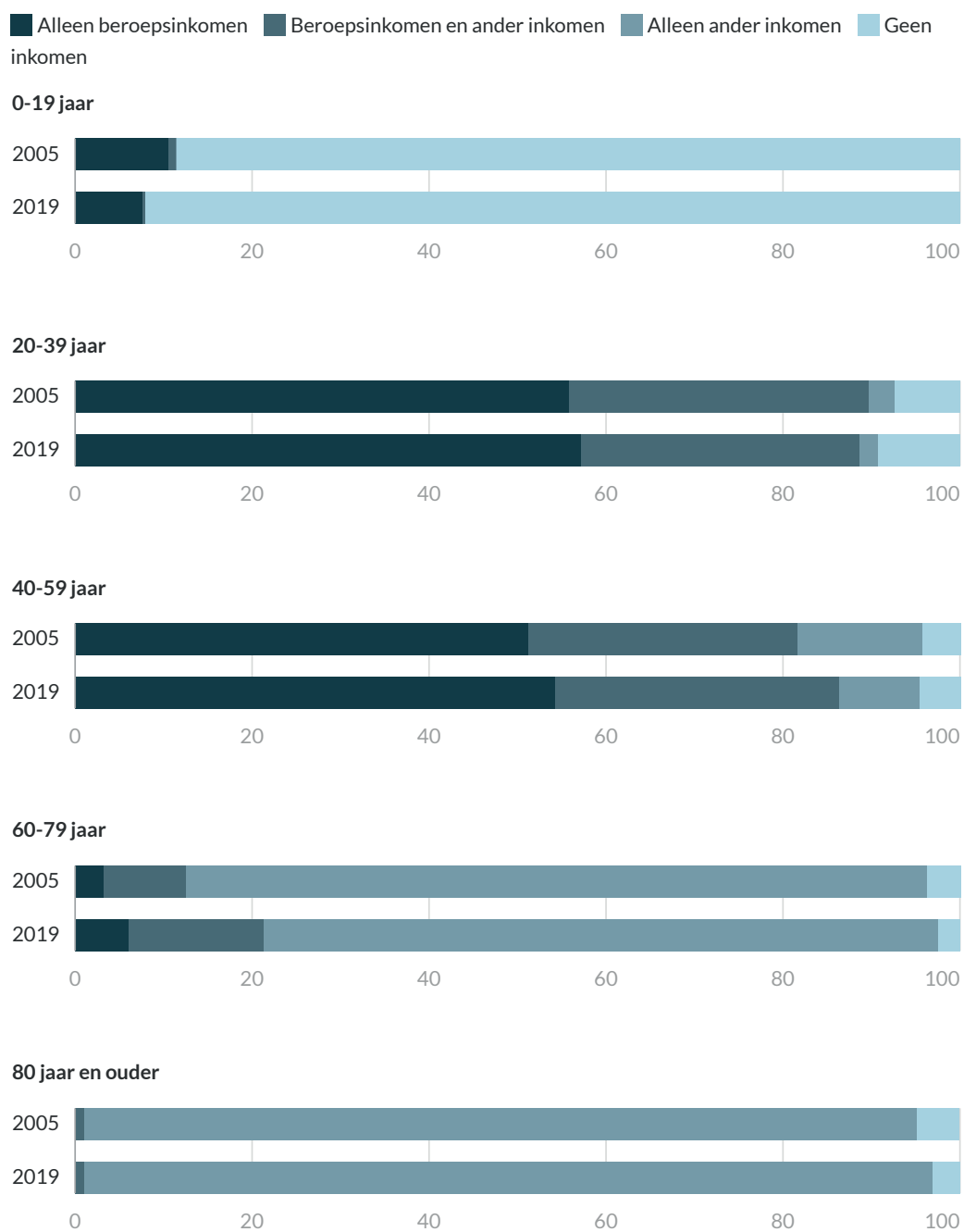
Het aandeel inwoners met een eigen fiscaal inkomen lag in 2019 in het Vlaamse Gewest met 97,5% het hoogst bij de 60- tot 79-jarigen. Daarna volgen de 80-plussers met 96,9%, de 40- tot 59-jarigen met 95,5% en de 20- tot 39-jarigen 90,8%. Bij de 0- tot 19-jarigen heeft slechts 8% een fiscaal inkomen.

Tussen 2005 en 2019 daalde het aandeel met een fiscaal inkomen bij de 0- tot 19-jarigen met 3,6 pp, bij de 20- tot 39-jarigen met 1,8 pp en bij de 40- tot 59-jarigen met 0,3 pp. Het aandeel inwoners met een fiscaal inkomen steeg bij de 60- tot 79-jarigen met 1,2 pp en bij de 80-plussers met 1,8 pp.

De 0- tot 19-jarigen met een inkomen hebben bijna uitsluitend een beroepsinkomen. Bij de 20- tot 39-jarigen en de 40- tot 59-jarigen is het beroepsinkomen (al dan niet in combinatie met een ander inkomen) dominant. Het aandeel van personen met alleen een ander inkomen (vooral pensioen) is veruit het grootst bij de 60- tot 79-jarigen en de 80-plussers. Bij de 40- tot 59-jarigen daalde het aandeel met alleen een ander inkomen vrij sterk. Bij de 60- tot 79-jarigen steeg het aandeel met een beroepsinkomen (al dan niet met een ander inkomen) sterk.

Figuur 3.3. Inkomenssituatie van de bevolking naar leeftijd

Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in %

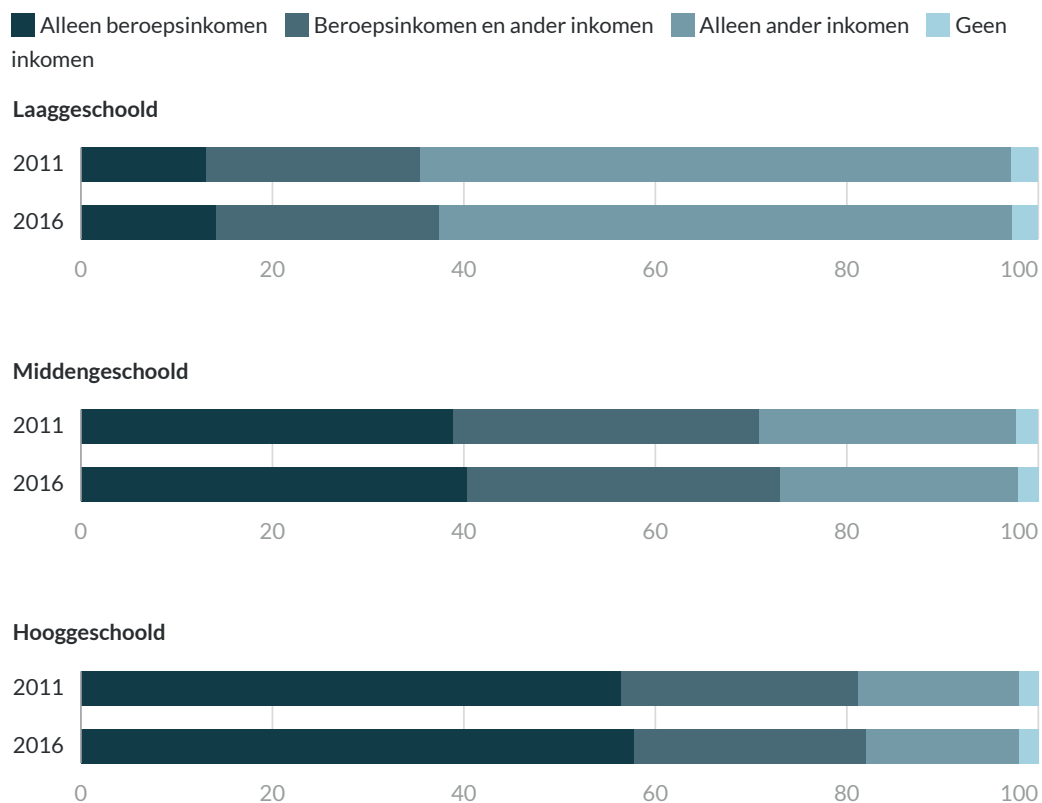
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

3.4 INKOMENSSITUATIE VAN DE BEVOLKING NAAR ONDERWIJSNIVEAU

Het aandeel personen van 25 jaar en ouder met een eigen fiscaal inkomen lag bij de laaggeschoolden iets lager dan bij de midden- en hooggeschoolden. Bij laaggeschoolden steeg dat aandeel van 97,3% in 2011 tot 97,2% in 2016. Bij middengeschoolden en hooggeschoolden lag het aandeel in 2011 en 2016 op 98%.

Het aandeel met een beroepsinkomen (groep met alleen beroepsinkomen en groep met beroepsinkomen en een ander inkomen) lag bij laaggeschoolden veel lager dan bij midden- en hooggeschoolden. Het aandeel personen met alleen een ander inkomen lag bij laaggeschoolden veel hoger dan bij de 2 andere onderwijsgroepen.

Figuur 3.4. Inkomenssituatie van de bevolking van 25 jaar en ouder naar onderwijsniveau Vlaams Gewest, 2011 en 2016, in %

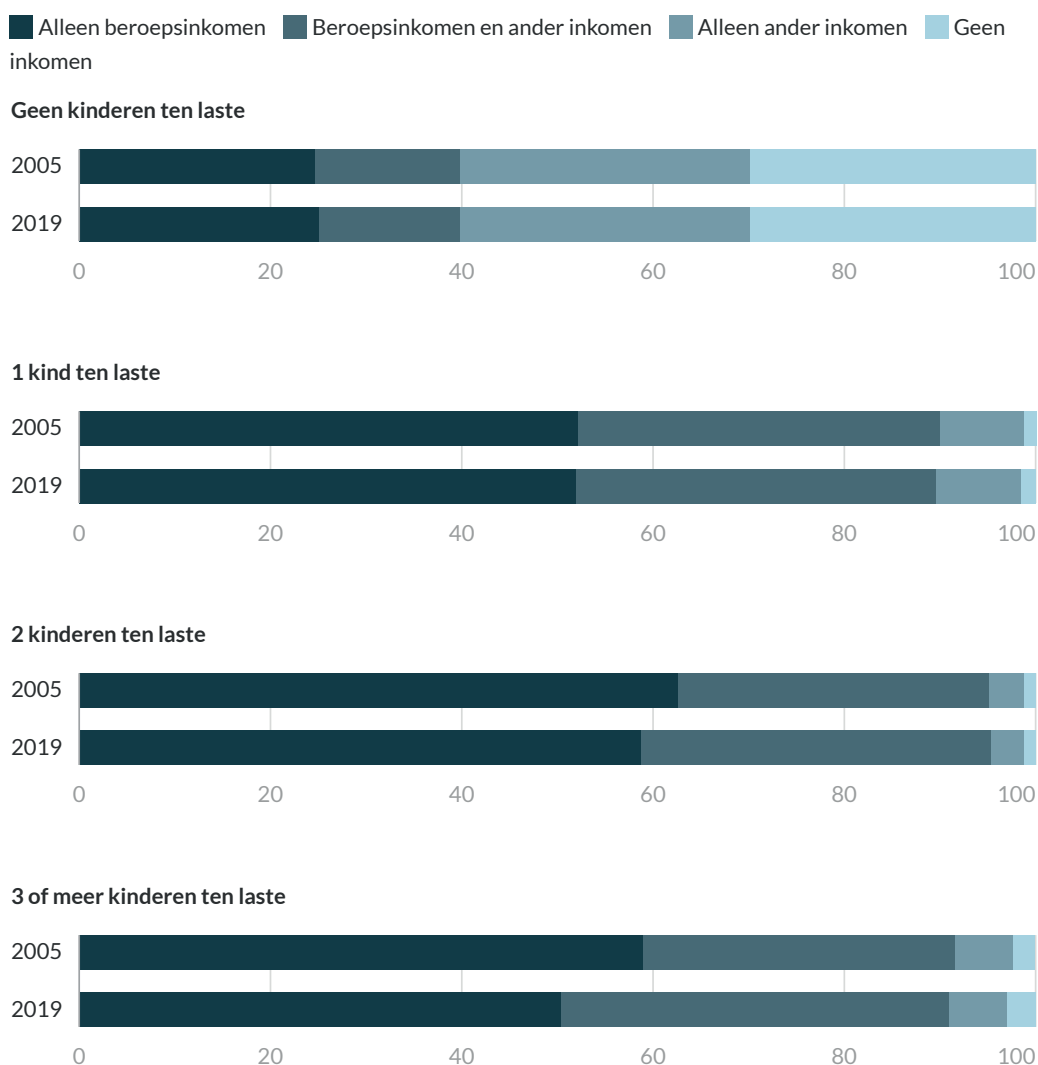
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

3.5 INKOMENSSITUATIE VAN DE BEVOLKING NAAR AANTAL KINDEREN FISCAAL TEN LASTE

Het aandeel met een eigen fiscaal inkomen van personen zonder kinderen ten laste lag in 2019 gemiddeld op 70,2%. Bij personen met 1 kind ten laste bedroeg het 98,5%, bij personen met 2 kinderen ten laste 98,8% en bij personen met 3 of meer kinderen ten laste 97,0%.

Tussen 2005 en 2019 bleef het aandeel met een fiscaal inkomen bij de 4 groepen nagenoeg gelijk. Ook de verhouding tussen de 4 inkomenscategorïeën veranderde voor de 4 groepen weinig tussen 2005 en 2008. Bij personen met 2 kinderen en 3 of meer kinderen daalde het aandeel met alleen beroepsinkomen en steeg het aandeel met beroepsinkomen en ander inkomen.

Figuur 3.5. Inkomenssituatie van de bevolking naar aantal kinderen ten laste Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in %

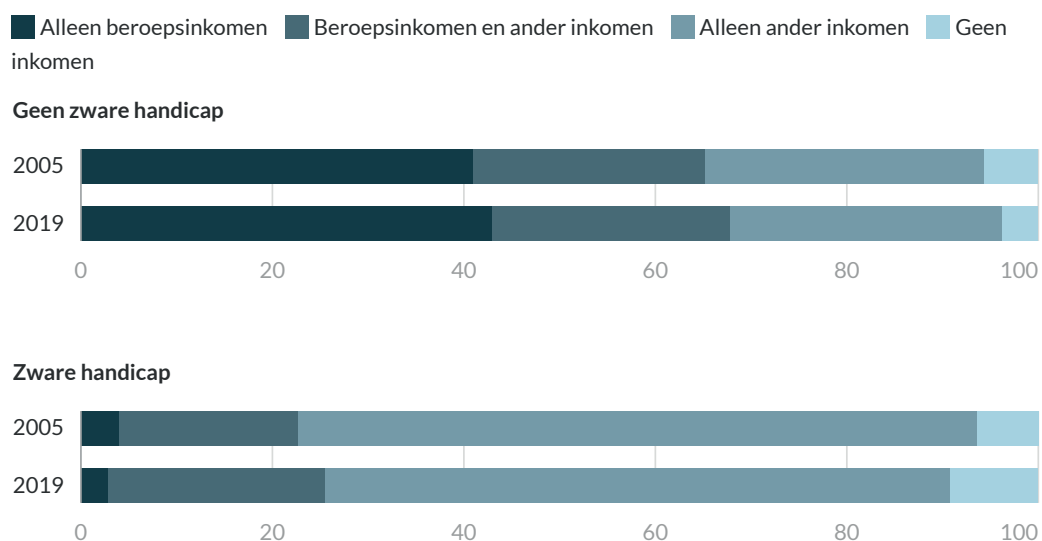
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

3.6 INKOMENSSITUATIE VAN DE BEVOLKING NAAR ZWARE HANDICAP

In 2019 lag het aandeel met een fiscaal inkomen bij personen met een zware handicap op 90,8%. Bij personen zonder zware handicap ging het om 96,2%. Bij deze laatste groep steeg het aandeel met een fiscaal inkomen tussen 2005 en 2019 licht. Bij personen met een zware handicap daalde dat aandeel licht. We beklemtonen dat de groep met een zware handicap in veel hogere mate dan de groep zonder zware handicap bestaat uit personen jonger dan 20 jaar en ouder dan 65 jaar.

Tussen 2005 en 2019 steeg bij personen zonder zware handicap het aandeel met alleen een beroepsinkomen terwijl het aandeel zonder inkomen daalde. Bij personen met een zware handicap steeg het aandeel met beroepsinkomen en ander inkomen en het aandeel zonder inkomen, terwijl het aandeel van de 2 andere inkomenscategorïeën daalde.

Figuur 3.6. Inkomenssituatie van de bevolking naar zware handicap
Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in %

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

3.7 INKOMENSSITUATIE VAN DE BEVOLKING NAAR PROVINCIE

In 2019 lag het aandeel met een eigen fiscaal inkomen in de provincie Antwerpen op 75,1%, in Oost-Vlaanderen op 76,8%, in West-Vlaanderen op 78,7%, in Vlaams-Brabant op 73,3% en in Limburg op 77,8%.

Het aandeel werkenden steeg in de periode 2005-2019 in West-Vlaanderen met 1,5 pp en in Limburg met 0,7 pp. In de andere provincies daalde dat aandeel: in Antwerpen met 0,9 pp, in Oost-Vlaanderen met 0,7 pp en in Vlaams-Brabant met 1,5 pp.

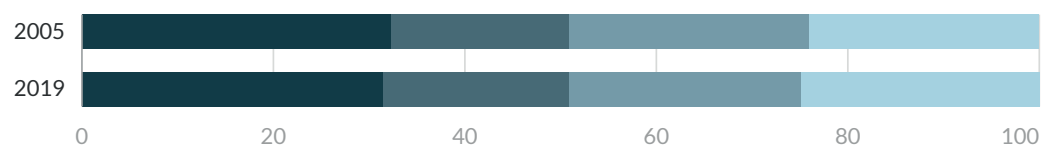
De verhouding tussen de inkomenscategorieën veranderde in de 5 provincies weinig tussen 2005 en 2019.

Figuur 3.7. Inkomensituatie van de bevolking naar provincie

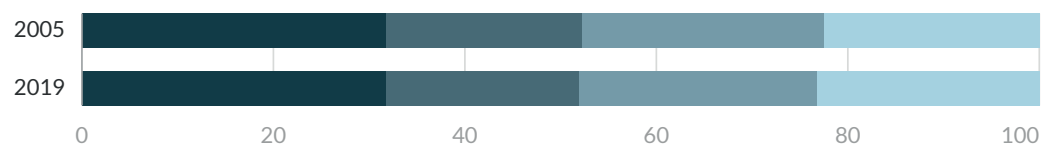
Vlaamse Gewest, 2005 en 2019, in %

■ Alleen beroepsinkomen ■ Beroepsinkomen en ander inkomen ■ Alleen ander inkomen ■ Geen inkomen

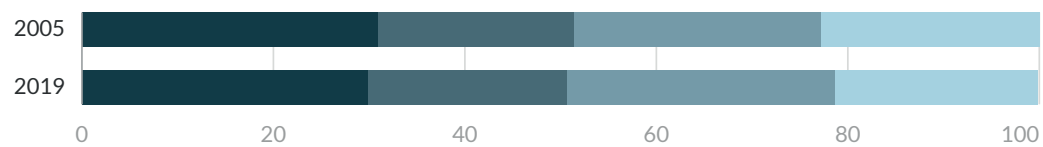
Antwerpen

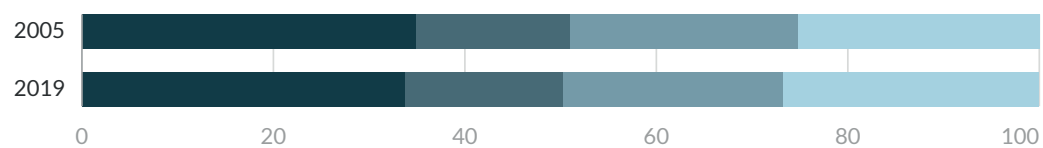
Oost-Vlaanderen

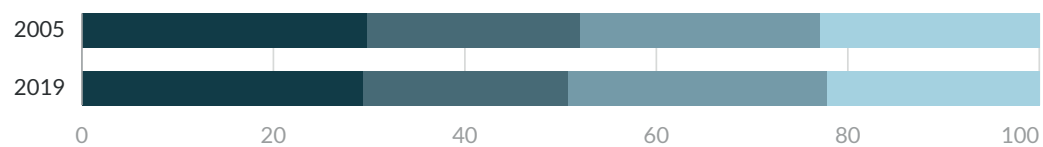
West-Vlaanderen

Vlaams-Brabant

Limburg

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

3.8 AANDEEL VAN DE BEVOLKING MET EEN INKOMEN IN DE TOTALE BEVOLKING NAAR GEMEENTE

In 2019 waren er grote verschillen tussen de Vlaamse gemeenten in het aandeel van de bevolking met een eigen fiscaal inkomen in de totale bevolking.

Het aandeel van de bevolking met een inkomen lag in 15 gemeenten hoger dan 80%. Koksijde kende met 86,0% het hoogste aandeel.

In 151 gemeenten lag het aandeel werkenden tussen 77,5% en 80%, waaronder centrumsteden Oostende (79,7%), Brugge (79,3%) en Hasselt (79,0%).

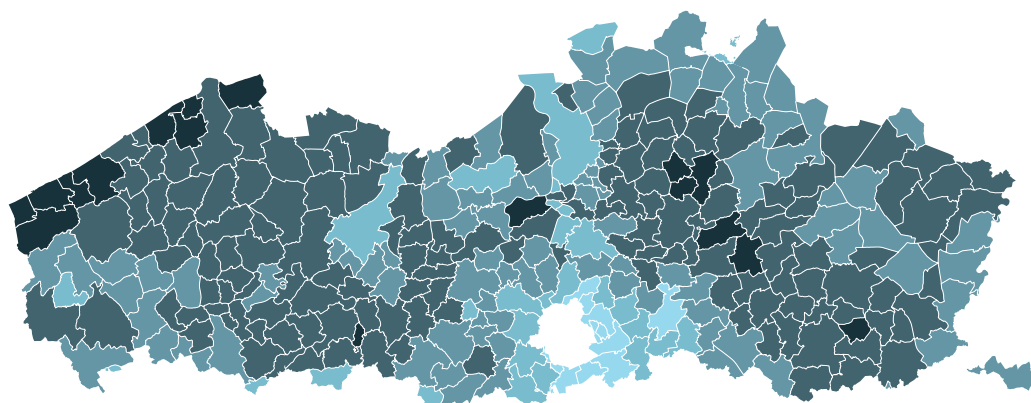
Voorts bedroeg het aandeel met een inkomen 75% tot 77,5% in 91 gemeenten, waaronder centrumsteden Roeselare (77,1%), Aalst (76,4%), Genk (76,2%), Kortrijk (76,1%) en Turnhout (75,1%).

In 29 gemeenten lag het aandeel inwoners met een inkomen tussen 65% en 70%, waaronder centrumsteden Sint-Niklaas (74,2%), Gent (73,9%), Mechelen (73,4%), Antwerpen (70,0%).

Ten slotte waren er 12 gemeenten met een score lager dan 70%, waaronder centrumstad Leuven (68,7%). Het laagste aandeel met een inkomen was er in Kraainem (57,1%), voorafgegaan door Wezembeek-Oppem (61,6%) en Tervuren (62,2%).

Figuur 3.8. Aandeel van de bevolking met een inkomen in de totale bevolking per gemeente Vlaams Gewest, 2019, in %

■ <70 ■ 70-<75 ■ 75-<77,5 ■ 77,5-<80 ■ >=80

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

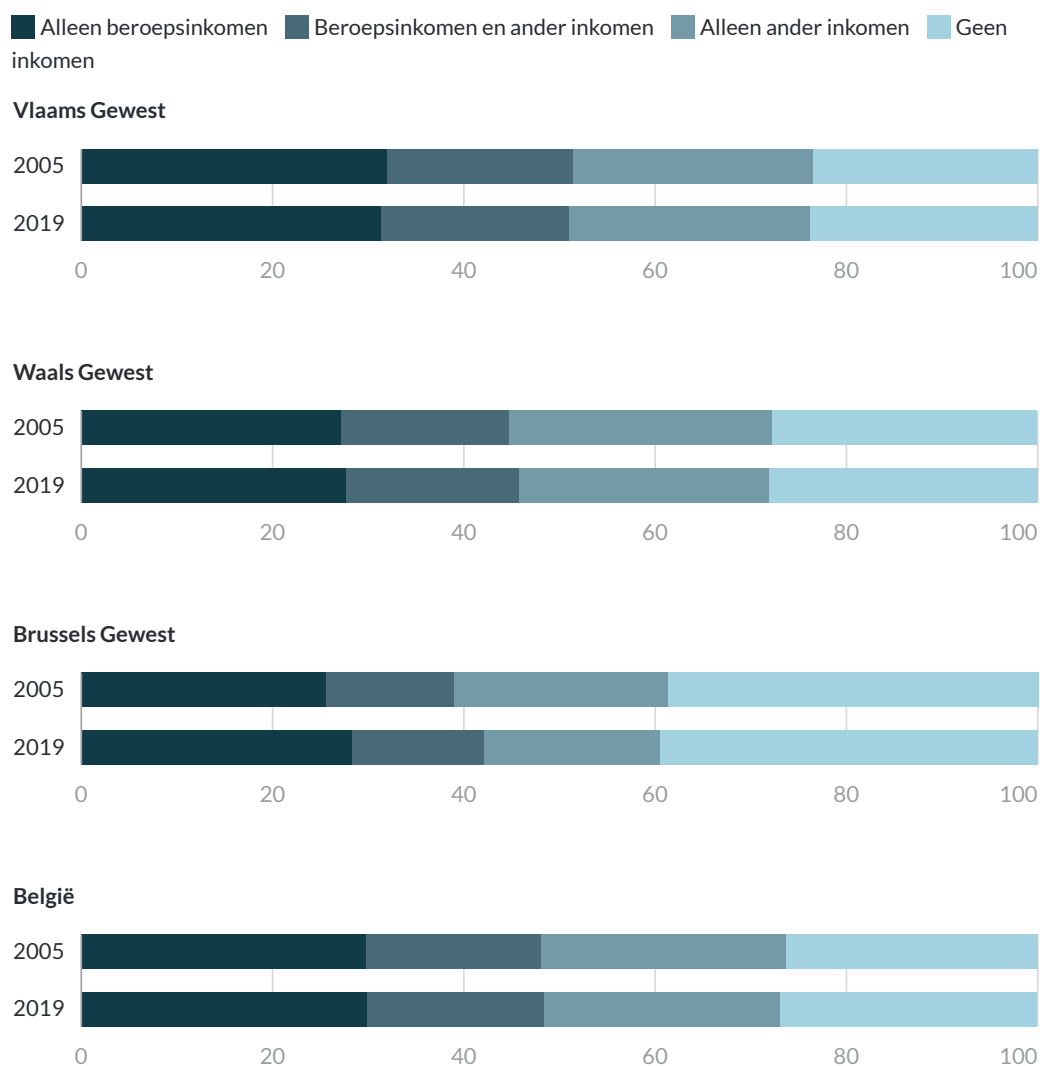
3.9 INKOMENSSITUATIE VAN DE BEVOLKING NAAR GEWEST

In 2019 lag het aandeel met een eigen fiscaal inkomen in het Vlaamse Gewest op 76,2%. Dat is hoger dan in het Waalse Gewest (71,9%) en veel hoger dan in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (60,5%).

Het aandeel met een fiscaal inkomen bleef in het Vlaamse en Waalse Gewest constant in de periode 2005-2019. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest daalde het met 0,9 pp.

Tussen 2005 en 2019 veranderde de verhouding tussen de 4 inkomenscategorïeën zeer weinig in het Vlaamse en Waalse Gewest. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest steeg vooral het aandeel met alleen een beroepsinkomen en daalde het aandeel met alleen een ander inkomen.

Figuur 3.9. Inkomenssituatie van de bevolking naar gewest
Gewesten in België, 2005 en 2019, in %

NETTO BELASTBAAR INKOMEN VAN DE BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER

Dit hoofdstuk biedt een analyse van het netto belastbaar inkomen van de bevolking van 18 jaar en ouder. Netto belastbaar inkomen is de totale vergoeding (in geld of natura) die een persoon tijdens het fiscaal inkomensjaar heeft verworven en die tijdens het aanslagjaar onderworpen is aan de personenbelasting, na aftrek van eventuele bijdragen voor de Sociale Zekerheid. De term netto impliceert dat rekening is gehouden met een aantal verminderingen van het totale fiscale inkomen, zoals beroepskosten en vrijstelling voor kinderen ten laste. Het netto belastbaar inkomen omvat hier 4 categorieën: beroepsinkomen, werkloosheidsuitkering, pensioen en overige inkomens.

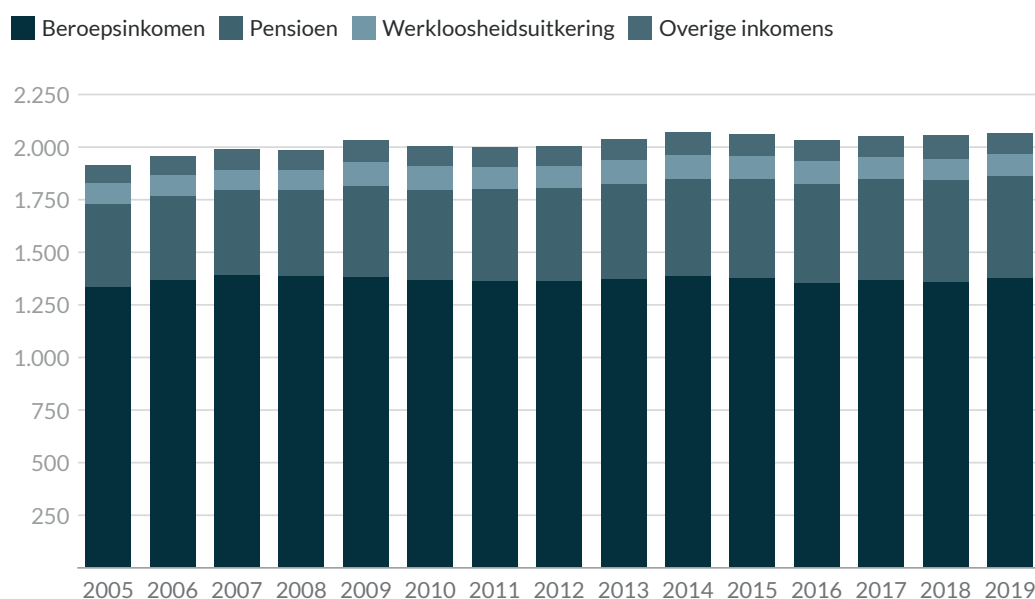
4.1 NETTO BELASTBAAR INKOMEN: OMVANG EN SAMENSTELLING

In 2019 lag het gemiddeld totaal netto belastbaar inkomen van alle personen van 18 jaar en ouder in het Vlaamse Gewest op 2.067 euro per maand. In 2005 ging het om 1.918 euro per maand. Dat komt overeen met een stijging van ruim 7,8% of bijna 0,6% per jaar. Het betreft in dit hoofdstuk telkens reële bedragen (uitgedrukt in prijzen van 2019). De bedragen zijn dus gecorrigeerd voor de inflatie.

Het totaal netto belastbaar inkomen is de som van beroepsinkomen, werkloosheidsuitkering, pensioen en overige inkomens (uitkering voor arbeidsongeschiktheid, uitkering voor ziekte en invaliditeit, vergoeding verbonden aan studie of opleiding en inkomen uit vermogen). Het netto belastbaar inkomen bestond in 2019 gemiddeld voor bijna 67% uit beroepsinkomen, voor 23% uit pensioen, voor 5% uit werkloosheidsuitkering en voor 5% uit overige inkomens.

Het aandeel van het beroepsinkomen in het netto belastbaar inkomen daalde met 3 pp tussen 2005 en 2019, terwijl het aandeel van het pensioen steeg met 3 pp in dezelfde periode. Het aandeel van de werkloosheidsuitkering en overige inkomens bleef vrijwel constant.

Figuur 4.1. Netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking van 18 jaar en ouder Vlaams Gewest, 2005-2019, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

4.2 BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER VOLGENS HET NETTO BELASTBAAR INKOMEN PER MAAND

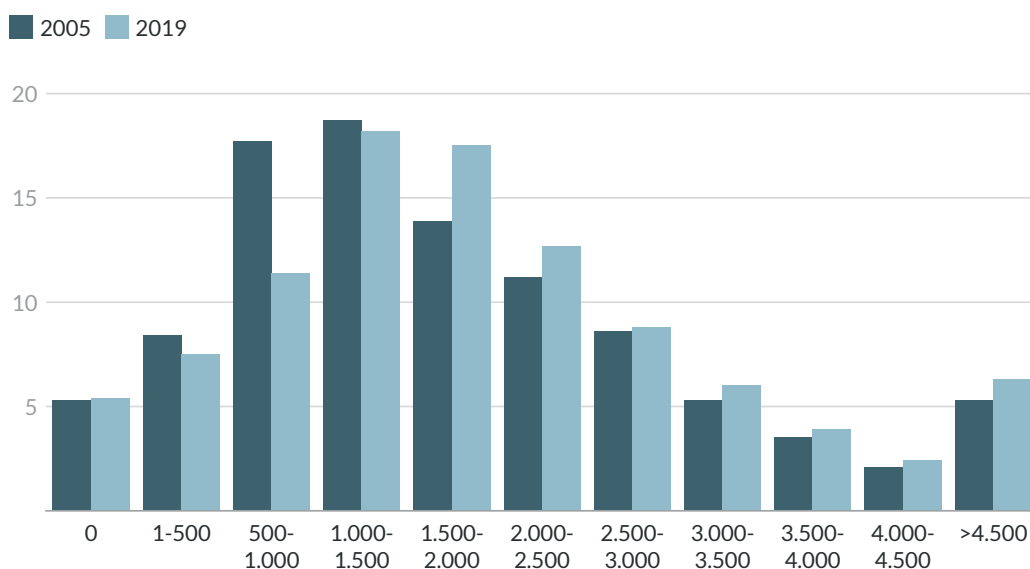
Algemeen gezien hadden in 2019 meer personen een hoger netto belastbaar maandinkomen dan in 2005. In 2019 lag bij 60% van de bevolking het netto belastbaar inkomen lager dan 2.000 euro per maand, tegenover bij 64% in 2005.

Ruim 5% van de bevolking van 18 jaar en ouder had in 2019 geen netto belastbaar inkomen, evenveel als in 2005. Bij 19% van de bevolking lag het netto belastbaar inkomen in 2019 tussen 1 en 1.000 euro, tegenover 26% in 2005. In 2019 had 36% van de bevolking van 18 jaar en ouder een inkomen van 1.000 tot 2.000 euro per maand. In 2005 was dat 33%.

Bij 21% van de bevolking van 18 jaar en ouder lag het netto belastbaar inkomen in 2019 tussen 2.000 en 3.000 euro per maand. In 2005 lag dat op 20%. In 2019 had 19% van de bevolking een netto belastbaar inkomen van meer dan 3.000 euro per maand, tegenover 16% in 2005.

Figuur 4.2. Verdeling van de bevolking van 18 jaar en ouder volgens het netto belastbaar inkomen per maand

Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in % (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

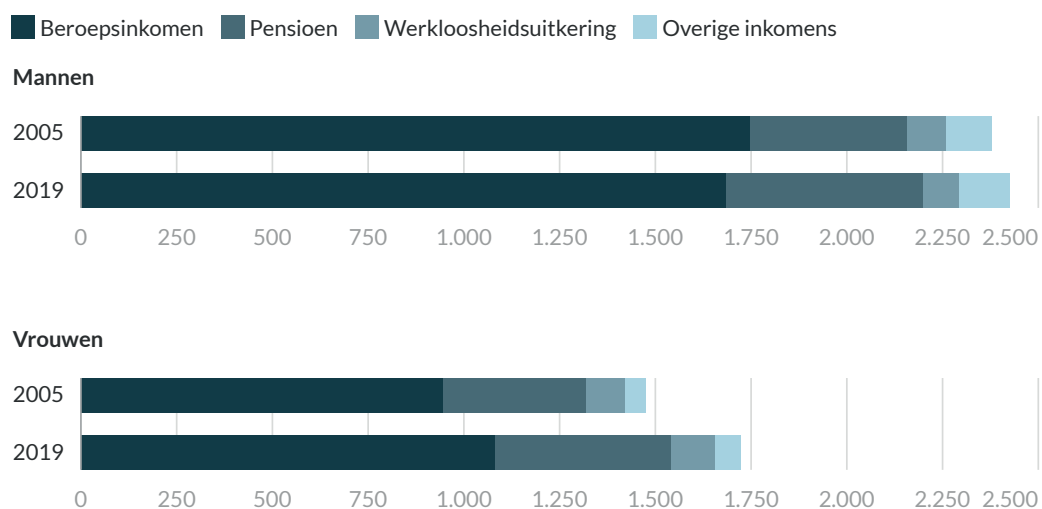
4.3 NETTO BELASTBAAR INKOMEN PER MAAND NAAR GESLACHT

Het netto belastbaar inkomen van mannen van 18 jaar en ouder lag in 2019 op 2.425 euro, tegenover 2.380 euro in 2005 (+2%). Bij vrouwen nam het netto belastbaar inkomen veel sterker toe (+17%), van 1.474 euro in 2005 tot 1.721 euro in 2019. Daardoor verminderde het verschil tussen mannen en vrouwen van 905 euro in 2005 tot 704 euro in 2019

Bij mannen daalde het aandeel van beroepsinkomen in het totaal netto belastbaar inkomen van 74% in 2005 tot 70% in 2019, bij vrouwen van 64% tot 63%. Bij mannen steeg het aandeel van pensioen met 4 pp, bij vrouwen met bijna 2 pp. Het aandeel van werkloosheidsuitkering en van overige inkomens bleef vrijwel constant.

Figuur 4.3. Netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking van 18 jaar en ouder naar geslacht

Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

4.4 NETTO BELASTBAAR INKOMEN PER MAAND NAAR LEEFTIJD

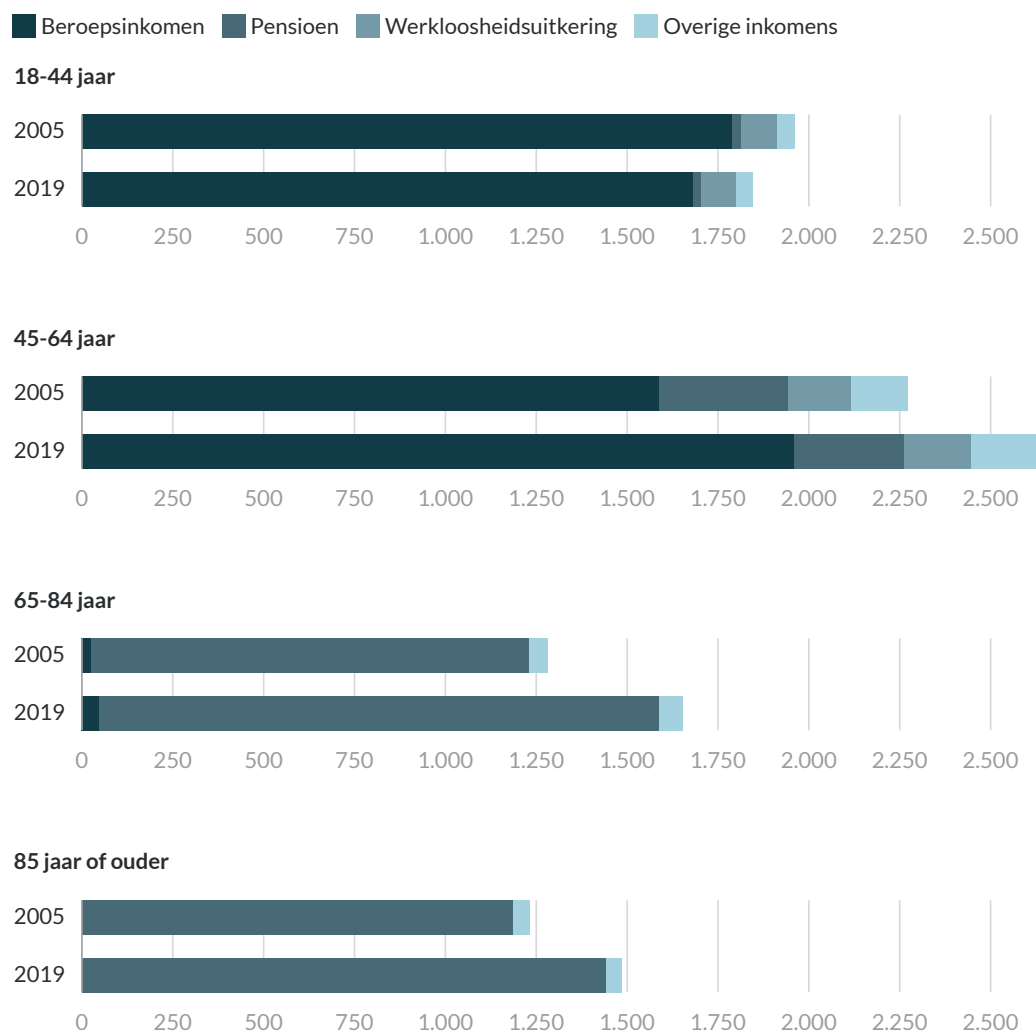
Het netto belastbaar inkomen lag in 2019 bij de 18- tot 44-jarigen op 1.845 euro per maand. Bij de 45- tot 64-jarigen bedroeg het 2.634 euro per maand, bij de 65- tot 84-jarigen 1.652 euro en bij de 85-plussers 1.484 euro.

Tussen 2005 en 2019 steeg het gemiddelde netto belastbaar inkomen het sterkst bij de 65- tot 84-jarigen (+29%), gevolgd door de 85-plussers (+20%), de 45- tot 64-jarigen (+16%). Bij de 18- tot 44-jarigen daalde het netto belastbaar inkomen tussen 2005 en 2019 (-6%).

Het aandeel van het beroepsinkomen in het netto belastbaar inkomen lag in 2019 op 91% bij de 18- tot 44-jarigen, op 74% bij 45- tot 64-jarigen, op 3% bij de 65- tot 84-jarigen. Bij de 85-plussers was het aandeel verwaarloosbaar klein. Bij de 45- tot 64-jarigen nam dat aandeel met 4 pp toe tussen 2005 en 2019, terwijl het aandeel van pensioen bij deze groep met 4 pp daalde. Bij de 65- tot 84-jarigen steeg het aandeel van beroepsinkomen met 1 pp en daalde dat van pensioen met 1 pp. Het aandeel van werkloosheidsuitkering en van overige inkomens bleef vrijwel constant.

Figuur 4.4. Netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking van 18 jaar en ouder naar leeftijd

Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

4.5 NETTO BELASTBAAR INKOMEN PER MAAND NAAR ONDERWIJSNIVEAU

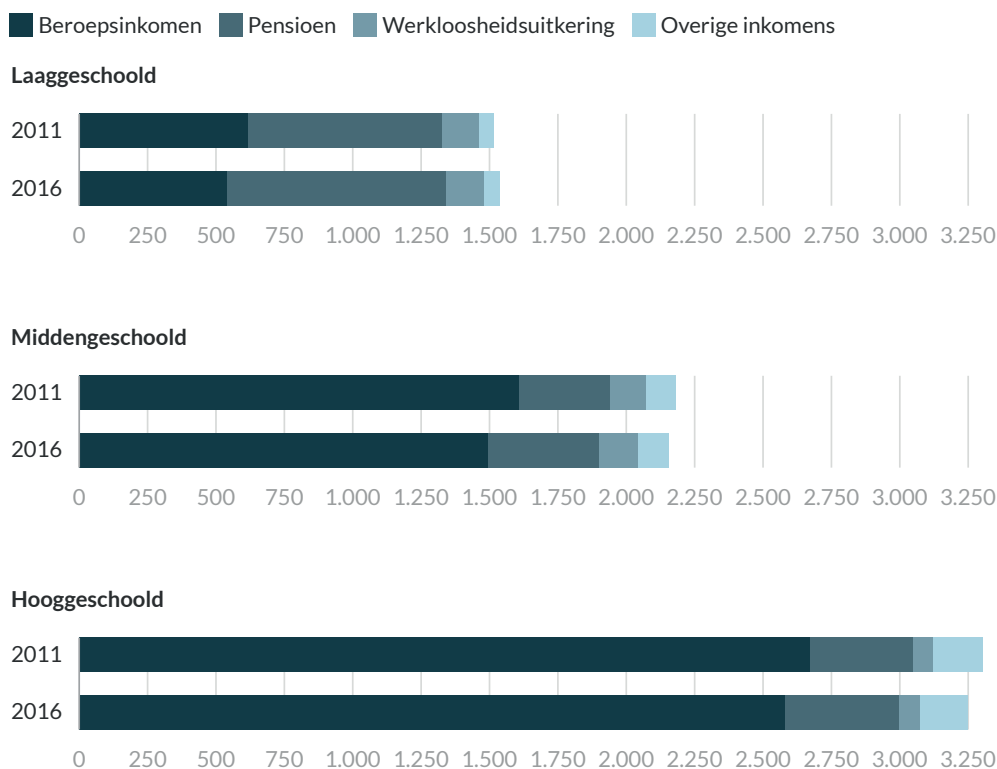
Het gemiddelde netto belastbaar inkomen lag bij de laaggeschoolden van 25 jaar en ouder veel lager dan bij de midden- en hooggeschoolden. Bij laaggeschoolden steeg het inkomen van 1.516 euro per maand in 2011 tot 1.534 euro in 2016, bij middengeschoolden daalde het van 2.181 euro tot 2.156 euro en bij hooggeschoolden daalde het van 3.304 euro tot 3.250 euro.

Het aandeel van het beroepsinkomen in het totaal netto belastbaar inkomen daalde bij alle onderwijsgroepen: bij laaggeschoolden van 41% in 2011 tot 35% in 2016, bij middengeschoolden van 74% tot 70% en bij hooggeschoolden van 81% tot 79%. Tegelijk steeg het aandeel van het pensioen bij alle onderwijsgroepen: bij laaggeschoolden van 47% in 2011 tot 52% in 2016, bij middengeschoolden van 15% tot 19% en bij hooggeschoolden van 11% tot 13%.

Het aandeel van de werkloosheidsuitkering en van overige inkomens bleef bij de 3 onderwijsgroepen grotendeels gelijk tussen 2011 en 2016.

Figuur 4.5. Netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking van 25 jaar en ouder naar onderwijsniveau

Vlaams Gewest, 2011 en 2016, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

4.6 NETTO BELASTBAAR INKOMEN PER MAAND NAAR AANTAL KINDEREN FISCAAL TEN LASTE

Het netto belastbaar inkomen van personen zonder kinderen ten laste lag in 2019 gemiddeld op 1.825 euro per maand. Bij personen met 1 kind ten laste bedroeg het 2.624 euro per maand, bij personen met 2 kinderen ten laste 2.937 euro en bij personen met 3 of meer kinderen 2.544 euro.

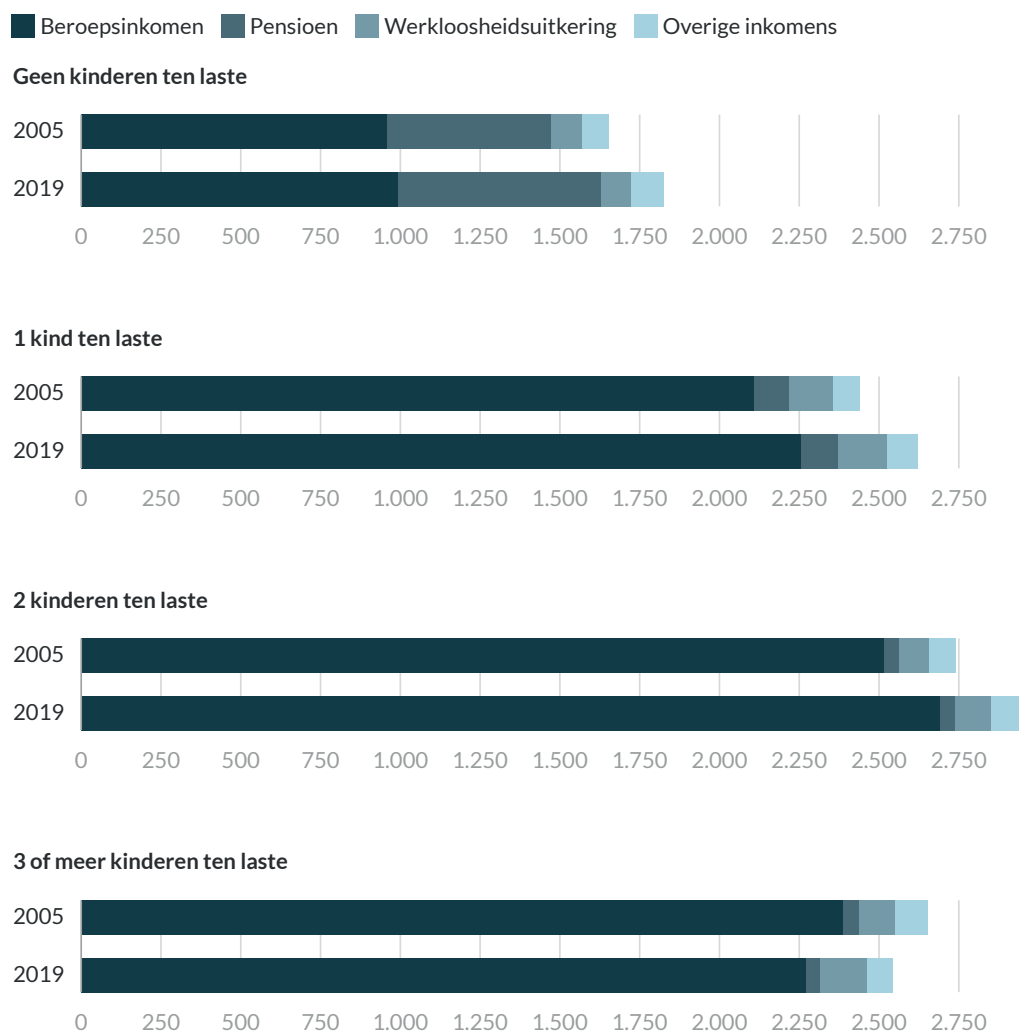
Tussen 2005 en 2019 steeg het netto belastbaar inkomen bij personen zonder kinderen ten laste met 10%, bij personen met 1 kind ten laste met bijna 8% en bij personen met 2 kinderen ten laste met 7%. Personen met 3 of meer kinderen ten laste zagen hun inkomen dalen met ruim 4%.

Het aandeel van beroepsinkomen in het netto belastbaar inkomen daalde bij personen zonder kinderen ten laste van 58% in 2005 tot 54% in 2019. Bij personen met kinderen ten laste bleef dat aandeel vrijwel constant. Het aandeel van pensioen steeg alleen bij personen zonder kinderen ten laste, van 31% naar 35%. Het aandeel van werkloosheidskering steeg vooral bij personen met 3 of meer kinderen ten laste, terwijl het aandeel van overige inkomens iets toenam bij personen zonder kinderen.

Figuur 4.6. Netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking van 18 jaar en ouder naar aantal kinderen fiscaal ten laste

Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

4.7 NETTO BELASTBAAR INKOMEN PER MAAND NAAR BEROEPSGROEP

In 2019 hadden werknemers gemiddeld een netto belastbaar inkomen van 2.399 euro per maand. Bij werknemers met een zelfstandig bijberoep bedroeg het 2.828 euro per maand en bij voltijds zelfstandigen om 2.950 euro. Het netto belastbaar inkomen van personen zonder betaalde baan en beroepsinkomen lag in 2019 met 1.350 euro veel lager dan bij de werkenden.

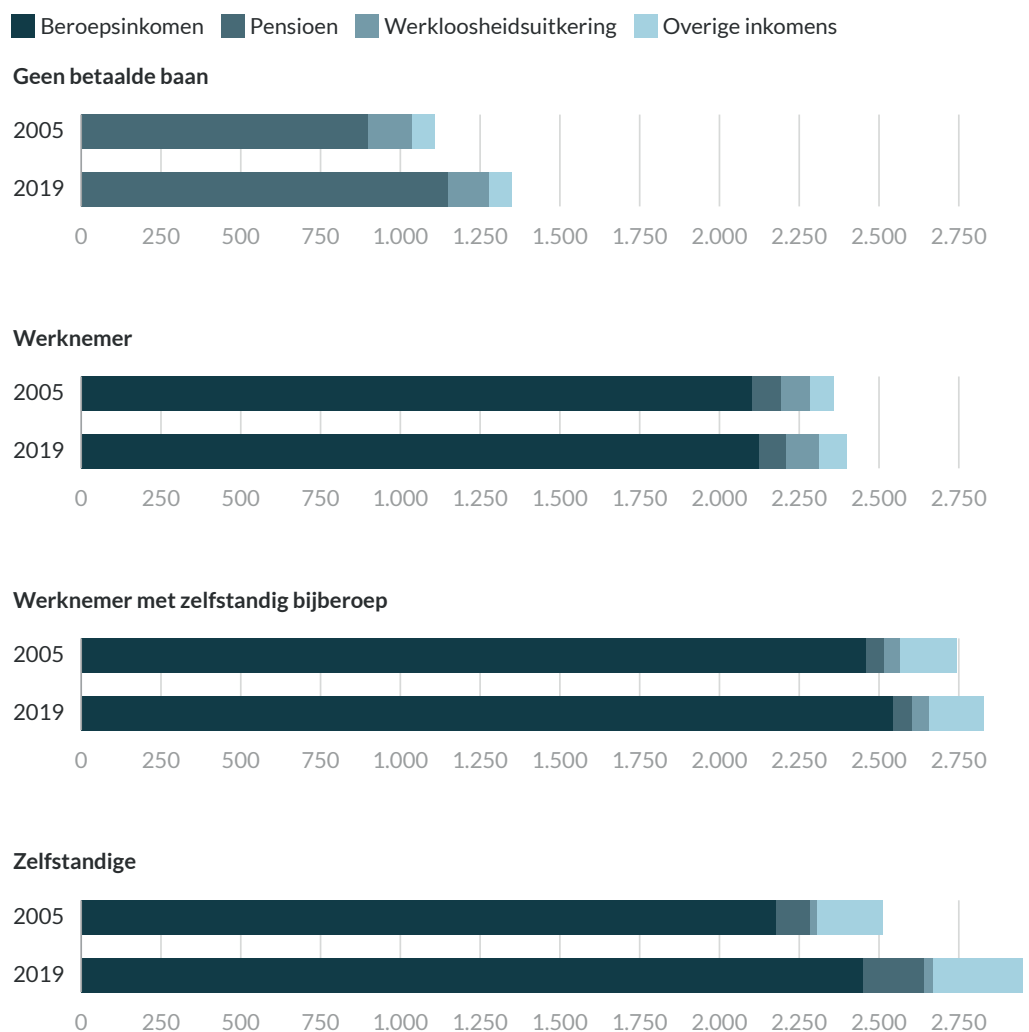
Tussen 2005 en 2019 steeg het gemiddeld netto belastbaar inkomen van zelfstandigen met 17%, bij werknemers met een zelfstandig bijberoep met 3% en bij werknemers met 2%. Personen zonder betaalde baan kenden de grootste stijging van hun netto belastbaar inkomen (22%).

Het aandeel van beroepsinkomen in het netto belastbaar inkomen daalde sterk bij voltijds zelfstandigen, van 87% naar 83%, terwijl het aandeel van pensioen en overige inkomens toenam. Bij werknemers (zonder en met bijberoep) bleef het aandeel van de 4 inkomenscategorieën vrijwel gelijk tussen 2005 en 2016. Bij personen zonder betaalde baan steeg het aandeel van pensioen en daalde het aandeel van werkloosheidsuitkering. Bij zelfstandigen lag het aandeel van overige inkomens in 2019 bijna op 10%, bij werknemers met een bijberoep lag het op 6% en bij werknemers op 3%.

Figuur 4.7. Netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking van 18 jaar en ouder naar beroepsgroep

Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

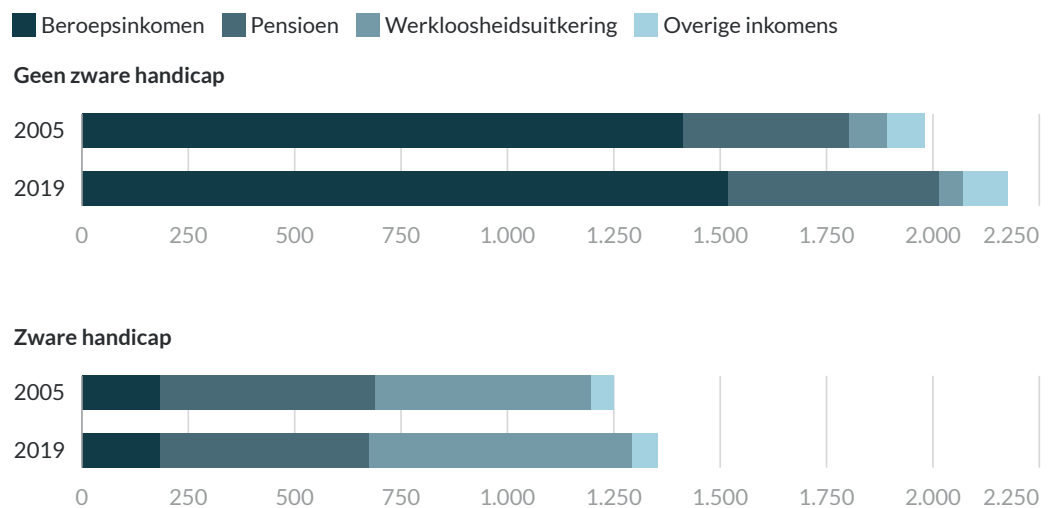
4.8 NETTO BELASTBAAR INKOMEN PER MAAND NAAR ZWARE HANDICAP

In 2019 hadden personen met een zware handicap een gemiddeld netto belastbaar inkomen van 1.352 euro per maand. Bij personen zonder zware handicap ging het om 2.176 euro per maand. Tussen 2005 en 2019 steeg het netto belastbaar inkomen bij personen zonder zware handicap met 10% en bij personen met zware handicap met 8%.

Bij personen met een zware handicap bestond het netto belastbaar inkomen in 2019 voor 14% uit beroepsinkomen, voor 36% uit pensioen, voor 46% uit werkloosheidsuitkering en voor 4% uit overige inkomens. Bij personen zonder zware handicap lag het aandeel van beroepsinkomen in 2019 op 70%, naast 23% pensioen, 2% werkloosheidsuitkering en 5% overige inkomens. Bij personen met een zware handicap daalde het aandeel van beroepsinkomen en pensioen tussen 2005 en 2019, terwijl het aandeel van werkloosheidsuitkering steeg. Bij personen zonder zware handicap daalde het aandeel van beroepsinkomen eveneens maar het aandeel van pensioen steeg en het aandeel van werkloosheidsuitkering daalde.

Figuur 4.8. Netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking van 18 jaar en ouder naar zware handicap

Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

4.9 NETTO BELASTBAAR INKOMEN PER MAAND NAAR PROVINCIE

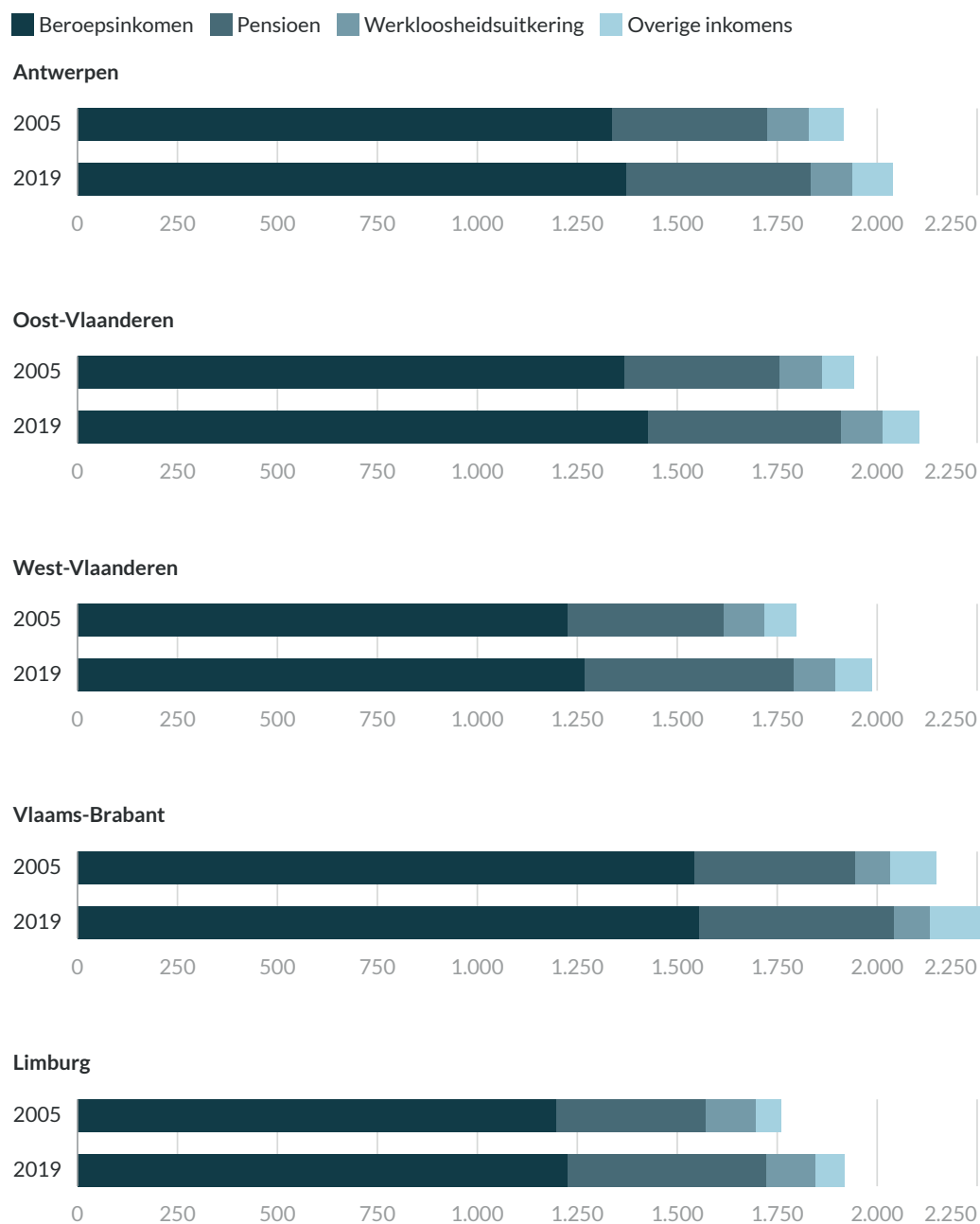
In 2019 lag het gemiddeld netto belastbaar inkomen in Vlaams-Brabant met 2.264 euro per maand het hoogst. In Oost-Vlaanderen lag het op 2.105 euro per maand, in de provincie Antwerpen op 2.039 euro, in West-Vlaanderen op 1.988 euro en in Limburg op 1.919 euro.

Het inkomen steeg tussen 2005 en 2019 het sterkst in West-Vlaanderen (+10,6%), gevolgd door Limburg (+9,1%), Oost-Vlaanderen (+8,5%), Antwerpen (+6,5%) en Vlaams-Brabant (+5,5%).

In Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Vlaams-Brabant bestond het netto belastbaar inkomen in 2019 voor 67% tot 68% uit beroepsinkomen en voor 22% tot 23% uit pensioen. In West-Vlaanderen en Limburg lag het aandeel van beroepsinkomen op 64% en het aandeel van pensioen op 26%. Het aandeel van werkloosheidsuitkering lag in Limburg op ruim 6%, iets hoger dan in de andere provincies.

Figuur 4.9. Netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking van 18 jaar en ouder naar provincie

Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

4.10 NETTO BELASTBAAR INKOMEN PER MAAND NAAR GEMEENTE

Er waren in 2019 vrij grote verschillen tussen de Vlaamse gemeenten in het netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking van 18 jaar en ouder.

Het gemiddelde netto belastbaar inkomen per maand lag in 38 gemeenten hoger dan 2400 euro. Sint-Martens-Latem kende met 3.156 euro per maand veruit het hoogste inkomen, gevolgd door Oud-Hervelee (2.827 euro) en Hove (2.788 euro). In 64 gemeenten lag het netto belastbaar inkomen tussen 2.200 en 2.400 euro per maand.

Voorts bedroeg het netto belastbaar inkomen per maand 2.000 tot 2.200 euro in 106 gemeenten, waaronder centrumsteden Hasselt (2.109 euro), Mechelen (2.106 euro), Brugge (2.072 euro), Aalst (2.070 euro), Leuven (2.055 euro) en Kortrijk (2.022 euro).

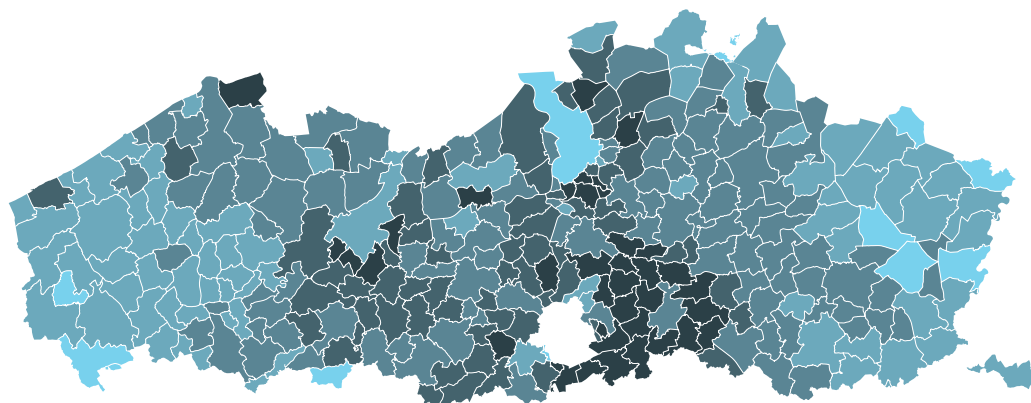
In 80 gemeenten lag het inkomen tussen 1.800 en 2.000 euro, waaronder centrumsteden Gent (1.973 euro), Sint-Niklaas (1.960 euro), Roeselare (1.955 euro) en Turnhout (1.845 euro).

Ten slotte waren er 12 gemeenten met een gemiddeld netto belastbaar inkomen lager dan 1.800 euro per maand, waaronder centrumsteden Genk (1.787 euro) en Antwerpen (1.753 euro). Het laagste inkomen was er in Mesen (1.591 euro per maand), voorafgegaan door Maasmechelen (1.660 euro) en Baarle-Hertog (1.703 euro).

Figuur 4.10. Netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking van 18 jaar en ouder per gemeente

Vlaams Gewest, 2019, in euro (reële prijzen van 2019)

■ < 1.800 ■ 1.800-<2.000 ■ 2.000-<2.200 ■ 2.200-<2.400 ■ >=2.400

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

4.11 NETTO BELASTBAAR INKOMEN PER MAAND NAAR GEWEST

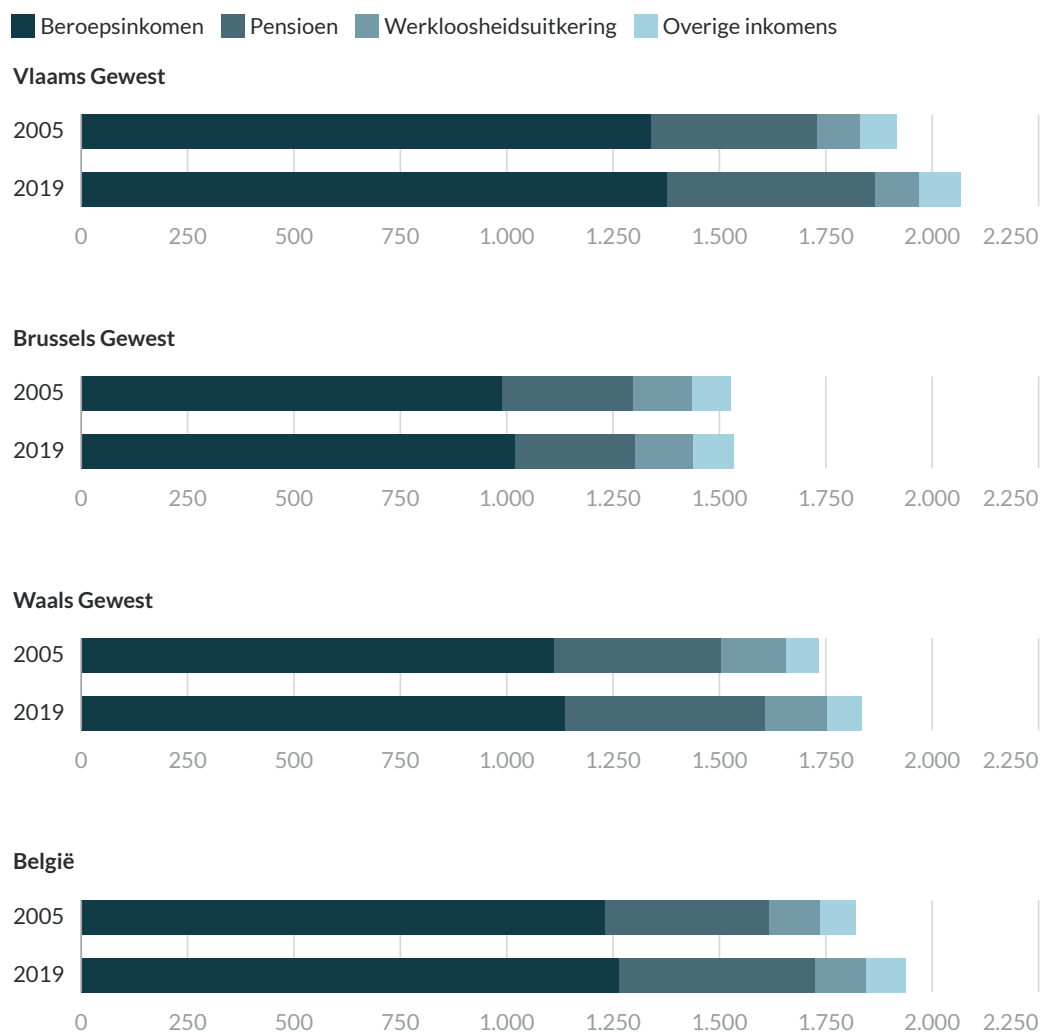
In 2019 lag het gemiddeld netto belastbaar inkomen in het Vlaamse Gewest (2.067 euro per maand) beduidend hoger dan in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (1.534 euro) en in het Waalse Gewest (1.836 euro). In België als geheel bedroeg het 1.939 euro per maand.

Het netto belastbaar inkomen in het Vlaams Gewest steeg met 8% in de periode 2005-2019, in het Waalse Gewest met bijna 6% en in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met bijna 1%.

In het Vlaamse Gewest bestond het netto belastbaar inkomen in 2019 voor 67% uit beroepsinkomen, voor 23% uit pensioen, voor 5% uit werkloosheidsuitkering en voor 5% uit overige inkomens. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest lag het aandeel van beroepsinkomen in 2019 op 68%, naast 18% pensioen, 9% werkloosheidsuitkering en 6% overige inkomens. In het Waalse Gewest bedroegen die aandelen respectievelijk 62%, 26%, 8% en 4%.

Figuur 4.11. Netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking van 18 jaar en ouder naar gewest

Gewesten in België, 2005 en 2019, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

BETAALDE BELASTINGEN VAN DE BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER

Dit hoofdstuk behandelt de betaalde personenbelastingen van de bevolking van 18 jaar of ouder. Het betreft de totale bedragen aan personenbelastingen die worden geheven op het netto belastbaar inkomen (federaal, gewestelijk en gemeentelijk), na vermindering met diverse fiscale kortingen. Uitgaande van de absolute bedragen gaat de aandacht in wat volgt vooral naar het aandeel van de betaalde personenbelastingen in het netto belastbaar inkomen voor de bevolking van 18 jaar of ouder met een netto belastbaar inkomen groter dan nul. Die grootte is immers een maatstaf voor de progressiviteit van de personenbelastingen.

5.1 BETAALDE BELASTINGEN VAN DE BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER NAAR GESLACHT

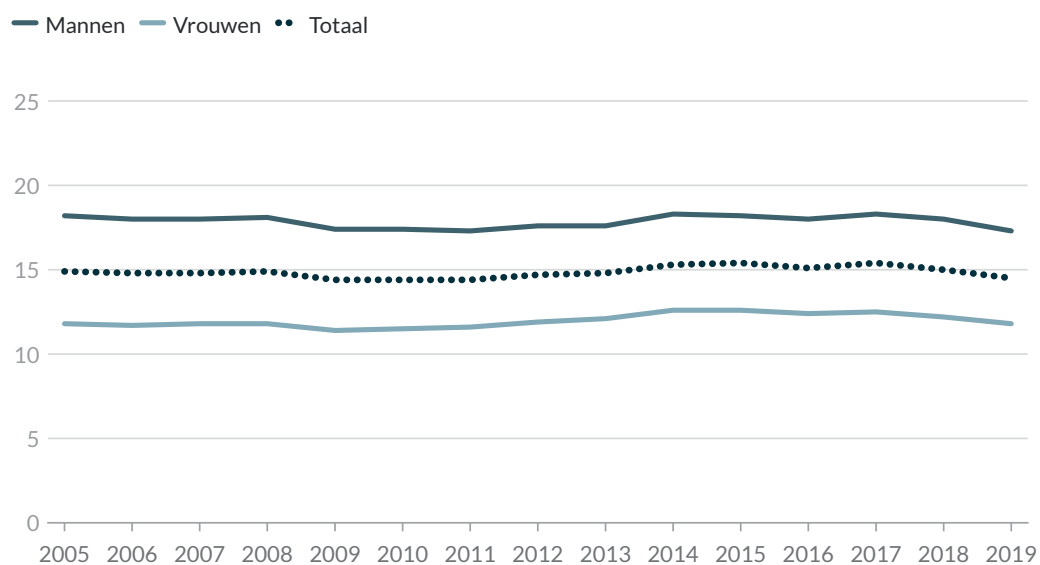
In 2019 bedroegen de betaalde belastingen van de Vlaamse bevolking van 18 jaar of ouder gemiddeld 476 euro per maand (geen figuur). In 2005 ging het om 458 euro per maand. Zoals in het vorige hoofdstuk betreft het telkens bedragen in reële prijzen van 2019, gecorrigeerd voor de inflatie.

De belastingen van mannen van 18 jaar of ouder lagen in 2019 op 616 euro, tegenover 629 euro in 2005 (-2%). Bij vrouwen stegen de belastingen van 294 euro per maand in 2005 tot 341 euro in 2019 (+16%). Die stijging is vooral te wijten aan de toename van het aantal vrouwen met een betaalde baan en een (hoger) beroepsinkomen. Het verschil in belastingen tussen mannen en vrouwen verminderde van 335 euro per maand in 2005 tot 275 euro in 2019 (-18%).

Het aandeel van de betaalde belastingen in het netto belastbaar inkomen van de totale bevolking in het Vlaamse Gewest bedroeg in 2019 gemiddeld 14,5%, tegenover 14,9% in 2005. Tussen 2005 en 2019 schommelde het aandeel rond 14,5%. De evolutie is constant omdat de evolutie van de belastingen en die van het netto belastbaar inkomen grotendeels gelijklopend is.

Het aandeel van de belastingen lag bij mannen in 2019 op 17,3%, tegenover 18,2% in 2005. Bij vrouwen bedroeg het aandeel 11,8% in 2019, evenveel als in 2005. Het verschil in het aandeel van de belastingen tussen mannen en vrouwen verminderde van 6,4 pp in 2005 tot 5,6 pp in 2019.

Figuur 5.1. Aandeel van betaalde belastingen per maand in het netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking van 18 jaar en ouder naar geslacht
Vlaams Gewest, 2005-2019, in %

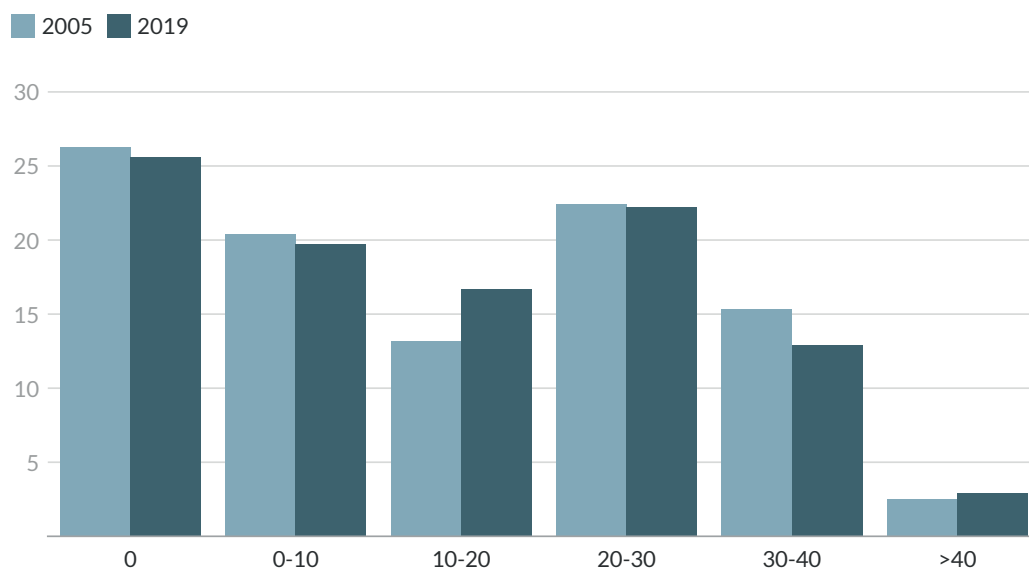
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

5.2 BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER NAAR HET AANDEEL VAN DE BETAALDE BELASTINGEN

In 2019 lagen de belastingen bij 51% van de bevolking van 18 jaar of ouder lager dan 200 euro per maand, bij 22% tussen 200 en 600 euro per maand, bij 13% tussen 600 en 1.000. Bij 14% lagen de belastingen hoger dan 1.000 euro per maand. Ten slotte betaalde bijna 5% in 2019 meer dan 1.800 euro belastingen per maand.

Figuur 5.2 laat zien dat in 2019 25% van de bevolking van 18 jaar en ouder met een belastbaar inkomen geen belastingen betaalde (aandeel 0%), iets minder dan in 2005. Bij 20% lag dat aandeel in 2019 tussen 0% en 10%, in 2005 was dat iets meer. De groep met 10% tot 20% belastingaandeel telde in 2019 17% van de bevolking, ruim 3 pp meer dan in 2005. Bij ruim 22% lag het aandeel in 2019 tussen 20% en 30%, evenveel als in 2005. De categorie met een aandeel van 30% tot 40% was in 2019 goed voor 13%, ruim 2 pp minder dan in 2005. Ten slotte had 3% in 2019 een belastingaandeel van meer dan 40%, iets meer dan in 2005.

Figuur 5.2. Verdeling van de bevolking van 18 jaar en ouder volgens het aandeel van de betaalde belastingen per maand in het netto belastbaar inkomen per maand Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in %

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

5.3 BETAALDE BELASTINGEN VAN DE BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER NAAR LEEFTIJD

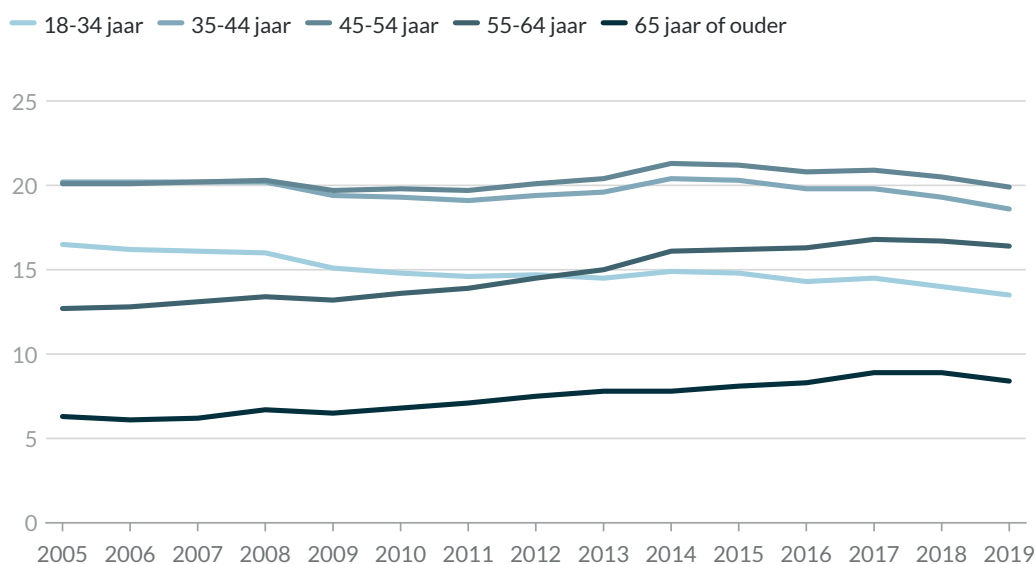
De gemiddelde belastingen van 18- tot 34-jarigen lagen in 2019 op 320 euro per maand. Bij de 35- tot 44-jarigen bedroegen de belastingen in 2019 633 euro per maand, bij de 45- tot 54-jarigen 776 euro, bij de 55- tot 64-jarigen 635 euro en bij de 65-plussers 234 euro.

Figuur 5.3 toont dat het gemiddelde belastingaandeel bij 18- tot 34-jarigen in 2019 op 13,5% lag, bij de 35- tot 44-jarigen op 18,6%, bij de 45- tot 54-jarigen op 19,9%, bij de 55- tot 64-jarigen op 16,4% en bij de 65-plussers 8,4%.

Tussen 2005 en 2019 daalde het aandeel van de belastingen bij 18- tot 34-jarigen met 3 pp en bij de 35- tot 44-jarigen met 2 pp. Bij de 45- tot 54-jarigen bleef het aandeel gelijk. Bij de 55- tot 64-jarigen was er een stijging van bijna 4 pp en bij de 65-plussers van 2 pp. De stijging in deze leeftijdsgroepen komt vooral door het toenemend aandeel personen met een betaalde baan en een beroepsinkomen.

Figuur 5.3. Aandeel van de betaalde belastingen per maand in het netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking naar leeftijd

Vlaams Gewest, 2005-2019, in %

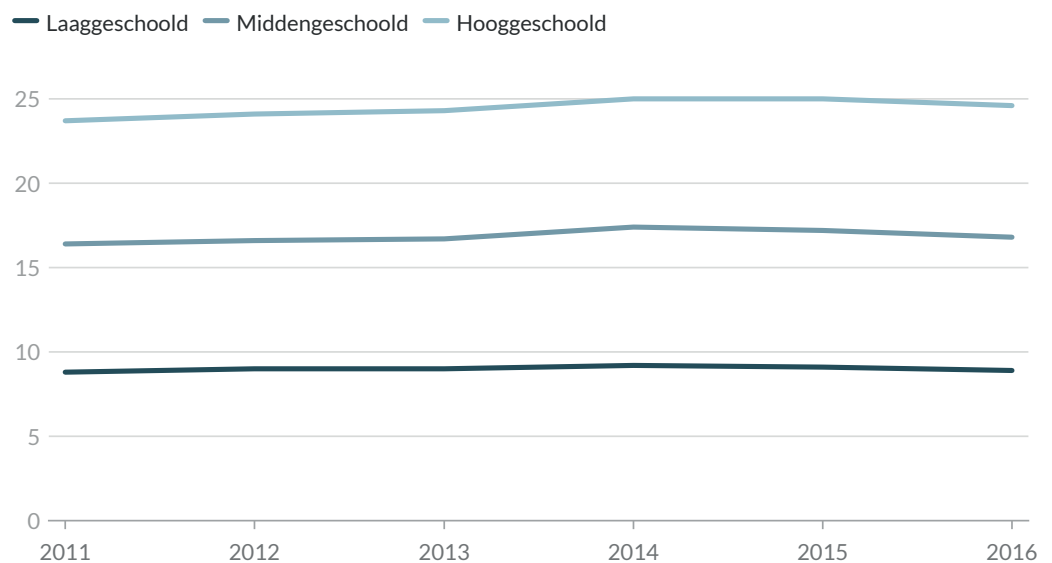
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

5.4 BETAALDE BELASTINGEN VAN DE BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER NAAR ONDERWIJSNIVEAU

De gemiddelde betaalde belastingen per maand lagen bij de laaggeschoolden in 2016 op 213 euro, bij middengeschoolden op 496 euro en bij hooggeschoolden op 1.004 euro.

Het aandeel van de betaalde belastingen in het netto belastbaar inkomen lag bij de laaggeschoolden lager dan bij de middengeschoolden en veel lager dan bij hooggeschoolden. Bij laaggeschoolden schommelde dat aandeel in de periode 2011-2016 tussen 8,8% en 9,2%. Bij middengeschoolden lag het aandeel in de beschouwde periode tussen 16,4% en 17,4%. Bij hooggeschoolden steeg het aandeel van 23,7% in 2010 tot 24,6% in 2016.

Figuur 5.4. Aandeel van betaalde belastingen per maand in netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking van 25 jaar en ouder naar onderwijsniveau Vlaams Gewest, 2011-2016, in %

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

5.5 BETAALDE BELASTINGEN VAN DE BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER NAAR AANTAL KINDEREN FISCAAL TEN LASTE

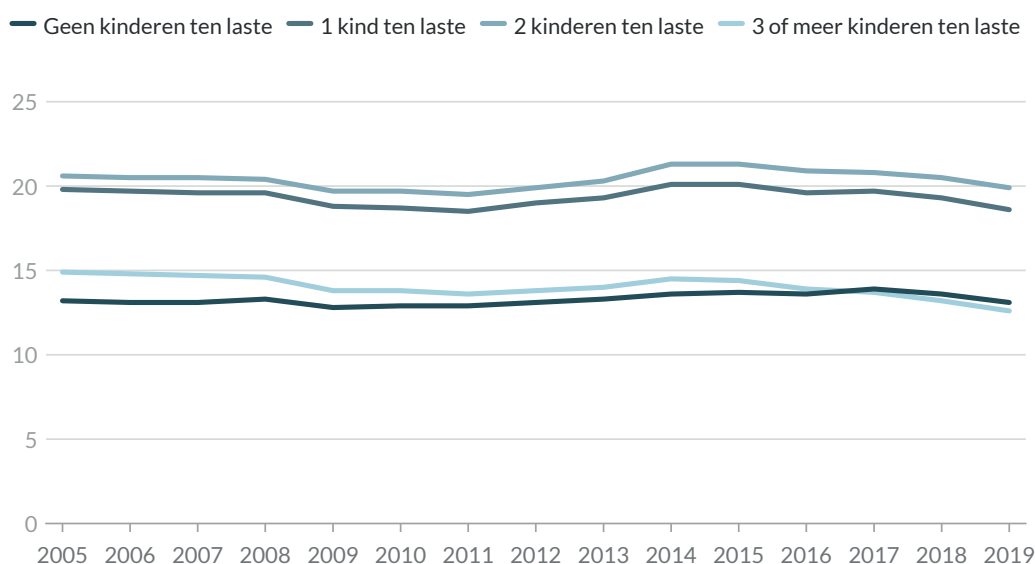
De betaalde belastingen van personen zonder kinderen ten laste lagen in 2019 gemiddeld op 389 euro per maand. Bij personen met 1 kind ten laste bedroegen ze 690 euro per maand, bij personen met 2 kinderen 806 euro en bij personen met 3 of meer kinderen 570 euro.

Het aandeel van de betaalde belastingen lag in 2019 bij personen zonder kinderen ten laste (13,1%) en bij personen met 3 of meer kinderen ten laste (12,6%) veel lager dan bij personen met 1 kind ten laste (18,6%) en bij personen met 2 kinderen ten laste (19,9%).

Tussen 2005 en 2019 bleef het aandeel van de belastingen bij personen zonder kinderen ten laste nagenoeg gelijk. Bij personen met 1 kind ten laste en personen met 2 kinderen ten laste daalde het aandeel met 1 pp en bij personen met 3 of meer kinderen ten laste met ruim 2 pp. Bij deze laatste groep komt dat vooral door het dalende aandeel met een betaalde baan en een beroepsinkomen.

Figuur 5.5. Aandeel van de betaalde belastingen per maand in het netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking naar kinderen ten laste

Vlaams Gewest, 2005-2019, in %

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

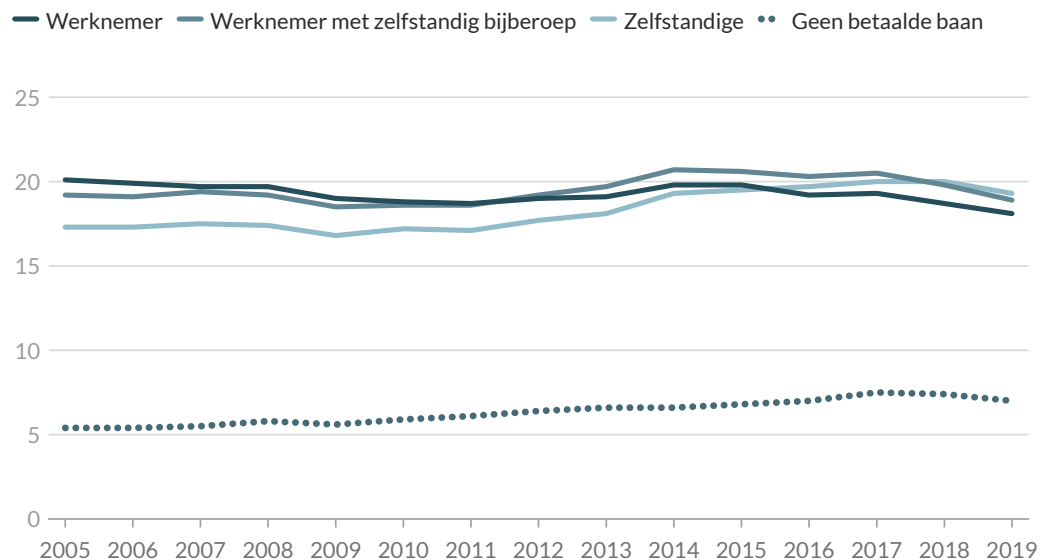
5.6 BETAALDE BELASTINGEN VAN DE BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER NAAR BEROEPSGROEP

In 2019 betaalden werknemers van 18 jaar en ouder gemiddeld 632 euro belastingen per maand. Bij werknemers met een zelfstandig bijberoep ging het om 792 euro per maand en bij voltijds zelfstandigen om 826 euro. Personen zonder betaalde baan betaalden in 2019 gemiddeld 156 euro.

Het aandeel van de belastingen lag in 2019 bij werknemers gemiddeld op 18,1%, bij werknemers met een zelfstandig bijberoep op 18,9% en bij voltijds zelfstandigen op 19,3%. Het aandeel belastingen van personen zonder betaalde baan lag met 7,0% veel lager dan bij de werkenden.

Tussen 2005 en 2019 steeg het aandeel van de belastingen bij zelfstandigen met 2 pp. Bij werknemers daalde het aandeel met 0,4 pp en bij werknemers met een zelfstandig bijberoep met 2 pp. Bij personen zonder betaalde baan steeg het aandeel met 2 pp.

Figuur 5.6. Aandeel van de betaalde belastingen per maand in het netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking naar beroepsgroep
Vlaams Gewest, 2005-2019, in %

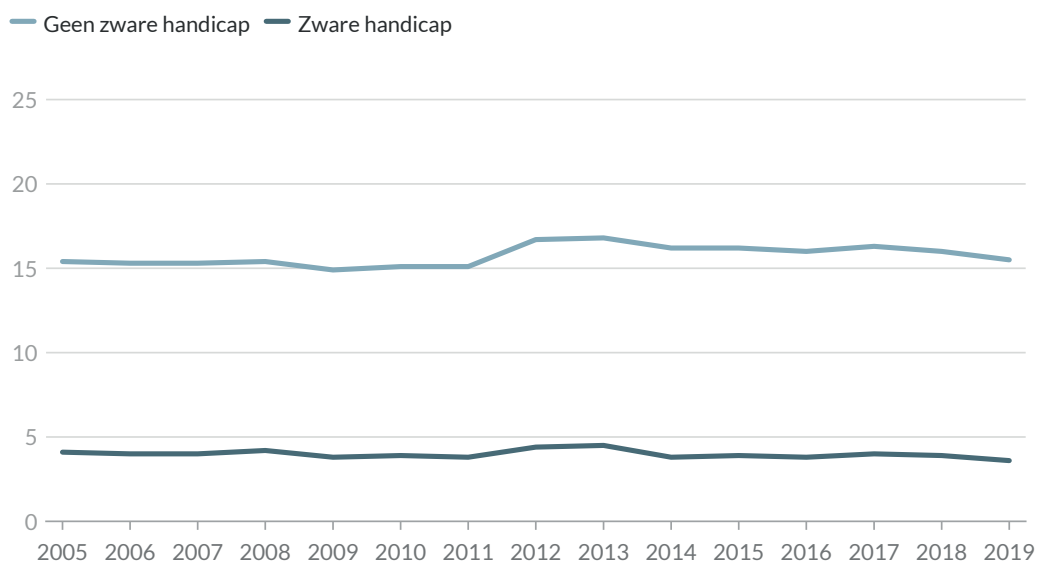
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

5.7 BETAALDE BELASTINGEN VAN DE BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER NAAR ZWARE HANDICAP

In 2019 lagen de betaalde belastingen van personen met een zware handicap gemiddeld op 90 euro per maand, vooral wegens het zeer lage aandeel met een betaalde baan en beroepsinkomen. Bij personen zonder zware handicap ging het om 522 euro per maand.

Het aandeel van de betaalde belastingen van personen met een zware handicap bedroeg in 2019 gemiddeld 3,6% en dat van personen zonder zware handicap 15,4%. Het aandeel van de belastingen bleef bij personen met een zware handicap nagenoeg constant tussen 2005 en 2019. Bij personen zonder zware handicap lag dat aandeel in de periode 2005-2019 tussen 14,9% en 16,8%.

Figuur 5.7. Aandeel van de betaalde belastingen per maand in het netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking naar zware handicap Vlaams Gewest, 2005-2019, in %

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

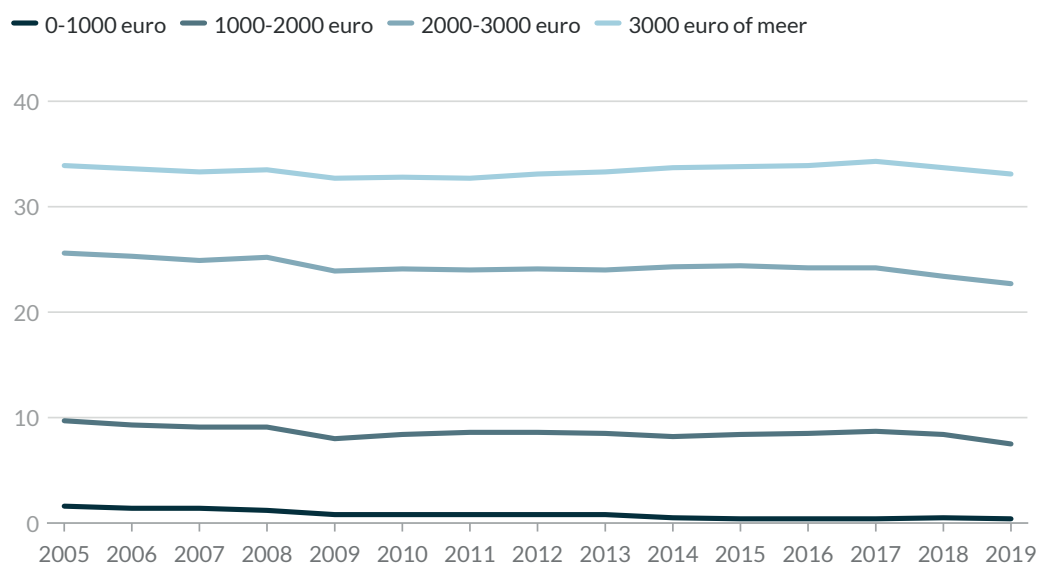
5.8 BETAALDE BELASTINGEN VAN DE BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER NAAR NETTO BELASTBAAR INKOMEN PER MAAND

In 2019 lagen de gemiddelde belastingen van personen met een netto belastbaar inkomen van 0 tot 1.000 euro per maand op 2 euro per maand (geen figuur). Dat bedrag stijft naarmate het netto belastbaar maandinkomen toeneemt: 125 euro per maand voor inkomens van 1.000 tot 2000 euro, 561 euro voor inkomens van 2.000 tot 3.000 euro en 1.674 euro voor inkomens van 3.000 euro en meer.

Het aandeel van de belastingen lag bij personen met een netto belastbaar inkomen van 0 tot 1.000 euro per maand in 2019 op 0,4%. Dat aandeel steeg sterk met toenemend netto belastbaar maandinkomen: 7,5% voor inkomens van 1.000 tot 2000 euro, 22,7% voor inkomens van 2.000 tot 3.000 euro en 33,1% voor inkomens van 3.000 euro en meer. Tussen 2005 en 2019 daalde het aandeel van de belastingen bij alle categorieën van het netto belastbaar inkomen met 1 pp tot 2 pp.

Het sterke positieve verband in de hele periode 2005-2019 tussen het aandeel van de personenbelastingen in het netto belastbaar inkomen en het netto belastbaar inkomen toont duidelijk de progressiviteit van de personenbelastingen.

Figuur 5.8. Aandeel van de betaalde belastingen per maand in het netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking naar netto belastbaar inkomen Vlaams Gewest, 2005-2019, in %

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

5.9 BETAALDE BELASTINGEN VAN DE BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER NAAR PROVINCIE

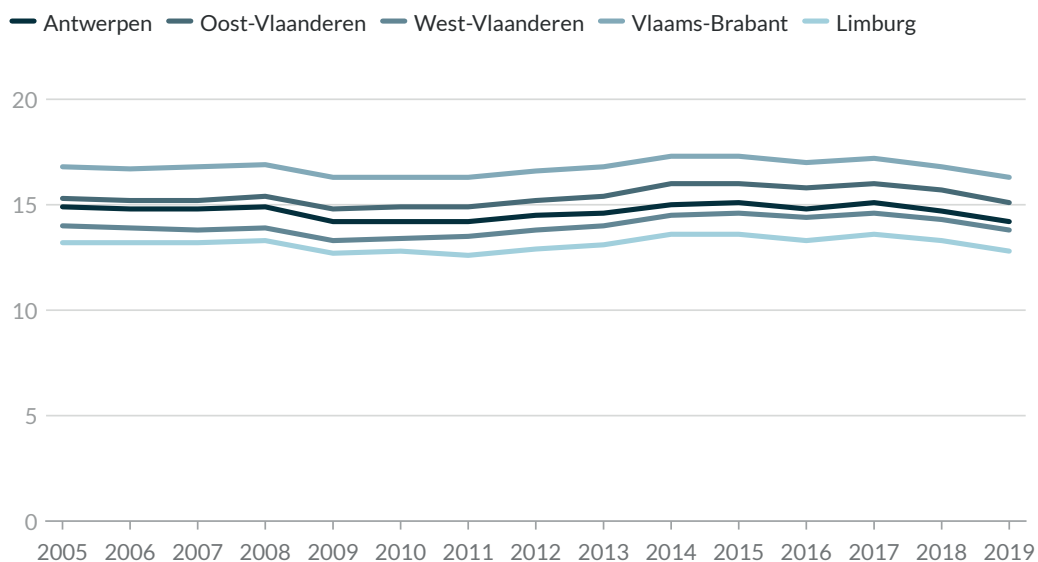
In 2019 lagen de betaalde belastingen in Vlaams-Brabant met 582 euro per maand veel hoger dan in de andere provincies. In Oost-Vlaanderen bedroegen ze 496 euro per maand, in Antwerpen 467 euro, in West-Vlaanderen 428 euro en in Limburg 389 euro.

In overeenstemming met de verschillen in het netto belastbaar inkomen en de betaalde belastingen lag in 2019 het aandeel van de belastingen in het netto belastbaar inkomen in Vlaams-Brabant met 16,3% het hoogst. In Oost-Vlaanderen bedroeg het aandeel 15,1%, in Antwerpen 14,2%, in West-Vlaanderen 13,8% en in Limburg 12,8% euro.

Het aandeel van de belastingen kende in alle provincies een licht golvende beweging en daalde tussen 2005 en 2019 in alle provincies licht.

Figuur 5.9. Aandeel van de betaalde belastingen per maand in het netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking naar provincie

Vlaams Gewest, 2005-2019, in %

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

5.10 BETAALDE BELASTINGEN VAN DE BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER NAAR GEMEENTE

Er waren in 2019 grote verschillen tussen de Vlaamse gemeenten voor de betaalde belastingen en voor het aandeel van de belastingen in het netto belastbaar inkomen van totale bevolking van 18 jaar en ouder. We behandelen hier alleen het aandeel van de belastingen.

Het aandeel van de belastingen lag in 6 gemeenten hoger dan 18%. De Pinte kende met 19,1% het hoogste aandeel.

In 64 gemeenten lag het aandeel van de belastingen tussen 16% en 18%, waaronder centrumstad Leuven (17,0%).

Voorts bedroeg het aandeel van de belastingen 14% tot 16% in 139 gemeenten, waaronder centrumsteden Mechelen (15,3%), Antwerpen (14,2%), Brugge (14,9%), Gent (14,8%), Aalst (14,8%), Roeselare (14,2%) en Kortrijk (14,0%).

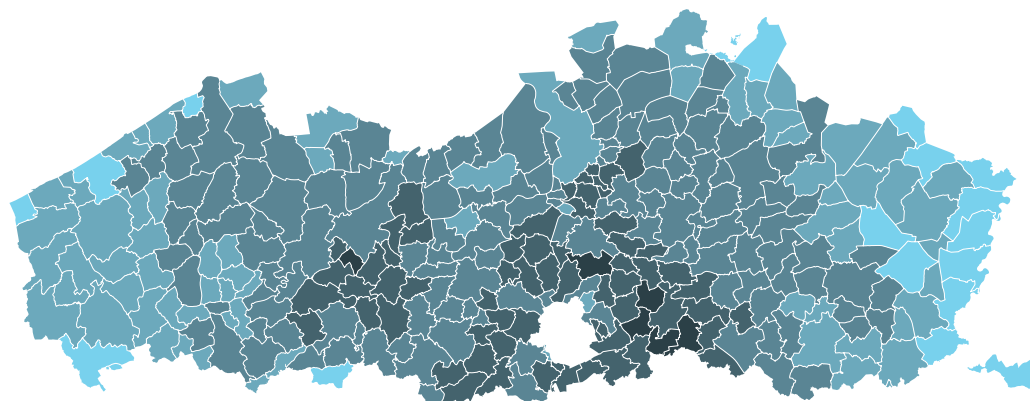
In 72 gemeenten lag het aandeel tussen 12% en 14%, waaronder centrumsteden Sint-Niklaas (13,8%), Turnhout (12,8%), Antwerpen (12,5%) en Oostende (12,5%).

Ten slotte waren er 19 gemeenten met een score lager dan 12%, waaronder centrumstad Genk (11,2%). Het laagste aandeel met een inkomen was er in Baarle-Hertog (8,1%), voorafgegaan door Hamont-Achel (9,4%) en Maasmechelen (9,8%).

Figuur 5.10. Aandeel van betaalde belastingen bij de bevolking van 18 jaar en ouder per gemeente

Vlaams Gewest, 2019, in %

■ <12 ■ 12-<14 ■ 14-<16 ■ 16-<18 ■ >=18

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

5.11 BETAALDE BELASTINGEN VAN DE BEVOLKING VAN 18 JAAR EN OUDER NAAR GEWEST

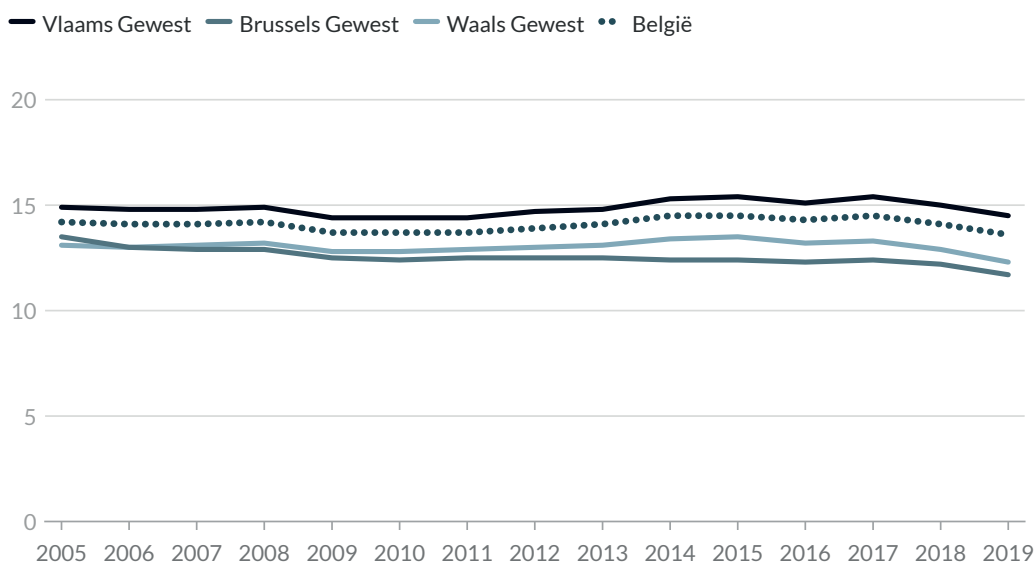
In 2019 lagen de belastingen in het Vlaamse Gewest gemiddeld op 476 euro per maand. Dat is beduidend hoger dan in het Waalse Gewest (375 euro) en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (337 euro). In België als geheel bedroegen de belastingen gemiddeld 430 euro per maand. De belastingen stegen in het Vlaamse Gewest met 4% tussen 2005 en 2019 en in het Waalse Gewest met 1%. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest daalden de belastingen in die periode met 7%.

Het aandeel van de belastingen in het netto belastbaar inkomen lag in 2019 gemiddeld op 14,5%. Dat is hoger dan in het Waalse Gewest (12,3%) en in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (11,76%).

Het aandeel van de belastingen bleef in het Vlaamse en Waalse Gewest in de periode 2005-2019 nagenoeg constant. In het Vlaamse Gewest schommelde die tussen 14,4% en 15,4% en in het Waalse Gewest tussen 12,3% en 13,5%. In het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest daalde het aandeel belastingen in diezelfde periode met bijna 2 pp.

Het verschil tussen het aandeel van de belastingen in het Vlaams Gewest en in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest steeg van 1,5 pp in 2005 tot 2,8 pp in 2019. Het verschil tussen het Vlaamse Gewest en in het Waalse Gewest nam toe van 1,8 pp in 2015 tot 2,1 pp in 2019.

Figuur 5.11. Aandeel van de betaalde belastingen per maand in het netto belastbaar inkomen per maand van de bevolking naar gewest
Gewesten in België, 2005-2019, in %

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

BESCHIKBAAR HUISHOUDINKOMEN VAN DE TOTALE BEVOLKING

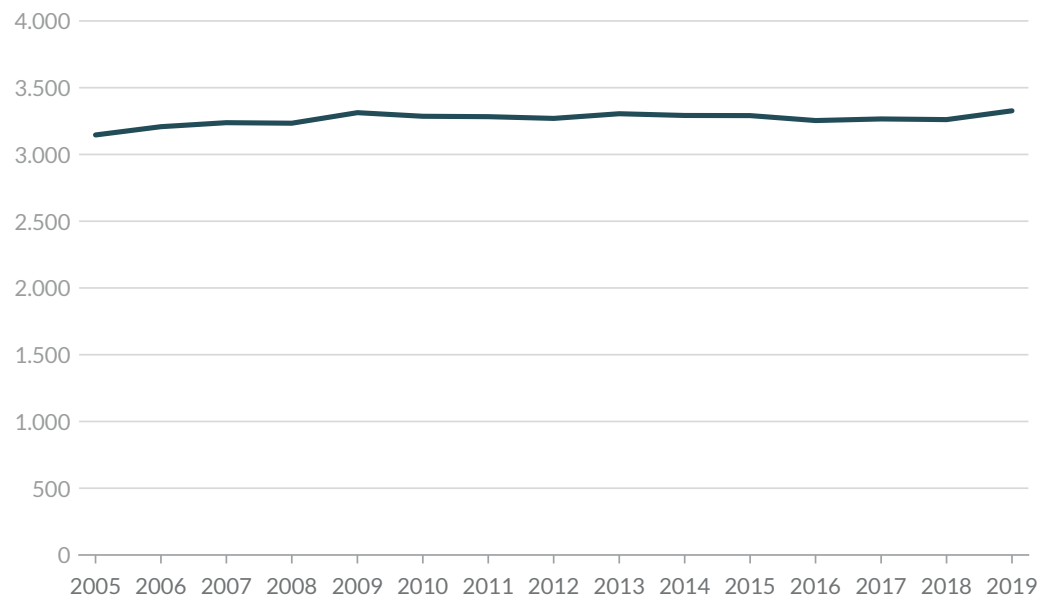
Dit hoofdstuk schetst een beeld van het beschikbaar huishoudinkomen per maand van de totale bevolking. Het huishoudinkomen is de som van alle fiscale inkomsten van alle leden van een huishouden tijdens het fiscale inkomensjaar, na afhouding van de betaalde belastingen en de bijdragen voor de sociale zekerheid van alle huishoudleden. Het beschikbaar huishoudinkomen wordt telkens uitgedrukt in reële prijzen van 2019 en is dus gecorrigeerd voor de inflatie.

Alle leden van een huishouden krijgen in de analyse dus hetzelfde huishoudinkomen en worden in de analyse als afzonderlijke individuen opgenomen. Er wordt hier dus niet gewerkt met een equivalent inkomen waarbij rekening wordt gehouden met de omvang en samenstelling van het huishouden. De alleenstaanden en koppels die leven in een collectief huishoudens worden hier als afzonderlijke huishoudens behandeld.

6.1 BESCHIKBAAR HUISHOUDINKOMEN VAN DE TOTALE BEVOLKING

In 2019 lag het gemiddelde beschikbaar of netto huishoudinkomen in het Vlaamse Gewest op 3.327 euro per maand. In 2005 ging het om 3.146 euro per maand. Dat is een stijging in reële termen van bijna 6% tijdens de beschouwde periode of 0,4% per jaar.

Figuur 6.1. Beschikbaar huishoudinkomen per maand van de bevolking Vlaams Gewest, 2005-2019, in euro (reële prijzen van 2019)

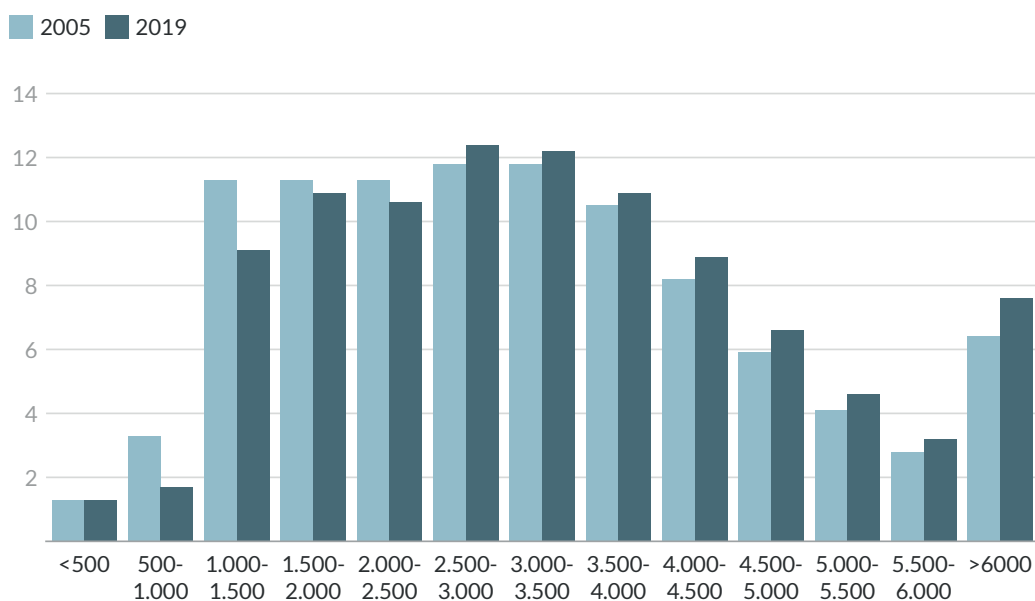
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

6.2 TOTALE BEVOLKING VOLGENS HET BESCHIKBAAR HUISHOUDINKOMEN

Algemeen gezien bevonden zich in 2019 meer personen in de groepen met een hoger beschikbaar huishoudinkomen dan in 2005. In 2019 had 54% van de bevolking een huishoudinkomen van meer dan 3.000 euro per maand, tegenover 50% in 2005. Bij 31% lag het huishoudinkomen in 2019 boven 4.000 euro per maand, terwijl dat in 2005 bij 27% het geval was. Het huishoudinkomen bedroeg in 2019 bij bijna 8% meer dan 6.000 euro, tegenover ruim 6% in 2005.

In 2019 lag bij 23% van de bevolking het beschikbaar huishoudinkomen tussen 2.000 en 3.000 euro per maand, evenveel als in 2005. Bij 23% van de bevolking bedroeg het huishoudinkomen minder dan 2.000 euro per maand, tegenover 27% in 2005.

Figuur 6.2. Verdeling van de bevolking volgens beschikbaar huishoudinkomen per maand Vlaams Gewest, 2005 en 2019, in % (inkomens in reële prijzen van 2019)

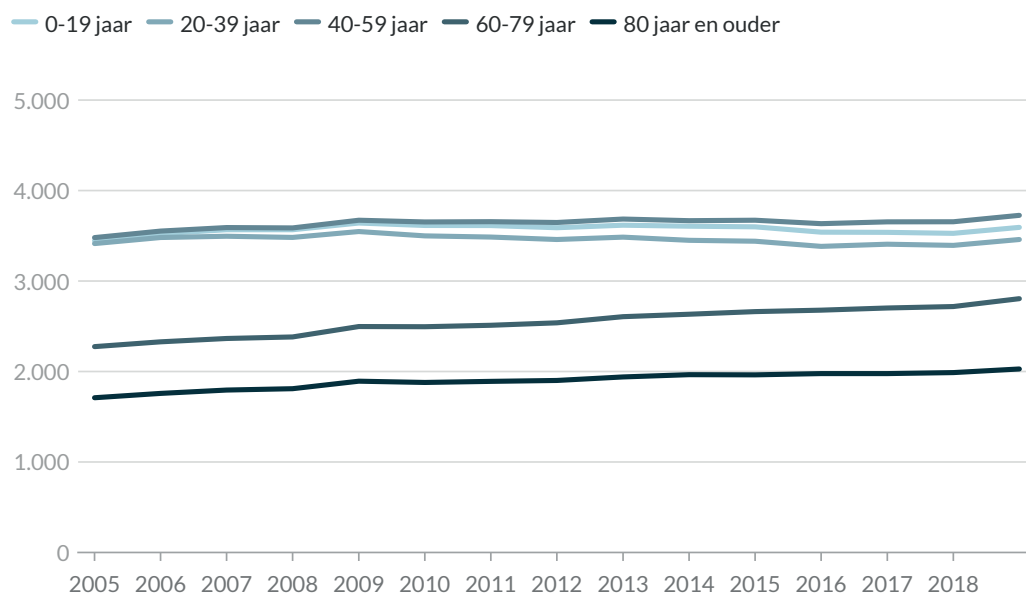
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

6.3 BESCHIKBAAR HUISHOUDINKOMEN VAN DE TOTALE BEVOLKING NAAR LEEFTIJD

Het beschikbaar huishoudinkomen van de 0- tot 19-jarigen lag in 2019 gemiddeld op 3.593 euro per maand, bij de 20- tot 39-jarigen op 3.459 euro per maand en bij de 40- tot 59-jarigen op 3.726 euro per maand. Bij de 60-plussers lag het huishoudinkomen beduidend lager. Bij de 60- tot 79-jarigen lag het op 2.805 euro per maand en bij de 80-plussers op 2.028 euro. Het verschil tussen de 2 oudste leeftijdsgroepen nam toe van 565 euro per maand in 2005 tot 777 euro in 2019. Het verschil tussen de 2 oudste leeftijdsgroepen enerzijds en de 3 jongste leeftijdsgroepen anderzijds daalde daarentegen.

Tussen 2005 en 2019 steeg het huishoudinkomen bij de 60- tot 79-jarigen met 19% en bij de 80-plussers met 12%. Bij de 0- tot 59-jarigen steeg het huishoudinkomen licht tussen 2005 en 2009. Daarna bleef het constant bij de 40- tot 59-jarigen maar daalde het licht bij de 0- tot 19-jarigen en de 20- tot 39-jarigen. Het verschil tussen de 40- tot 59-jarigen en de 2 jongste leeftijdsgroepen nam toe tussen 2005 en 2019.

Figuur 6.3. Beschikbaar huishoudinkomen per maand van de bevolking naar leeftijd Vlaams Gewest, 2005-2019, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

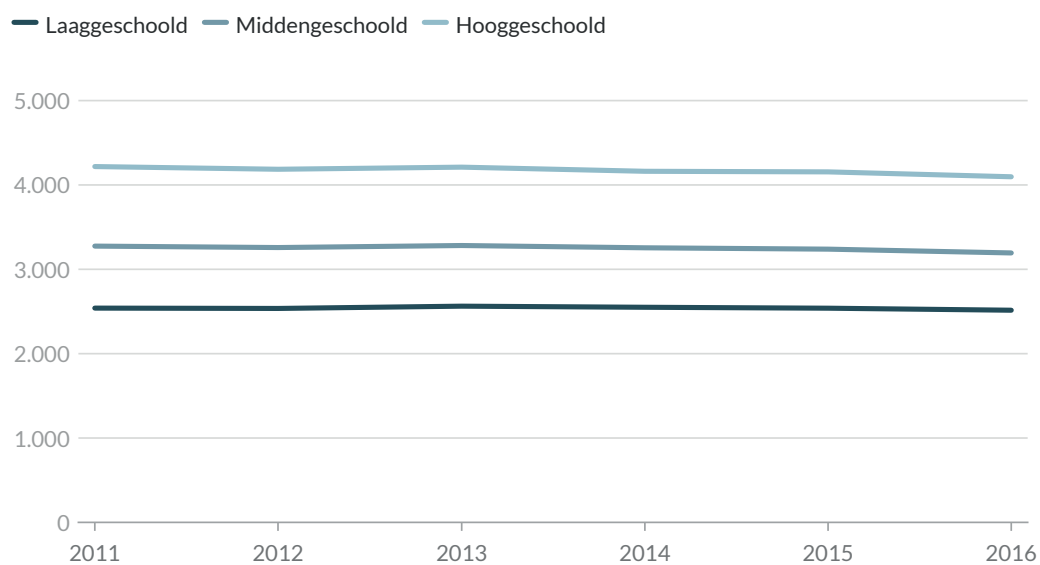
6.4 BESCHIKBAAR HUISHOUDINKOMEN VAN DE TOTALE BEVOLKING NAAR ONDERWIJSNIVEAU

Voor het onderscheid naar onderwijsniveau wordt de analyse beperkt tot de bevolking van 25 jaar en ouder. Het gemiddelde beschikbaar huishoudinkomen lag bij de laaggeschoolden beduidend lager dan bij de middengeschoolden en veel lager dan bij hooggeschoolden.

Bij laaggeschoolden steeg dat bedrag van 2.540 euro per maand in 2011 tot 2.515 euro in 2016 (-1%). Bij middengeschoolden daalde het huishoudinkomen van 3.275 euro per maand in 2011 tot 3.194 euro in 2016 (-2,5%) en bij hooggeschoolden van 4.218 euro in 2011 tot 4.097 euro in 2016 (-2,9%).

Figuur 6.4. Beschikbaar huishoudinkomen per maand van de bevolking van 25 jaar en ouder naar onderwijsniveau

Vlaams Gewest, 2011-2016, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

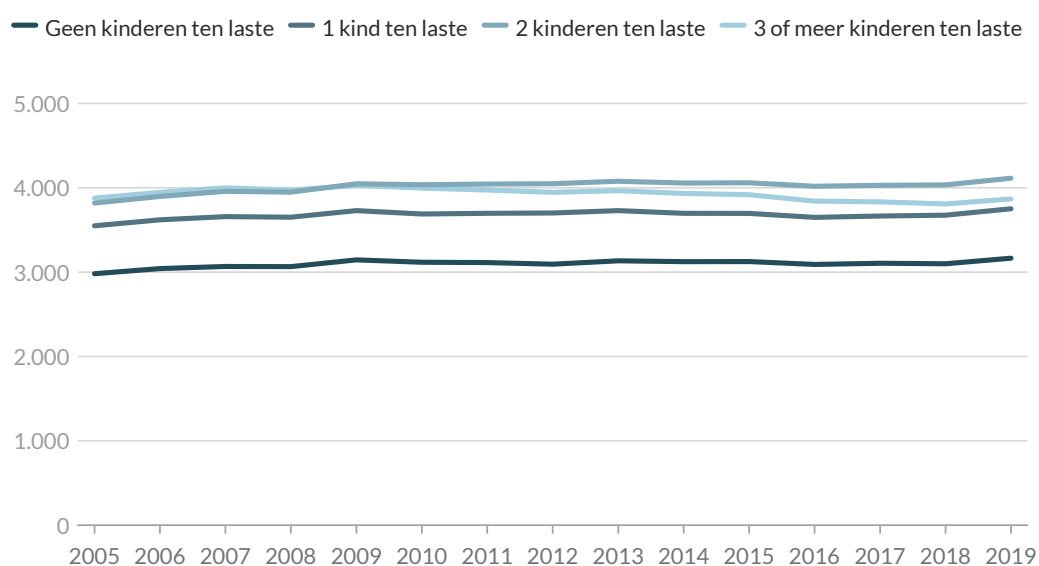
6.5 BESCHIKBAAR HUISHOUDINKOMEN VAN DE TOTALE BEVOLKING NAAR AANTAL KINDEREN FISCAAL TEN LASTE

Het beschikbaar huishoudinkomen van personen zonder kinderen ten laste lag in 2019 gemiddeld op 3.165 euro per maand. Bij personen met 1 kind ten laste bedroeg het 3.751 euro per maand, bij personen met 2 kinderen ten laste 4.113 euro en bij personen met 3 of meer kinderen ten laste 3.868 euro.

Tussen 2005 en 2019 steeg het beschikbaar huishoudinkomen bij personen zonder kinderen of met 1 kind kind ten laste met 6% en bij personen met 2 kinderen ten laste met 8%. Bij personen met 3 of meer kinderen bleef het huishoudinkomen constant in de beschouwde periode.

Figuur 6.5. Beschikbaar huishoudinkomen per maand van de bevolking naar aantal kinderen fiscaal ten laste

Vlaams Gewest, 2005-2019, in euro (reële prijzen van 20198)

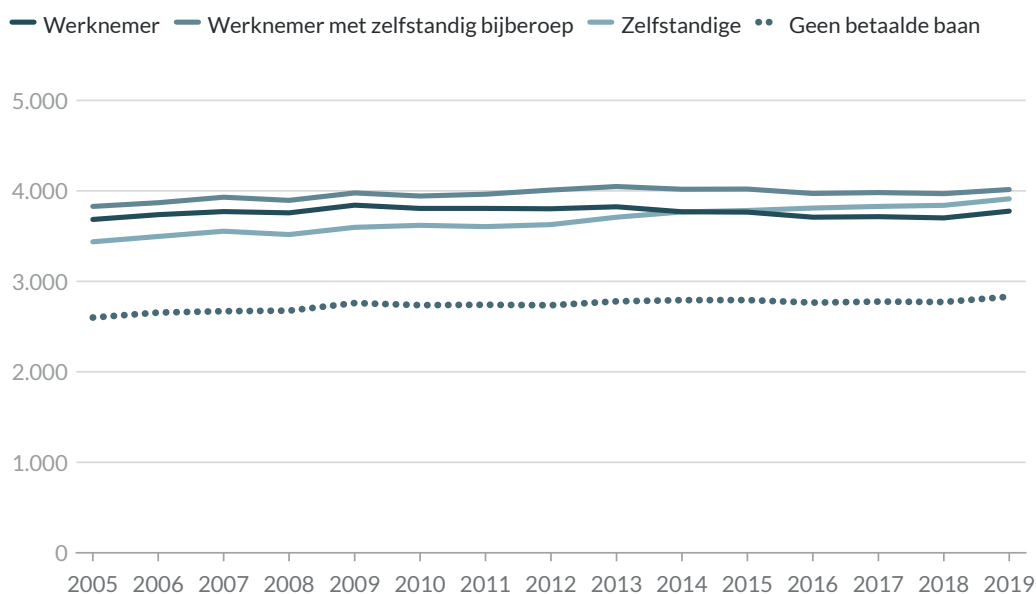
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

6.6 BESCHIKBAAR HUISHOUDINKOMEN VAN DE TOTALE BEVOLKING NAAR BEROEPSGROEP

In 2019 hadden werknemers gemiddeld een beschikbaar huishoudinkomen van gemiddeld 3.776 euro per maand. Bij werknemers met een zelfstandig bijberoep ging het om 4.015 euro per maand en bij voltijds zelfstandigen om 3.912 euro. Het beschikbaar huishoudinkomen van personen zonder een betaalde baan lag met 2.830 veel lager.

Tussen 2005 en 2019 steeg het gemiddeld beschikbaar huishoudinkomen van zelfstandigen met 14%, dat van werknemers met een zelfstandig bijberoep met 5% en dat van van werknemers zonder bijberoep met ruim 2%. Het beschikbaar huishoudinkomen van personen zonder een betaalde baan steeg met 9%.

Figuur 6.6. Beschikbaar huishoudinkomen per maand van de bevolking naar beroepsgroep Vlaams Gewest, 2005-2019, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

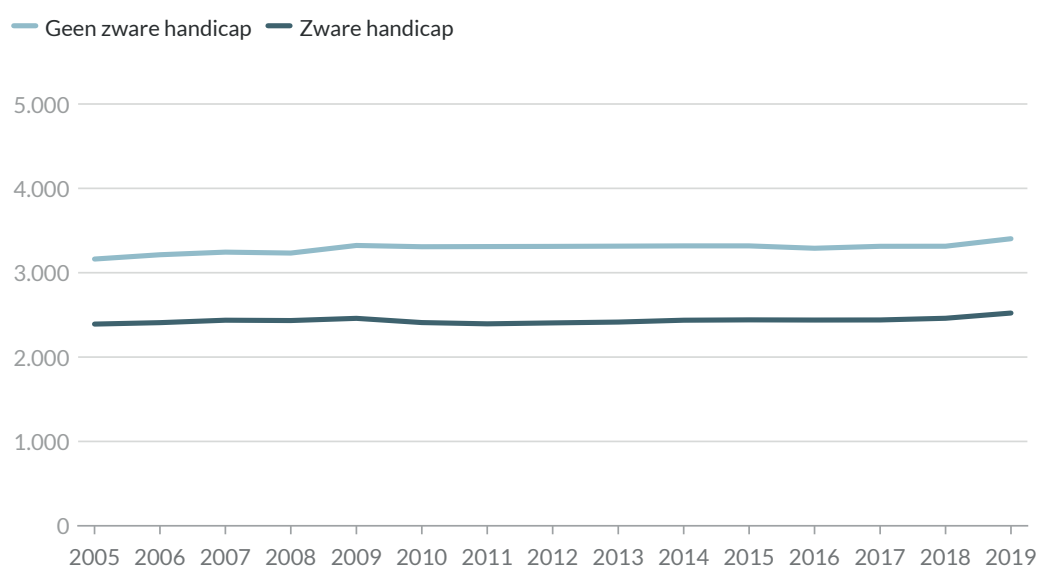
6.7 BESCHIKBAAR HUISHOUDINKOMEN VAN DE TOTALE BEVOLKING NAAR ZWARE HANDICAP

In 2019 lag het beschikbaar huishoudinkomen van personen met een zware handicap op gemiddeld 2.522 euro per maand. Bij personen zonder zware handicap ging het om 3.403 euro per maand.

Het huishoudinkomen van personen met een zware handicap steeg tussen 2005 en 2019 met 5%, dat van personen zonder zware handicap met bijna 7%.

Figuur 6.7. Beschikbaar huishoudinkomen per maand van de bevolking naar zware handicap

Vlaams Gewest, 2005-2019, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

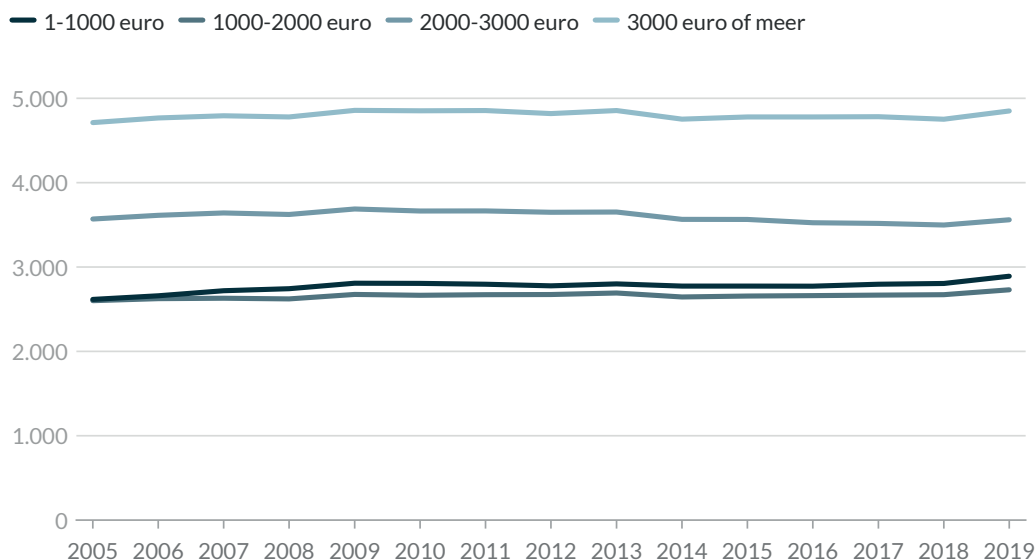
6.8 BESCHIKBAAR HUISHOUDINKOMEN VAN DE TOTALE BEVOLKING NAAR NETTO BELASTBAAR INKOMEN PER MAAND

In 2019 lag het gemiddeld beschikbaar huishoudinkomen van personen met een netto belastbaar inkomen van 1 tot 1.000 euro per maand op 2.891 euro per maand. Voor personen met een netto belastbaar inkomen van 1.000 tot 2000 euro bedroeg het huishoudinkomen 2.730 euro. Voor inkomens van 2.000 tot 3.000 euro ging het om 3.560 euro en voor inkomens van 3.000 euro en meer om 4.850 euro.

Tussen 2005 en 2019 steeg het beschikbaar huishoudinkomen van personen met een netto belastbaar inkomen van 1 tot 1.000 euro per maand met 10%. Voor personen met een netto belastbaar inkomen van 1.000 tot 2000 euro steeg het met 5%. Voor inkomens van 2.000 tot 3.000 euro bleef het huishoudinkomen gelijk en voor inkomens van 3.000 euro en meer steeg het met bijna 3%.

Figuur 6.8. Beschikbaar huishoudinkomen per maand van de bevolking naar netto belastbaar inkomen per maand

Vlaams Gewest, 2005-2019, in euro (reële prijzen van 2019)

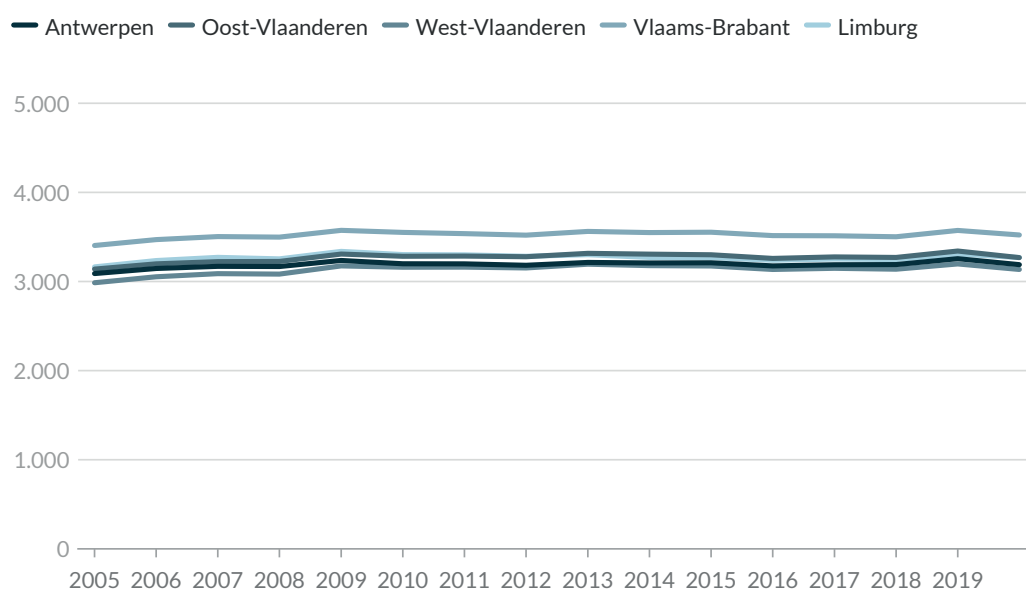
Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

6.9 BESCHIKBAAR HUISHOUDINKOMEN VAN DE TOTALE BEVOLKING NAAR PROVINCIE

In 2019 lag het gemiddeld beschikbaar huishoudinkomen in Vlaams-Brabant met 3.573 euro per maand duidelijk hoger dan in de andere provincies. In Oost-Vlaanderen bedroeg het 3.342 euro per maand, in Limburg 3.307 euro, in de provincie Antwerpen 3.256 euro en in West-Vlaanderen 3.197 euro. De verschillen tussen de laatste 4 provincies zijn zeer klein, in tegenstelling tot de vrij grote verschillen voor het belastbaar beroepsinkomen (figuur 4.9). Dat wijst op de sociale en geografische herverdeling door middel van de personenbelasting en de Sociale Zekerheid.

Het beschikbaar huishoudinkomen steeg tussen 2005 en 2019 het sterkst in West-Vlaanderen (+7,1%), gevolgd door Oost-Vlaanderen (+6,5%), Antwerpen (+5,4%), Vlaams-Brabant (+5,0%) en Limburg (+4,5%).

Figuur 6.9. Beschikbaar huishoudinkomen per maand van de bevolking naar provincie Vlaams Gewest, 2005-2019, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

6.10 BESCHIKBAAR HUISHOUDINKOMEN VAN DE TOTALE BEVOLKING NAAR GEMEENTE

In 2019 waren er grote verschillen tussen de Vlaamse gemeenten in het gemiddeld beschikbaar huishoudinkomen per maand van de totale bevolking.

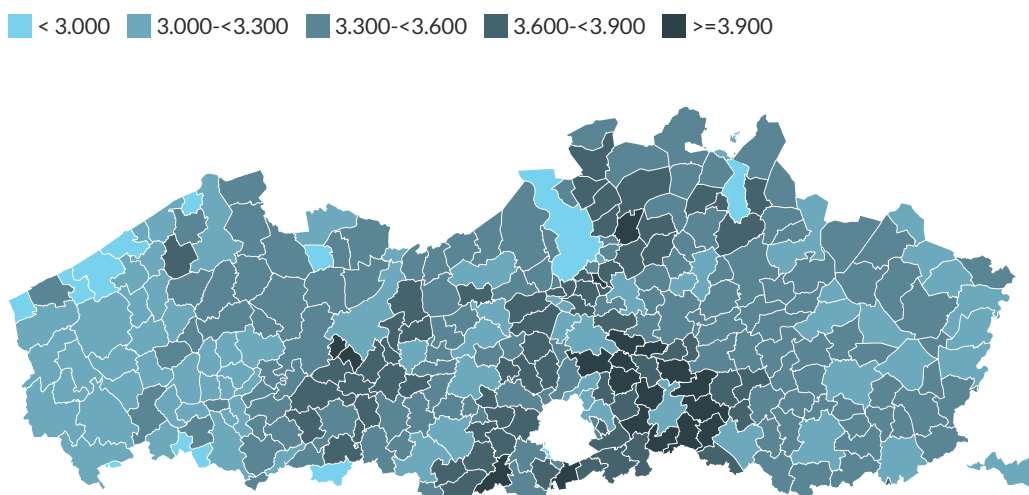
Het gemiddeld beschikbaar huishoudinkomen per maand lag in 19 gemeenten hoger dan 3.900 euro. Oud-Heverlee kende met 4.500 euro per maand veruit het hoogste huishoudinkomen, gevolgd door Sint-Martens-Latem (4.488 euro), Keerbergen (4.307 euro) en Hove Latem (4.238 euro).

In 66 gemeenten lag het huishoudinkomen tussen 3.600 en 3.900 euro per maand. Voorts bedroeg het gemiddeld beschikbaar huishoudinkomen per maand 3.300 tot 3.600 euro in 129 gemeenten.

In 74 gemeenten lag het inkomen tussen 3.000 en 3.300 euro, waaronder centrumsteden Mechelen (3.262 euro), Brugge (3.213 euro), Kortrijk (3.198 euro), Aalst (3.187 euro), Roeselare (3.173 euro), Genk (3.173 euro), Leuven (3.011 euro), Gent (3.005 euro).

Ten slotte waren er 12 gemeenten met een gemiddeld huishoudinkomen lager dan 3.000 euro per maand, waaronder centrumsteden Turnhout (2.907 euro), Oostende (2.694 euro) en Antwerpen (2.671 euro). Antwerpen kende het laagste huishoudinkomen, voorafgegaan door Mesen (2.683 euro).

Figuur 6.10. Beschikbaar huishoudinkomen van de totale bevolking per gemeente Vlaams Gewest, 2019, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

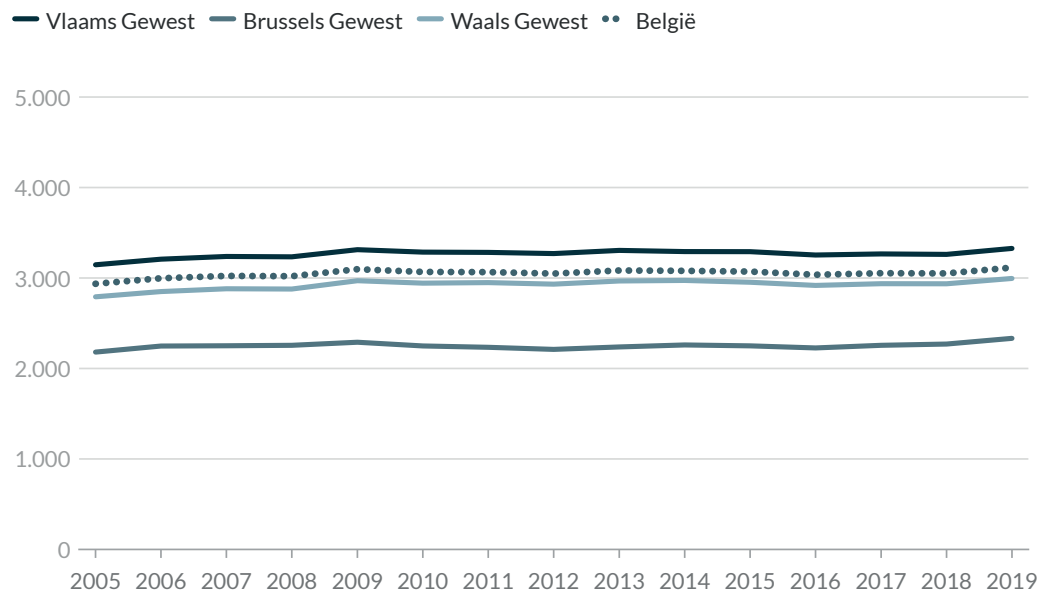
6.11 BESCHIKBAAR HUISHOUDINKOMEN VAN DE TOTALE BEVOLKING NAAR GEWEST

In het Vlaamse Gewest lag in 2019 het gemiddeld beschikbaar huishoudinkomen op 3.327 euro per maand. Dat is hoger dan in het Waalse Gewest (2.995 euro) en veel hoger dan in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (2.333 euro). Het gemiddelde huishoudinkomen in België als geheel bedroeg 3.115 euro per maand in 2019.

Tussen 2005 en 2019 steeg het huishoudinkomen in het Vlaamse Gewest met 5,8%, in het Waalse Gewest met 7,3% en in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met 7,0%.

Het verschil tussen het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest daalde van 353 euro per maand in 2005 tot 332 euro in 2019. Het verschil tussen het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest steeg van 965 euro per maand in 2005 tot 1.067 euro in 2013 maar daalde daarna weer tot 994 euro in 2019.

Figuur 6.11. Beschikbaar huishoudinkomen per maand van de bevolking naar gewest
Gewesten in België, 2005-2019, in euro (reële prijzen van 2019)

Bron: Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium), bewerking Statistiek Vlaanderen

BESLUIT

Dit rapport biedt methodologische en inhoudelijke informatie over de geïntegreerde databestanden over de fiscale inkomens in België, die door Statistiek Vlaanderen werden aangemaakt. Het centrale uitgangspunt is de koppeling van fiscale gegevens van de IPCAL-bestanden met demografische gegevens van de DEMOBEL-bestanden en onderwijsgegevens van de ONDERWIJS-bestanden.

Hoofdstuk 1 behandelt de methodologische aspecten van de gebruikte bronbestanden en de koppeling tot geïntegreerde databestanden. Eerst worden de gegevens van de bronbestanden besproken: de IPCAL-bestanden, de DEMOBEL-bestanden en de ONDERWIJS-bestanden. Vervolgens wordt uitleg gegeven over de verwerking van de bronbestanden tot geïntegreerde databestanden over fiscale inkomens. Tenslotte behandelen we de meerwaarde van die databestanden voor statistische analyse.

De IPCAL-bestanden maken alleen een analyse mogelijk van de personen met een fiscale aangifte, op het niveau van het individu en van de fiscale aangifte. Door de koppeling van de IPCAL-bestanden en de DEMOBEL-bestanden is de hele fiscale bevolking opgenomen in de geïntegreerde databestanden. Daardoor is een veel ruimere inhoudelijke analyse van de fiscale gegevens mogelijk, zowel op het niveau van het individu als op het niveau van het huishouden. Voor de hele bevolking en alle relevante subgroepen zijn analyses mogelijk met onderscheid naar de beschikbare socio-demografische kenmerken.

We wijzen hier wel op enkele beperkingen van de geïntegreerde databestanden over de fiscale inkomens. In de eerste plaats betreft het gegevens van de wettelijke bevolking en niet van de feitelijke bevolking. Voorts bevatten de bestanden alleen gegevens over de inkomens die aangegeven zijn bij de personenbelasting en niet over andere mogelijke inkomsten die niet zijn aangegeven. Men moet dus waakzaam zijn bij een mogelijke vergelijking met soortgelijke gegevens van andere databestanden, zoals de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK) en de European Union Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC). De gehanteerde definities van de begrippen of grootheden kunnen immers verschillen met uiteenlopende resultaten in de statistische analyses als gevolg. Ten slotte zijn er enkele beperkingen voor de gegevens over het onderwijsniveau. Vooreerst zijn die gegevens niet bekend voor ongeveer 9% van de inwoners van 15 jaar en ouder. Bovendien zijn ze voorlopig slechts beschikbaar voor de inkomensjaren 2011 tot en met 2016.

De volgende hoofdstukken van het rapport bieden een inhoudelijke verkenning van een aantal centrale aspecten van de fiscale inkomensgegevens voor het Vlaamse Gewest in de periode 2005-2019. De verkenning laat aan de hand van eenvoudige grafieken zien wat de geïntegreerde databestanden te bieden hebben voor statistische analyse van

de fiscale inkomens. In elk hoofdstuk wordt een onderscheid gemaakt naar geslacht, leeftijd, onderwijsniveau, aantal kinderen ten laste, zware handicap, beroepsgroep, provincie, gemeente en gewest.

Hoofdstuk 2 behandelt de beroepssituatie van de totale bevolking in het Vlaamse Gewest. Algemeen gezien is er volgens de fiscale inkomensgegevens een continue lichte stijging van het aantal werkende personen in de periode 2005-2019. Het aandeel van de werkende bevolking in de totale bevolking bleef tussen 2005 en 2019 relatief constant en schommelde rond 51%. Het aandeel werkenden volgens de fiscale inkomensdata lag in de periode 2005-2019 5 tot 6 procentpunten hoger dan volgens de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK), die vaak wordt gebruikt voor arbeidsmarktstatistieken. In 2019 was 83% van de werkende bevolking exclusief actief als werknemer, 5% als werknemer met een zelfstandig bijberoep en 12% als volledig zelfstandige. Het aandeel van de laatste 2 groepen steeg in de periode 2005-2019, terwijl dat van de werknemers daalde.

De analyse laat grote tot zeer grote verschillen zien naar leeftijd, onderwijsniveau, aantal kinderen ten laste, zware handicap, gemeente en gewest.

In hoofdstuk 3 komt de inkomenssituatie van de totale bevolking aan bod. De fiscale inkomenssituatie valt niet volledig samen met de beroepssituatie omdat veel niet-werkende personen een ander fiscaal inkomen hebben. In 2019 had 76% van de bevolking een eigen fiscaal inkomen. In de periode 2005-2019 schommelde dat aandeel tussen 76% en 78%. Het aandeel personen met een beroepsinkomen (al dan niet in combinatie met een ander inkomen) lag in 2019 op 51%. Het aandeel personen met alleen een beroepsinkomen bedroeg in 2019 31%, het aandeel personen met een beroepsinkomen en een ander inkomen 20%, het aandeel met alleen een ander inkomen 25% en het aandeel zonder fiscaal inkomen 24%. In de beschouwde periode bleef het relatief aandeel van die inkomenscategorieën vrij constant.

Uit de analyse blijkt dat er weer grote tot zeer grote verschillen zijn naar leeftijd, onderwijsniveau, aantal kinderen ten laste, zware handicap, gemeente en gewest.

In hoofdstukken 4, 5 en 6 wordt de evolutie van enkele centrale fiscale grootheden in de periode 2005-2016 toegelicht: het netto belastbaar inkomen (voor belasting), de betaalde personenbelastingen en het beschikbaar huishoudinkomen (na belasting). Die inkomens worden telkens uitgedrukt in reële prijzen van 2019 en zijn dus gecorrigeerd voor de inflatie.

Hoofdstuk 4 behandelt het netto belastbaar inkomen van de bevolking van 18 jaar en ouder. Het netto belastbaar inkomen bestond in 2019 gemiddeld voor bijna 67% uit beroepsinkomen, voor 23% uit pensioenen, voor 5% uit werkloosheidsuitkeringen en voor 5% uit overige inkomens (uitkering voor arbeidsongeschiktheid, uitkering voor ziekte en invaliditeit, vergoeding verbonden aan studie/opleiding en inkomen uit vermogen). Het aandeel van beroepsinkomen in het netto belastbaar inkomen daalde licht tussen

2005 en 2019, terwijl het aandeel van pensioen licht steeg en dat van werkloosheidsuitkering en overige inkomens vrijwel constant bleef. Voor de omvang en de samenstelling van het netto belastbaar inkomen zijn er grote tot zeer grote verschillen naar geslacht, leeftijd, onderwijsniveau, aantal kinderen ten laste, beroepssituatie, zware handicap, provincie, gemeente en gewest.

In hoofdstuk 5 volgt een analyse van de betaalde personenbelastingen van de bevolking van 18 jaar of ouder die worden geheven op het netto belastbaar inkomen (federaal, gewestelijk en gemeentelijk). De aandacht gaat vooral naar het aandeel van de betaalde personenbelastingen in het netto belastbaar inkomen, een maatstaf voor de progressiviteit van de personenbelastingen.

Het aandeel van de betaalde belastingen in het netto belastbaar inkomen van de totale bevolking in het Vlaamse Gewest bedroeg in 2019 gemiddeld 14,5%, tegenover 14,9% in 2005. Tussen 2005 en 2019 schommelde het aandeel rond 14,5%.

Aangezien de evolutie van de belastingen en die van het netto belastbaar inkomen grotendeels gelijklopend is, zijn er weer grote tot zeer grote verschillen naar geslacht, leeftijd, onderwijsniveau, aantal kinderen ten laste, beroepssituatie, zware handicap, provincie, gemeente en gewest. Bovendien is er een sterk positief verband in de hele periode 2005-2019 met het netto belastbaar inkomen, dat duidelijk de progressiviteit van de personenbelastingen aangeeft.

Hoofdstuk 6 geeft ten slotte een beeld van het beschikbaar huishoudinkomen van de totale bevolking. Alle leden van een huishouden worden in de analyse als afzonderlijke individuen opgenomen en krijgen hetzelfde huishoudinkomen toegewezen.

In 2019 lag het gemiddelde beschikbaar huishoudinkomen in het Vlaamse Gewest op 3.327 euro per maand, tegenover 3.146 euro in 2005. Dat is een stijging in reële termen van bijna 6% tijdens de beschouwde periode of 0,4% per jaar. Algemeen gezien bevonden zich in 2019 meer personen in de groepen met een hoger beschikbaar huishoudinkomen dan in de jaren voordien.

Voor het beschikbaar huishoudinkomen zijn er grote tot zeer grote verschillen naar leeftijd, onderwijsniveau, aantal kinderen ten laste, beroepssituatie, zware handicap, gemeente en gewest. Er is logischerwijs een sterk positief verband in de hele periode 2005-2019 met het netto belastbaar inkomen.

BIJLAGE. DEFINITIE VAN BEGRIPPEN

Inkomensjaar

is het jaar waarin de belastingplichtigen de diverse inkomens hebben verworven.

Aanslagjaar

is het jaar volgend op het inkomensjaar, waarin de belastingplichtigen hun inkomens die tijdens het inkomensjaar zijn verworven, moeten aangeven bij de Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën.

Wettelijke Bevolking

wordt door Statbel berekend en omvat de residentiële bevolking die op 31 december middernacht (1 januari) van het kalenderjaar is ingeschreven in het Rijksregister van de natuurlijke personen (RRNP). Personen ingeschreven in het wachtregister voor asielzoekers (verzoekers om internationale bescherming) worden in België niet meegeteld in de bevolkingscijfers. Meer informatie:

<https://statbel.fgov.be/sites/default/files/files/documents/bevolking/calcul%20population%20N.pdf>.

<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/bevolking/bevolking-omvang-en-groei/metadata-bevolking-omvang-en-groei>.

Totale fiscale bevolking

omvat hier alle personen in de geïntegreerde bestanden over fiscale inkomens, dat wil zeggen alle personen die in de loop van het inkomensjaar een fiscaal inkomen kunnen hebben of relevant zijn voor het bepalen van het huishoudinkomen, bijvoorbeeld kinderen of andere personen ten laste zonder fiscaal inkomen.

Onderwijsniveau (8 categorieën)

geeft het hoogste opleidingsniveau of diploma van de personen van 15 jaar en ouder weer volgens de ISCED-indeling van 2011. ISCED staat voor 'International Standard Classification of Education' en is de internationale onderwijsindeling van de UNESCO naar niveau en richting van de opleidingen. Er zijn van de ISCED verschillende versies beschikbaar. De ISCED 2011 is de meest actuele internationale onderwijsindeling naar niveau, ingedeeld in 8 niveaus:

1. Lager onderwijs.
2. Lager secundair onderwijs.
3. Hoger secundair onderwijs.
4. Post-secundair niet-hoger onderwijs.
5. Hoger beroepsonderwijs (HBO5).
6. Bachelor of equivalent niveau - hoger niet-universitair onderwijs.

7. Master of equivalent niveau - hoger universitair onderwijs.

8. Doctoraat of equivalent niveau.

Meer informatie: <https://statbel.fgov.be/nl/over-statbel/methodologie/classificaties/internationale-standaard-classificatie-voor-opleidingen>.

Onderwijsniveau (3 groepen)

geeft het hoogste opleidingsniveau of diploma van de personen van 15 jaar en ouder weer in 3 groepen, op basis van de ISCED-indeling van 2011.

- Laaggeschoold: personen zonder diploma of hoogstens een diploma lager secundair onderwijs (ISCED 0, 1 en 2).
- Middengeschoold: personen met hoogstens een diploma hoger secundair onderwijs of met een diploma post-secundair niet-hoger onderwijs (ISCED 3 en 4).
- Hooggeschoold: personen met een diploma hoger of universitair onderwijs (ISCED 5, 6, 7 en 8).

Zoals eerder vermeld is het onderwijsniveau van ongeveer 9% van de inwoners van 15 jaar en ouder niet bekend in de ONDERWIJS-bestanden. Dat percentage neemt toe met de leeftijd en ligt het hoogst bij de 65-plussers.

Persoon met een zware handicap

is iemand die in het aangifteformulier van de personenbelasting heeft aangegeven dat hij een zware handicap heeft en dat door de FOD Financiën is aanvaard op basis van de daartoe gebruikte attesten.

De toelichting bij deel 1 van de voorbereiding van de aangifte in de personenbelasting vermeldt dat iemand als persoon met een zware handicap wordt erkend als er is vastgesteld (ongeacht de leeftijd bij de vaststelling) dat door feiten die de persoon zijn overkomen en die zijn vastgesteld voor de leeftijd van 65 jaar:

- a) ofwel de lichamelijke of geestelijke toestand het verdienvermogen van de persoon heeft verminderd tot één derde of minder van wat een valide persoon door één of ander beroep op de algemene arbeidsmarkt kan verdienen;
- b) ofwel de gezondheidstoestand van de persoon een volledig gebrek aan of een vermindering van zelfredzaamheid van ten minste 9 punten tot gevolg heeft, gemeten volgens de handleiding en de medisch-sociale schaal van toepassing in het kader van de wetgeving over de tegemoetkomingen aan gehandicapten;
- c) ofwel, na de periode van primaire ongeschiktheid bepaald in artikel 87 van de op 14.7.1994 gecoördineerde wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, het verdienvermogen van de persoon is verminderd tot één derde of minder, zoals bepaald in artikel 100 van dezelfde wet;
- d) ofwel de persoon, door een administratieve of gerechtelijke beslissing, voor ten minste 66 % blijvend lichamenlijk of geestelijk gehandicapt of arbeidsongeschikt is verklaard.

Meer informatie: <https://financien.belgium.be/sites/default/files/downloads/111-toelichting-deel-1-vg-2022.pdf>.

Beroepssituatie

geeft voor elke persoon weer of die betaalde arbeid heeft verricht of niet. Een persoon met betaalde arbeid of een werkende persoon heeft in het inkomensjaar een belastbaar inkomen uit betaalde arbeid verdiend. Een niet-werkende persoon heeft in het inkomensjaar geen beroepsinkomen verdiend en dus niet gewerkt.

Voor werkende personen wordt voorts het onderscheid gemaakt tussen volledig werknemers, werknemers met een zelfstandig bijberoep en volledig zelfstandigen of zaakvoerders.

Werkende personen in de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK)

zijn volgens de bepalingen van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) personen die tijdens de referentieweek minstens een uur hebben gewerkt voor loon of winst, met inbegrip van meewerkende gezinsleden, of niet aan het werk waren, maar een baan of een eigen bedrijf hadden waar zij tijdelijk niet aanwezig waren, of landbouwgoederen produceren waarvan het grootste deel bestemd is voor verkoop of ruilhandel.

Meer informatie: <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/arbeid/bevolking-naar-socio-economische-positie-op-basis-van-eak-enquete>.

Inkomenssituatie

geeft voor elke persoon weer of die een netto belastbaar inkomen heeft of niet. Voor personen met een inkomen wordt een bijkomend onderscheid gemaakt tussen personen met alleen een beroepsinkomen, personen met een beroeps- en ander inkomen en personen met alleen een ander inkomen. De categorie ander inkomen omvat de werkloosheidsuitkering, het overheidspensioen en de overige inkomens.

Fiscale inkomens

zijn de inkomens die tijdens het fiscaal inkomensjaar zijn verworven en die in het aanslagjaar (inkomensjaar + 1) onderworpen zijn aan de personenbelasting, na aftrek van eventuele bijdragen voor de Sociale Zekerheid.

Netto belastbaar inkomen

is de totale vergoeding (in geld of natura) die een persoon tijdens het fiscaal inkomensjaar heeft verworven en die tijdens het aanslagjaar onderworpen is aan de personenbelasting, na aftrek van eventuele bijdragen voor de Sociale Zekerheid. De term netto impliceert dat rekening is gehouden met een aantal verminderingen van het totale fiscale inkomen, zoals beroepskosten en vrijstelling voor kinderen ten laste. Het netto belastbaar inkomen omvat hier 4 categorieën van inkomens:

- Beroepsinkomen: de totale vergoeding (in geld of natura) die een werkende persoon (werknemer of zelfstandige/zaakvoerder) ontvangt voor de geleverde/verkochte professionele arbeid, goederen en diensten, in de hoofdactiviteit en nevenactiviteit(en) samen.
- Werkloosheidsuitkering: de uitkering die uitkeringsgerechtigde werkzoekenden ontvangen tijdens een periode van werkloosheid.
- Overheidspensioen: de som van het ouderdomspensioen en het overlevingspensioen dat gepensioneerde personen ontvangen.

- Overige inkomens: de som van de uitkering voor arbeidsongeschiktheid, de uitkering voor ziekte en invaliditeit, de vergoeding die is verbonden aan studie of opleiding en het inkomen uit vermogen.

Beroepsinkomen

is de totale vergoeding (in geld of natura) die een werkende persoon (werknemer of zelfstandige/zaakvoerder) ontvangt voor de geleverde/verkochte professionele arbeid, goederen en diensten, in de hoofdactiviteit en nevenactiviteit(en) samen. De berekening van het beroepsinkomen wordt gedaan voor de werkende bevolking van 20-64 jaar die in het jaar voorafgaand aan de enquête minstens 1 dag hebben gewerkt.

Belastbaar beroepsinkomen (bruto) is het beroepsinkomen dat een persoon tijdens het fiscaal inkomensjaar heeft verworven en dat tijdens het aanslagjaar onderworpen is aan de personenbelasting, na aftrek van de bijdragen voor de Sociale Zekerheid, voor aftrek van de beroepskosten.

Betaalde personenbelasting

is het totale bedrag aan personenbelastingen die worden geheven op het netto belastbaar inkomen, federaal, gewestelijk en gemeentelijk, na aftrek van fiscale vrijstellingen, aftrekken en verminderingen.

Het aandeel van de betaalde personenbelastingen in het netto belastbaar inkomen is een maatstaf voor de progressiviteit van de belastingen en wordt uitgedrukt als een percentage.

Huishoudinkomen

omvat alle fiscale inkomsten van de huishoudleden tijdens het fiscale inkomensjaar:

- beroepsinkomens,
- inkomsten uit investeringen en onroerend goed,
- werkloosheidsuitkeringen, ouderdomspensioenen en overlevingspensioenen, uitkeringen voor arbeidsongeschiktheid, uitkeringen voor ziekte en invaliditeit, bijstandsuitkering
- vergoedingen verbonden aan studie of opleiding en huursubsidies/toeslagen,
- overdrachten tussen huishoudens zoals alimentatievergoeding.

Beschikbaar of netto huishoudinkomen

is het bruto huishoudinkomen zonder de directe belastingen en bijdragen voor de sociale zekerheid.

Reëel inkomen

wijst erop dat rekening is gehouden met de inflatie. Voor de analyse van de evolutie in het Vlaamse Gewest gedurende de voorbije jaren wordt het nominale inkomen omgezet in reële termen, na indexering op basis van de consumptieprijsindex van het laatste inkomensjaar van de databestanden.

Inkomen per maand of maandinkomen

is gelijk aan het inkomen per jaar gedeeld door 12.

De jaartallen in de tekst en de figuren slaan op het inkomensjaar, dat wil zeggen het jaar waarin het inkomen is verworven.

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Statistiek Vlaanderen
Havenlaan 88 bus 100, 1000 Brussel

Auteur

Walter Van Dongen
walter.vandongen@vlaanderen.be

Concept & grafische vormgeving

The Oval Office
Statistiek Vlaanderen:
Guy De Smet en Karina Van de Velde

Depotnummer

D/2022/3241/307

Statistiek Vlaanderen
Havenlaan 88 bus 100
1000 Brussel
www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen